

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SİYASASET BİLİMİ ve KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

FRANSA'DA YAŞAYAN TÜRKLERİN KURDUKLARI
DERNEKLER VE FRANSIZ YEREL YÖNETİMİYLE
OLAN İLİŞKİLERİ: CORBEİL-ESSONNES TÜRK
KÜLTÜR DERNEĞİ ÖRNEĞİ

Osman AKYEL

Danışman : Prof. Dr. Cemal FEDAYİ

Kırıkkale 2019

KABUL-ONAY

Cemal Fedayi danışmanlığında Osman Akyel tarafından hazırlanan “Fransa’da Yaşayan Türklerin Kurdukları Dernekler Ve Fransız Yerel Yönetimiyle Olan İlişkileri: Corbeil-Essonnes Türk Kültür Derneği Örneği” adlı bu çalışma, jürimiz tarafından Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim dalında Yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof.Dr. Cemal FEDAYİ

Jüri Başkanı (Danışman)

.....

Prof. Dr. Hasan YAYLI

Üye

.....

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin ERTUĞRUL

Üye

.....

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım

..../.../20..

Enstitü Müdürü

KİŞİSEL KABUL SAYFASI

Yüksek Lisan Tezi olarak sunduğum; Fransa’da Yaşayan Türklerin Kurdukları Dernekler Ve Fransız Yerel Yönetimiyle Olan İlişkileri: Corbeil-Essonnes Türk Kültür Derneği Örneği, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve faydalandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak faydalanılmış olduğunu beyan ederim.

09/09/2019

Osman AKYEL

ÖNSÖZ

Günümüz Avrupa'sında Türklerin mevcudiyetin yegane sebebi geçmişte devletler arası yapılan iş gücü göçü antlaşmalarına dayanmaktadır. Bu durum Avrupa'nın kalbinde başta Almanya olmak üzere Fransa' da da kayda değer bir Türk nüfusunun oluşmasına sebep olmuştur. İş gücü için Avrupa'ya ayak basan ilk grup Türklerin bilinç altında her zaman canlı tutulan fikir, ekonomik olarak belli bir refah seviyesine ulaşıp geri dönmektir. Ancak Türklerin iş amacıyla gittikleri ülkelerde nüfus artışı Avrupa'da yetişen yeni kuşaklar geri dönüş fikirlerinin hayalden öteye geçmesine engel olmuştur.

Neticede Avrupa'da müstakil bir konum alan Türkler geri dönüş fikirlerini askıya almıştır. Yetişen yeni nesil için kimlik kaybı ve dini hassasiyetler noktasında endişeler Türkleri farklı arayışlar içine sürüklemiştir. Bu doğrultuda Türkler buldukları ülkelerde dernekleşme faaliyetlerinde öne çıkmışlardır. Türk nüfusun en yoğun olduğu Almanya'da Türklerin kurdukları dernek sayıları yüzlerle ifade edilmektedir. Fransa'da yaşayan Türk nüfusu bu bağlamda Almanya'ya nisbeten geri kalmıştır.

Avrupa toplumlarında ilerleyişini arttıran islamofobik fikirler ve Türklerin müslüman oluşu Türklerin dernekleşme faaliyetlerinde türlü olumsuzlukları ortaya çıkarmaktadır. Kurulacak dernekler hangi Avrupa ülkesinde olursa olsun gerek fiziki mekan tahsisinde gerek sosyo-kültürel faaliyetlerde yerel yönetimlerle ilişkisiz gerçekleşmemektedir. Kurulan Türk dernekleri genelde dini vecibelerin umumi şekilde yapılmasına olanak sağlayacak mekanlara çatı görevi üstlenmektedir. Geline nokta mevcut durumu göz önüne aldığımızda Yerel yönetimlerin seçimle iş başına geliyor olması oy potansiyeli yüksek olan topluluklara pozitif ayrımcılık yapabilmesine yol açacağı umidi taşımaktadır.

Yerel mekanizmalarla kurulan dengeli ilişkiler dernekleşme faaliyetlerinde olumlu yansımaları doğurmaktadır. Ne varki kesin geri dönüş fikirleri Türk nüfusun siyasal süreçlere katılımında geri planda kalmalarına sebep olmuş ve bu durum dernekleşme faaliyetlerinde kendini olumsuz göstermiştir. Ancak yeni kuşaklar bu olumsuz durumu olumlu yönde çevirmeyi bir nebze olsun başarmışlardır. Yetişen yeni nesil Türk gençleri yerel siyasette söz sahibi olmak için adımlar atmış ve belli ölçüde kazanımlar sağlamışlardır. Araştırmamıza konu Corbeil-Essones Türk Kültür derneği yönetim kadrosundan bir Türk vatandaşının Corbeil-Essones Belediye başkan yardımcılığı görevinde olması güzel bir örnek teşkil etmektedir.

Çalışmamızın sınırları Türkiye ve Fransa sivil toplum örgütlenmeleri ve yerel yönetim mekanizmalarının belirlenmesi süreçlerini belirterek ilerleyecek ve Fransada'ki Türklerin dernekleşme faaliyetlerini ve bu faaliyetler kapsamında

Fransız Yerel yönetimleriyle girifilen iliflkileri Paris bölgesinde bulunan Corbeil-Essonnes Türk Kültür Derneği üzerinden örnekleme yaparak nihayet bulacaktır.

Bu süreçte Corbeil-Essonnes Türk Kültür Derneği ile grfme yapılmif ve dernek yeleri üzerinden anket uygulanmifftır. Uygulanan anket formunda öncelikle demografik özellikler tespit edilmiifftir. Dernek kurucuları ve dernek yeleri ile birebir grfme ile alıfmamızın ana teması daha öngörülebilir olmuftur. Fransa'ya ne zaman gelindiği, hangi meslekle uğraflldığı, Türkiye ile bağlantıları sorulmuftur. Dernekteki ye sayısı, kuruluş zellikleri Fransa Dernekler Yasası kapsamında değerlendirilmiif ve Fransa yerel yönetimi ile iliflkiler incelenmiifftir.

alıfma sonuçları SPSS istatistik analiz yöntemi ile değerlendirilerek anlamlı sonuçlar elde edilmiifftir. Demografik zellikleri içeren kısımda açık uçlu sorular sorulurken, Fransa yerel yönetimi ile iliflkilerde 5'li Likeert tipi sorular sorularak 1'den 5'e kadar sorular numaralandırılmifftır. alıfmamızda Fransa'da yaftayan Türklerin derneklefme faaliyetlerinde Fransız yerel yönetimleriyle olan iliflkilere bakıf açısını bir yönüyle görebilmektir. alıfmamızın içeriğinde Türkler ifadesiyle kastedilen Türkiye Cumhuriyeti vatandaflarıdır.

alıfmanın bu seviyeye gelmesinde benden desteklerini esirgemeyen danıfmanım Prof. Dr. Cemal FEDAY hocama, Fransa'da Corbeil-Essonnes Türk Kültür Derneği baftkanı Kadir KILIÇ beyefendiye ve bu süreçte Fransa'da benden desteklerini esirgemeyen her daim yanımda olan Durmuft Ali NAL'a ve Mehmet ULAft'a fukranlarımı sunarım.

ÖZET

Çalışmamız Fransa'da yaşayan Türklerin, kurmuş oldukları dernekleri ve bu derneklerin Fransız yerel yönetimleriyle olan ilişkilerini kapsamaktadır. Fransa'da bugün yaşayan Türk nüfusu 600 binin üzerinde ve Avrupa'da Almanya'dan sonra en çok Türk nüfusunun bulunduğu ülkedir. Bu yoğun nüfus beraberinde hemşerilik duygusu ile birlikte aynı dili konuşan, aynı inanişaa inanan insanları, farklı bir ülkede, farklı amaçlarla bir araya getirmiştir. Bu odak noktasından hareketle çalışmamız, Paris bölgesinde kurulmuş Corbeill-Essonnes Türk Kültür derneğini hedef almaktadır. Derneğin kuruluş serüveni hakkında dernek başkan ve yönetim üyeleriyle birebir görüşme sağlanmıştır. Dernek üyeleri üzerinden yapılan anket çalışmasıyla, Türklerin dernekleşme faaliyetlerine yaklaşımlarını ve Türklerin Fransa'da dernekleşme faaliyetlerine bakış açısı hakkında bilgi edinme yoluna gidilmiştir. Çalışmamızın amacı Fransa'da yaşayan Türklerin, yeni nesillerine dernekleşme alanında yapılan faaliyetlerde, geçmişten geleceğe yönelik bakış açısı ortaya koyabilmektir.

Anahtar Kelimeler: Fransa Yerel Yönetimleri, Türkler, Dernekler, Sivil Toplum

SUMMARY

Our study covers the associations established by the Turks living in France with the idea of unity and the relations of these associations with the French local governments. Today, the Turkish population in France is over 600,000 and the country has the highest Turkish population after Germany. This dense population brings together people who believe in the same belief and who speak the same language together with different feelings in a different country. Based on this focal point, our work is aimed at Corbeill-Essones Turkish Culture Association established in the Paris region. One-on-one meetings were held with the chairman and members of the association about the founding adventure of the association. Through the survey conducted on the members of the Association, it was aimed to obtain information about the Turks 'approach to association activities and the Turks' perspective on association activities in France. Our study does not claim the formation of a definite opinion.

Keywords: France Local Administrations, Turks, Associations, Civil Society

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	I
ÖZET.....	II
ABSTRACT	III
İÇİNDEKİLER	V
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Sivil Toplum ve Tanımı	4
1.1.1. Tarihsel Süreç İçerisinde Sivil Toplum	5
1.1.2. Sivil Toplumun Özellikleri ve Kurumları	6
1.1.3. Sivil Toplum Kurumlarının Çeşitleri	9
1.1.3.1. Vakıflar	9
1.1.3.2. Kooperatifler.....	12
1.1.3.3. Sendikalar	13
1.1.3.4. Dernekler.....	16
1.1.3.4.1. Derneklerde Olması Gereken Temel Unsurlar.....	17
1.1.3.4.2. Derneklerin Organları ve Dernek Türleri.....	19
1.2. Yerinden Yönetim İlkesi	20
1.2.1. Siyasi Yerinden Yönetim	21
1.2.2. İdari Yerinden Yönetim	22
1.2.2.1. Hizmet Yerinden Yönetim	22

1.2.2.2. Yer Bakımından Yerinden Yönetimler	22
1.3. Yerel yönetimler Ve Özellikleri.....	24
1.4. Yerel yönetimlerin Varlık Sebepleri	27
1.5. Türkiye’de Yerel yönetimler	28
1.5.1. Belediyeler	29
1.5.2. Büyükşehir Belediyeleri.....	31
1.5.3. İl Özel İdareleri	32
1.5.4. Köyler.....	33
1.6. Türkiye’de Sivil Toplum Ve Yerel Yönetim İlişkisi	34

İKİNCİ BÖLÜM

FRANSIZ YEREL YÖNETİM SİSTEMİ

2.1. Fransa’da Yerel Yönetim Tarihsel Süreç	36
2.2. Fransız Yerel yönetimlerinde Hukuki Yapı Ve Birimler	41
2.2.1. Commune’ler (Belediye	43
2.2.2. Le Department (Departmanlar	44
2.2.3. La Region (Bölgeler.....	45
2.2.4. Özel Statüye Sahip Yerel yönetimler.....	46
2.3. Fransız Yerel yönetimlerinin Gelirleri	46
2.4. Merkezi Yönetim Ve Yerel yönetimler Arasısındaki Vesayet İlişkisi.....	48

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

FRANSA'DA SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI VE YEREL YÖNETİM İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA CORBEİLL-ESSONNES TÜRK KÜLTÜR DERNEĞİ ALAN ARAŞTIRMASI ANKET ÇALIŞMASI

3.1. Corbeil-Essones Türk Kültür Derneği Genel Bilgiler.....	50
3.2. Derneğin Yaptığı Faaliyetler.....	53
3.3. Araştırmanın Yöntemi.....	53
3.3.1. Sınırlılıklar	54
3.3.2 Araştırmanın Modeli	54
3.3.3. Evren Ve Örneklem	54
3.3.4. Verilerin Toplanması	56
3.3.5 . Yapı Geçerliliği Ve Güvenilirlik Analizi	56
3.4. Anket Ve Tablolar.....	57
3.5. Verilerin Analizi.....	60
SONUÇ.....	71
KAYNAKÇA	79
ÖNERİLER	76
EKLER.....	88

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Örneklem Büyüklüğü-Güven Seviyesi	55
Tablo 2. Faktörlerin Açıkladığı Varyanslar ve Öz Değerler	57
Tablo 3. Ölçekteki Maddelerin Faktör Yükleri.....	58
Tablo 4. Basıklık ve Çarpıklık Değerleri	60
Tablo 5. Katılımcıların Sosyodemografik Özelliklerine İlişkin Betimleyici Bulgular.....	61
Tablo 6. Katılımcıların Yaşam Biçimlerine İlişkin Betimleyici Bulgular	63
Tablo 7. Katılımcıların Derneklerle Bağlantılarına İlişkin Betimleyici Bulgular.....	65
Tablo 8. Fransa'daki Türk Derneklerinin Fransa Yerel Yönetimiyle Olan İlişkileri.	67
Tablo 9. Türk Derneklerine Yönelik Destekler ve Engellere İlişkin Bağımlı	70

GİRİŞ

Geçmişten günümüze her daim güncelliğini koruyan, şekli farklılıklarıyla da olsa varlığını devam ettiren göç, sebep ve sonuçlarıyla ilk gün ki gibi insanlığın gündemini her zaman meşgul etmektedir. Göç tarihi insanlık tarihiyle başlar. Başlıca coğrafi, sosyo-ekonomik ve güvenlik nedenleriyle bir yerden başka bir yere doğru hareketlilik manasına gelen göçü ehemmiyetli kılan husus toplumların birbirleriyle etkileşime girmelerine olanak sunmasıdır. Doğumundan itibaren insanın, mekân ile karşılıklı ilişkisi başlar.(Çelik, 2008: 6)

İnsan, bitmek tükenmek bilmeyen hacatının tedarik maksadını, yaşantısı içinde ön planda tutmak zorundadır. Bu zorundalık insanın dünyaya geldiği yerde yaşamı devam ettirmesi değil, dünyada ihtiyaçların karşılandığı yerlerde hayatını sürdürmesini gerekli kılmaktadır. Varlık âlemi içinde her şey üzerinde düşünce kabiliyeti olan yegâne varlık insan olması hasebiyle, hacatını tedarik yanında fitratının, hissi, kalbi ihtiyaçlarını bir kenara bırakarak yaşam sürmesi, karamsarlık içinde sağlıklı bir yaşamın ortaya çıkmasının sebebi olarak karşımıza çıkar.

Çağımız teknolojik imkânları eskiye nazaran en üst seviyede, insan yaşamını kolaylaştıran yapısı, tartışmaya mahal vermeyecek ölçüde. Bu yapının sunduğu imkânlar insanların aleyhine işleyen negatif yönleri, artıda gözükken yönünün yanında, kimi zaman baskınlığıyla karşımıza çıkarmaktadır. Şöyle ki: iletişim çağının varlığıyla sunulan sanal âlem içinde, sosyal ağlar sebebiyle insanlar, zahirde toplum içinde imajını verseler de, batnında bu imajın yerini yalnızlık mevhumu alıyor. Toplumdan uzaklaşan bireyler sosyal dokuyu inceden inceye zedeliyor.

Toplum içinde birlikte yaşama, birlikte hareket etme kabiliyetleri zayıflayan bireyler, buldukları durumda gözlerini açtıklarında, kendilerini içinden çıkılmaz bir boşlukta buluyor. Bu hislerin yaşandığı fiziki alanın, insanın kendi değerlerinin yaşandığı yerler dışında bir yer olması, sorunu daha da güç bir duruma sokuyor. Geline nokta, iş hayatından aile hayatına kadar insanı manevi zenginliklerinin kaybolmasına ve neticede daha vahim sıkıntılar içinde bireyleri doğuruyor.

Bir yönüyle insan ihtiyaçlarının karşılanması ve varlık içinde yokluk isteklerinin yayılmamasında, pozitif yönlü görünümlere vesile olan birliktelik olgusu, birlikte hareket mekanizmalarının oluşumuyla sosyal dokuda itidalli bir yaşamın olması için ehemmiyet arz ediyor.

Bu düşüncelerin çalışmamızdaki kapsam aralığı, insanların birlikte hareketini sağlayan unsurlardan olan, bir amaç doğrultusunda kurulan dernekler ve bu derneklerin faaliyetleri ile insanların, nefes alma olgusudur. Bu olgu Türkiye dışında yaşamlarını sürdüren gurbetçi diye nitelendirdiğimiz Türk vatandaşlarını, etki alanına çekmektedir.

Toplum olarak, gerek tarihsel süreçte olsun gerek mevcut zamanda olsun birliktelik duygusuyla yoğrulmuş dini, sosyo-kültürel yaşam tarzının hayatın vazgeçilmezi olarak görüldüğü gerçeği, Türk toplumunu bu alanlarda çalışmaya itmiştir. Ekonomik şartların realitesi içinde yer değişikliğine giden Türk insanı, göçün verdiği ağırlıkları birliktelik olgusunun devamlılığıyla hafifletmektedir.

Türkiye 1960'lı yıllara kadar ülke dışından göç alma suretiyle nüfusu doğal artış hızının üzerinde artan bir ülke iken, 1960'tan sonra ters yönde göç vermeye başlamıştır. 1950'lerde ilk hareketini gösteren ve süratli gelişen iç göçler sebebiyle, nüfus yoğunluklarının başladığı kentsel yaşam alanlarındaki iş imkânlarının, bu yoğunluktaki iş taleplerine cevap verememesi, önemli ölçüde bir işsiz sınıfın ortaya çıkmasına yol açmıştır.

Diğer taraftan bakılınca bir iş sahibi olanlar da son derece az ücretlerle çalışmak durumundaydılar. Bahsi geçen zamanda Batı Avrupa ülkeleri ise önemli bir iş gücü ihtiyacı talebinde bulunuyordu. Böylece ülke sınırları dışında çalışma imkânlarının doğması, ülke içinde de ekonomik şartların zorlaması ile Türkiye'den yurtdışına hızlı bir göç başladı. Bireysel girişimlerle önce Almanya'da durak veren bu göç, ilerleyen süreçte örgütlü olarak, Fransa, Avusturya, İsviçre, Hollanda, Belçika gibi ülkelere de yönelmiştir.

Türklerin göç etmesinde Avrupa'da ki işgücü ihtiyacı etkili olmuştur. Bu bağlamda Türk vatandaşları 1965 yılında imzalanan ve 1969'da yenilenen işgücü

antlaşması ile işçi statüsünde Fransa'ya yerleşmiştir. O dememde işçi bulma kurumunun yönettiği işçi göçüne başvuranların kabul edilmesinde öncelikli olanlar, ikamet ettikleri yerlerin kuraklık ve sel gibi sebeplerden dolayı hasar görmüş olması, gelişmişlik düzeyi az olan bölgelerde ikamet edenler ve listeye ilk yazılıp bekleyenlere verilmiştir. Sonrasında yaşanan göçler 1974 yılında antlaşmanın sonlanması ile yerini aile birleştirme ve kaçak göçe dönüştürmüştür (Güler, 2016:509). İlerleyen aşamada Fransa hükümeti tarafından çıkarılan kanunlarla kaçak göç eden kişilerin durumları düzenlenmiştir. Günümüzde Fransa'da yaşayan Türk nüfus sayısı 600 bini aşmıştır.

Hayatın akışı içinde geçim endişeleri peşinde çıkılan bu gurbet yolculuğunda Türkler, geride birçok dini kültürel birikimi anavatanlarında bırakarak bu yolculuğa devam etmişlerdir. İlk zamanlarda varılan Avrupa ülkelerinde düzen kurma çabaları bir nebze manevi hayatın gereklerini askıya alınmış gibi gösterse de, gurbetçi vatandaşlarımız bu konuyu asla elden bırakmamışlardır. Göç edilen ülkelerde dini ve sosyo-kültürel geleneksel yaşamın önünü açacak yasal imkânlar, zamanla kavranılmış ve fırsatlar büyük ölçüde değerlendirilmiştir. Avrupa'da yaşayan Türk gurbetçilerin ilk gelenlerinin bu manadaki gayretleri, bu gün Avrupa genelinde birçok köklü Türk Kültür derneğinin var olmasında sebeptir.

Çalışmamızda Türk nüfusunun yoğun olarak yaşadığı bir ülke olan Fransa'da Türk vatandaşlarının sivil toplum kuruluşları bakımından sahip olduğu haklar, dernek, vakıf kurabilme hak ve hukukları, sınırlılıkları üzerinde durulacaktır. Bu bağlamda Fransa'da bulunan bir Türk Derneği çalışma alanı olarak seçilmiştir.

Kurulan dernek, vakıf ve toplulukların sadece kültürel kimlikleri yaşatma, entegre etme, hemşerilik algısı ile sınırlı kalmamasını aynı zamanda yaşanan ülkede siyasi, toplumsal yapıya da müdahil olabilme söz konusudur. Bu bağlamda çalışmanın alt başlıklarında hem yasal statüde bir STK olarak var olabilmek hem de Türkiye ve Fransa'da yerel yönetimlerin tutumları, yaklaşımları üzerinde durulacaktır. Uygulanacak anket çalışması uygun istatistiksel yöntemlerle anlamlı bir metne dönüştürülecektir.

1.KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Sivil Toplumun Tanımı

Kavramsal bakış açısıyla sivil toplum, geçmişten günümüze kadar tüm zamanlar da kullanılan ve üzerinde durulan bir kavramdır. Ne var ki kavramın popülaritesinin artması ve sosyal bilimler alanında yaygınlaşması yenidir. 1980’li yıllardan itibaren, yaygınlığını sağlayan kavram, reel sosyalizmin son bulmasıyla daha geniş bir alanda hâkimiyetini artırmış ve bu yaygınlık alanı içinde hem pratikte hem teoride en çok kullanılan kavramlar arasına girmiştir. Ancak yine de genel çerçevesiyle kavramın tarihsel sürecine yüzeysel olarak değinmekte fayda var.(Fedayi, 2016)

Antik Yunan’da şehir hayatı, ‘polis’ içinde varlıklarını sürdüren ve siyasal alanda aktif hareket alanına sahip vatandaşların nitelenmesinde sivil toplum kavramı kullanılmıştır. Ortaçağa gelindiğinde ise sivil toplum kavramı, kent sistemi olan burglar çevresinde şekillenen yeni özerk alanlara gönderme yapar. 17. ve 18. Yüzyılda sivil toplum kavramı liberalizmden kaynağını alan toplumsal sözleşme ilkesine sadık birey tanımlaması ekseninde ele alınmıştır. 19. Yüzyıldan itibaren sivil toplum kavramıyla birçok ünlü filozof ilgilenmiştir. Bunlar, Hegel, Marx ve Gramsci gibi devletçi-toplumcu filozoflardır.

Devletin müdahalesine karşı toplumun korunmasını söyleyen ve toplumu kendi-kendini nizama sokan bir alan olarak gören liberal, özgürlükçü sivil toplum teorisine karşı, 19. yüzyılda Hegel ve Marx gibi filozoflar karşıt görüş geliştirmişlerdir. Ortaya çıkan bu düşünce, sivil toplumun iç tezatlarını irdeleyerek bunların çözüm mecrasını siyasal alanda görüyordu. Hegel ise en üste devleti koyan, sivil toplum kavramının özerkliğine son verdi.(Fedayi, 2016)

Türkiye ekseninde 1980’lerin başlarında öne çıkan sivil toplum kavramı dönemin şartlarına uygun olarak özgün bir kullanıma bürünmüştür. Özellikle, askeri darbeler sebebiyle karanlık bir yakın tarihi yaşamış Türkiye, 12 Eylül 1980 askeri darbesi sonrası sağ ve sol ana politik akımların öncülüğünde, katı devlet geleneğinin dönüşmesi ve demokratik araçlarla denetlenmesi gerektiği yönünde birlikte bir tutum

benimsediler bu dönüşüm ve denetiminin lokomotif gücü olarak da sivil toplum kavramı ön plana çıktı. Sivil toplum tartışmalarıyla birlikte, demokrasi olgunluğunun geleneksel bir yapı da var olup olmadığı ve modernleşme yolunda mesafe alınırken başarılı olup olmadığı konularında da yoğunlaştığı gözlenmiştir.(Aslan, 2010: 188-212)

Köken olarak Fransızca-Latince “civil” kelimesinin manası vatandaşlara ilişkin olan, topluluk olarak vatandaşlara, onların idare edilmesine veyahut birbirleriyle iç içe ilişkilerine eğilimli olan, aynı şehir hayatını yaşayanlara göre olan, kırsal veya köy hayatına ilişkin olmayan, askeri bir biçim ya da dini bir imge benzeri olmayan, medeni, kibar, görgülü, uygar manasında kullanılmaktadır Ne var ki bu sözcüğün “toplum” kelimesi ile bütünleşerek kavramsal bir hal alıp “sivil toplum” şekline dönüşmesi kimi siyasal ve toplumsal hareketlere ilişkili olarak gerçekleşmiştir. Sivil toplum nitelendirilmesi toplumsal bir yaşam tarzı olarak belirtilmektedir. (Aslan, 2010: 188-212)

Sivil toplumu bir başka ifadeyle tanımlarken de, özel bireyler tarafından kurulan, bağımsız bir şekilde örgütlenip, faaliyet alanları gösterebilen, toplumun kolektif yaşamını oluşturan, devletle birey arasında yer tutan ara yapılar mahiyetinde ifade edebiliriz. Farklı etnik, dini ve fikri nitelikteki bu topluluklarda benimsenen ortak nitelik gönüllülük ve rızadır. (Aslan, 2010: 188-212)

1.1.1. Tarihsel Süreç İçerisinde Sivil Toplum

Tarihin akışı içerisinde uzun zamanlar düşünsel olarak canlılığını korumayı başarmış olan sivil toplum olgusu Siyasal düşüncelerin Demokrasi ile olan kaynaşması üzerine önemini artırdığı gözden kaçırılmayacak kadar önemli görülmektedir. Demokratik yaklaşımların hâkimiyetine uzanan sürece kadar sivil toplum düşüncesi sessizliğe kapılmış görünümünde ancak bu sukut-u hal görüntüsü kavramsal ve düşünsel olarak toplumların bilinçaltı hazinelerinde hep varlığını sürdürmüştür. 13. Yüz yılın yakın gerisine kadar Batı Avrupa’da sivil toplum konuşulduğu görülmektedir. İlk zamanlarda sivil toplumun demokrasiyle bağdaşma yönünde bir yapısı düşünülmemekte ancak çağımızın şartlarında demokrasinin vazgeçilmezi algısı oluştuğu görülmektedir.(Erdoğan, 1998:2005)

Siyasal hayatın engin tarihsel geçmişi bu günün modern siyasi hayatına göre sivil topluma bakış açısından yakın durmamaktadır. Öyle ki otoriter yönetimlerin veya askerinin hâkimiyetindeki katı rejimlerin düşman algısıyla yaklaştıkları bir olgu olarak sivil toplum görülmektedir diyebiliriz. Demokratik sistem idaresi altındaki rejimler bunun karşısında bir duruş sergilemektedir. Bu günün şartları demokrasi hareketlerinde sivil toplumu katılım açısından çok önemli görmektedir. Demokrasinin dinamizmini ayakta tutacak unsurların fazlalığı ile bu unsurların gelişiminin çözümü sivil toplumun gelişmesiyle mümkün görülmektedir.(Akpınar, 1997:62)

1.1.2. Sivil Toplum Özellikleri Ve Kurumları

Öncelikle sivil toplumun özelliklerinden bahsedecek olursak; Özerklik, Sivil toplumun vazgeçilmez ilkesidir. Özerklik (otonomi), sosyal grupların, kendilerine yetecek, kendi ayakları üzerinde durabilmesi, varlık sebebinin başkasının destek ve yardımına bağlı kalmaması, devletin yönlendirmesinden ve etkisinden uzak kalabilmesi olarak tanımlanabilir. Sosyal grupların farklı ve alternatif bir söylem üretmesi devlet ile arasına koyacağı bir mesafe ile mümkündür.

Sivil toplumun ilkesel olarak ayırıcı özelliklerinden biri de çoğulculuğu benimsemesidir. Sivil toplumun çoğulu içine alan kapsayıcı ilkesi grup içinde insanların, birbiriyle uzlaşma ve görüşmeyi kavrayabilmelerine yardımcı olmaktadır. Sivil toplum içindeki örgütler, ne ölçüde yoğun ve çeşitli iseler, merkezi bir güç otoritesi tarafından yutulma riskleri, o denli azalır. Sivil toplumun niteliklerinden biri de her düşünceden siyasi katılıma el verecek ve politika üretebilecek sosyal örgütlenmelerin varlığına müsait olmasıdır.

Toplumsal örgütlenmenin gönüllük esaslı birlikteliği sağlayıcı oluşu sivil toplumun başkaca bir özelliğidir. Özgür bir şekilde üyeliğin olmadığı, üyeliği zorunlu hale getiren örgütlenmeler, sivil toplum varlığı olarak kabul edilemez. Ayrıca gönüllük esaslı birliktelik, bireysel inisiyatifin sürekliliğini, bireyin grup kimliği çerçevesi içinde kaybolup gitmesini engelleyici bir rol üstlenmektedir. Sivil toplumun varlık gösterebilmesi ve gelişebilmesi için öncelikle toplumsal seviyede

etnik, kültürel, ideolojik, dinsel, mesleki vb. gibi sosyolojik kategoriler seviyesinde toplumsal farklılaşma olması gerekir. (Aslan, 2010: 188-212)

Türkçe’ de sivil toplum kuruluşları şeklinde anlamlandırılan kavram, Batılı ülkelerde ‘non governmental organizations’ olarak kullanılmaktadır ve hükümetin dışındaki örgütler veya devletin dışındaki örgütler anlamına gelmektedir. ABD’de ise sivil toplum kuruluşları ‘public voluntary organizations’ –gönüllük esaslı kamu kuruluşları- olarak tanımlanmaktadır. Dünyanın farklı kültürlerinde farklı tabirlerle adlandırılıyor olsa da sivil toplum kuruluşları, toplumun faydasına çabalayan, demokrasinin ilerleyişine katkısı bulunan, çıkar amacı gütmeyen, devletten ayrı hareket edebilen, bireylerin ortak amaç ve hedeflerine bakıldığında ise, siyasi iradeyi ve yönetimi kamuoyu oluşturmak düşüncesiyle etkileyebilen bir örgütlenme türüdür.(Aslan, 2007: 261-283)

Sivil toplum kuruluşlarını tanımlarken ayırt edici özellikler ve işlevsel olarak özelliklerini şu şekilde görebiliriz. (Erözden, 1998: 15-16):

- Gönüllülük esası ve şahsi alandan fedakârlık yapılmasına dayandırılmaları,
- Temel maksadın topluma bir şey sunmak, toplumsal iyiye katkıda bulunmak olması,
- Yatay ilişkilerin ön plana çıkması, hiyerarşik ilişkilerden uzaklaşılması,
- Sivil toplum kuruluşlarının açık ve belli bir konuda uzmanlaşmış olmaları,
- Çevre sorunları, üzerinde toplumsal farkındalık ortaya koyarak sorunlara çözüm aramak,
- Bireyler arasında iş dağılımı düzenini sağlayarak, üyelerin tek başlarına elde edemeyecekleri bilgileri birliktelik aracılığı ile elde etmesini sağlamak,
- Sivil toplum özerktir. Sivil toplum merkezi ve mahalli idarelerden bağımsız bir yapıya sahip oldukları gibi aynı zamanda da siyasi partilerden de farklı düşüncelere sahip olabilmektedirler,

- Sivil toplum örgütleri kar amacı gütmeyenler. Toplumsal faydaya hizmet eden kuruluşlar olarak kişisel kazanç sağlama derhleri yoktur. Faaliyetleri gelir getirebilir ancak bu gelirleri üyelerine veya görevlilerine menfaat sağlamaz. Bu durumun istisnası sürekli çalışanlar görevli statüsünde yaptıkların işin bedeli olarak ücret karşılığında hizmette bulunabilirler. Bu durum kar amacı fikrinin altını doldurur nitelikte değildir,
- Sivil toplum örgütlenmeleri belirli bir amaca yönelik kuruldukları için bu amaç dışı faaliyette bulunmazlar. Kişisel menfaat ve amaçlardan bu kurumlarda söz edilemez. Meslekler üzerinde kurulan odalar da hangi meslek kesimine hitaben kurulduysa o kesimin amaçları özünde hareket etmek zorundadır. İdeale konulan hedefler genel, tüm toplumu ya da tüm insanlığı ilgilendiren alanlardır. İdeale yönelik amaçları topluma faydalı olmaktır.(Tutar, Erkan, 2012:441-443)

Mevcut zamanda üçüncü sektör olarak da adlandırılan sivil toplum örgütleri toplum ve devlet adına kritik bir öneme sahiptir. Devletin toplumun ihtiyaçlarını tedarikte ve problemlerini halletmede yetersiz kalması ile Sivil toplum örgütlenmelerini devlet eliyle belirlenmiş seviyelerdeki sorunlar üzerinde pozitif fikirlerle katkı sağlayabilecekleri kanaatinin oluşması, sivil toplum örgütlenmelerinin sayısında ve faaliyet alanlarında hızlı bir artışı meydana getirmiştir. Bu artışta, Avrupa Birliği'ne giriş çabaları sürecinde sivil toplum örgütlenmelerinin önemli rol üstlenmeleri ve bu yönde yapılan çalışmaların büyük etkisi olmuştur.

Avrupa Birliği üyeliği öncesinde toplumun ve vatandaşların Avrupa Birliği üyeliğine hazırlanmasında Türkiye'deki Sivil toplum örgütlenmelerinin önemli bir rolü bulunmaktadır. Bu süreçte sivil toplum örgütleri devlet mekanizmasındaki çalışmaların bir tarafı haline gelmiştir. Bu demokratik ortamda sivil toplum kuruluşlarının haklarını kullanabilecekleri güç, bilgi, tecrübe ve donanıma sahip olmaları gerekmektedir.(Tutar, Erkan, 2012:440-457)

Türkiye'nin Avrupa Birliğine uyum sürecinde sivil toplum anlayışının Türkiye'de oluşu olumlu sonuçlar doğuracaktır. Toplumun tüm kesimlerinin çıkarları

doğrultusunda bu sürecin daha etkin ve sürdürülmesi için sivil toplumun katkıları çok önemlidir. Bilindiği gibi Avrupa Birliği aldığı tüm kararlarda ve faaliyetlerde halkın siyasal süreçlere katılımını sağlamayı prensip edinmiştir. Bu nedenle sivil toplumun düşünce ve önerilerini her zaman dikkate almaktadır. Avrupa Birliği'ne katılım sürecine sivil toplum örgütlenmelerinin de dâhil edilmesi her iki tarafa da büyük kolaylıklar sağlayacaktır.

Türkiye'de ki sivil toplum kuruluşları dernekler, vakıflar, sendikalar, meslek odaları, kooperatifler, sanayi ve ticaret odaları, platformlar ve inisiyatiflerdir. Bizler çalışmamızın alt başlıklarında Vakıflar, Kooperatifler, Sendikalar ve Derneklerle ilgili açıklamalar ve tanımlamalar yapacağız.

1.1.3. Sivil Toplum Kurumlarının Çeşitleri

1.1.3.1. Vakıflar

Kavramsal olarak vakıf, farklı şekillerle literatürde yerini almıştır. Bunun sebebi ise kavramın hukuki, iktisadi ve dini boyutlarının ileri gelmesidir. İktisadi tanıma göre vakıf; bireysel çalışma ve gayretle kazanılan imkânların ve mal varlığının gönüllü olarak samimi bir hissiyatla paylaşılmasını ifade eden bir sistemdir (Türkoğlu, 2013: 188).

Vakıflar, gerçek veya tüzel kişilerin yeterli mal ve hakları belirli ve sürekli bir amaca özgülemeleriyle oluşan tüzel kişiliğe sahip mal topluluklarıdır. Bir malvarlığının bütünü veya gerçekleşmiş ya da gerçekleşeceği anlaşılan her türlü geliri veya ekonomik değeri olan haklar vakfedilebilir. (Türk Medeni Kanunu, m. 101). İnsanoğlunun yaşamı devam ederken yapabileceği en hayırlı kurumlardan biri vakıftır. (Bilmen, t.y. :172)

Bir malın ya da mal topluluğunun hedeflenen bir amaca odaklanarak, vakfedenin ölümünden sonra da, bağımsız bir varlık olarak devam ettirilmesi, toplumsal yaşayışın çeşitli gereksinimlerini karşılamaktadır. Örneğin bilimsel araştırmaların geliştirilmesi; salgın hastalıkların önlenmesi; en iyi bilim ve sanat eserlerine ödüller verilerek bilim ve sanatın ilerletilmesi; belirli endüstri alanları da

atılımlar yapılması; belediye ve kent sorunlarının çözümü vb. gibi .(Türkoğlu, 2013: 188)

Türkiye’de 5737 sayılı Vakıflar Kanunu hükümlerine göre düzenlenmiştir. Buna göre, özel hukuk tüzel kişiliğine sahiptirler vakıflar. Yeni vakıfların kuruluşları Türk Medenî Kanunu hükümlerine göre belirlenir ve faaliyet gösterirler. Yeni vakıflar kuruluşlarında asgarî mal varlığıyla amaçlarına göre özgülenecek durumları her yıl Meclisçe belirlenir. Vakıf senetlerinde yazılı beyandaki amaçlarını gerçekleştirmek üzere Genel Müdürlüğe beyanda bulunmak şartıyla şube ve temsilcilik açabilirler. Bu beyannamenin düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Devletlerarası hukuki ve fiili mütakabiliyet esasınca karşılıklı olarak Yabancılar, Türkiye’de yeni vakıf kurabilirler. Mazbut vakıflar, Genel Müdürlük tarafından yönetilir ve temsil edilir.

Mülhak vakıfların yönetimi ve temsili Anayasaya ters düşmeyecek vakfiye şartlarına uygun meclis tarafından atanan yöneticiler eliyle yerine getirilir. Bu vakıf yöneticileri kendilerine yardımcı kişiler alabilirler. Bu şekilde kurulan vakfın yönetimine girenlerde aranacak şartlar ve nitelikler yönetmelikle düzenlenir. Vakfiyede yönetici olma şartlarına haiz olmayanlar, gerekli şartları sağlayana kadar, yaşça küçük olmaları ve kısıtlılık halleri sebebiyle yöneticilik elde edemeyenler, fiil ehliyetini kazanıncaya kadar ki sürede idaresi boş kalan vakfiyenin, vakıf işleri Genel Müdürlükçe temsilen yürütülür.

Cemaat vakıflarında yöneticilik kendi mensuplarınca aralarında seçimle belirlenir. Esnaf vakıflarının yönetim belirlenme usulü, mülhak vakıfların tabi olduğu hükümlere tabidir. Bu vakıflar, esnafın seçtiği yönetim kurulu tarafından yönetilir.

Yeni vakıfların yönetim organı vakıf senedine göre oluşturulur ve bu vakıfların yönetim organlarında görev alanların çoğunluğunun, Türkiye’de yerleşik bulunması gerekir.

Türk Medeni Kanunu'nda ise vakıf; gerçek veya tüzel kişilerin yeterli mal ve hakları belirli ve sürekli bir amacın gerçekleştirilmesi için oluşturulan tüzel kişiliğe sahip mal toplulukları olarak tanımlanmaktadır (Türk Medeni Kanunu, 2001: m101). İstilahta vakıf, hem bu dünyanın imarı hem de ahiret hayatının kurtuluşuna vesile olacak bir amel kapısı olarak görülmekte ve bu bağlamda ihtiyacı olanların ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla bireyin malından başkaları için feragat ederek, vazgeçerek ortaya koyduğu cami, okul, hastane, gelir getiren mülk şeklinde oluşturulan müesseseler olarak tanımlanmaktadır .(Türkoğlu, 2013:188)

Bu bağlamda Avrupa'ya baktığımızda dinî mahiyette olan vakıfların yanında kamu hizmetlerini yürüten vakıfları, aile vakıfları, büyük endüstri muhitlerinde sosyal işleri ifaya tahsis edilen vakıflar, araştırma geliştirme enstitüleri için vakıflar ve komün(belediye) vakıfları yer almaktadır. Bazı önemli işleri gerçekleştirmek amacıyla vakıflar önde giden mahiyette kuruluşlar olarak faaliyetlerini sürdürmektedirler. Almanya ve İsviçre'de belediye hizmetlerinin birçoğu vakıflar aracılığıyla yapılmakta ve şehirlerin daha düzenli ve istikrarlı bir şekilde büyümesinde ve gelişmesinde önemli bir yer tutmaktadır (Akyıldız ve ark.2017:141-155).

Avrupa'da vakıfların hizmet alanları, sosyal hizmetler alanında %57, eğitim-araştırma faaliyetlerinde %46, kalkınma ve konut girişimlerinde %40, kültür ve yeniden yapılanma organizasyonlarında %36, uluslararası faaliyetler %35, sivil haklar ve dayanışma alanında %35, sağlık yatırım ve hizmetlerde %25, hayır ve gönüllülük işlerinde %23, çevrenin korunmasında %18, olarak ifade edilebilir. Almanya'da vakıf sektörü hastane faaliyetlerinin %40'ını, bakımevi hizmetlerinin %60'ını karşılamaktadır. Fransa'da ilk ve orta dereceli okulların %20'si, bakımevlerinin %50'si vakıf kurumları tarafından işletilmektedir. İtalya'da bu sektör okul öncesi eğitimin %20'sini ve bakım evlerinin %40'ını oluşturmaktadır. İngiltere' ilk ve ortaokul dönemi eğitim, öğretim faaliyetlerinin %22'si belirtilen kurumlar tarafından yürütülmektedir(Akyıldız ve ark,2017:141-155).

2016 yılı itibari ile türlerine göre vakıflar incelendiğinde Mülhak Vakıf Sayısı 264 adet, Cemaat Vakıf Sayısı 167 adet, Esnaf Vakfı 1 adet ve Yeni Vakıf Sayısı 5.075 adettir. Türkiye'de faaliyette bulunan yabancı vakıf sayısı ise 21'dir. Yeni

açılan vakıflardan 1.000 tanesi Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı iken 19 tanesi Çevre Koruma Vakfı ve 4.056 tanesi diğer yeni, çok amaçlı, vakıflardır.(Vakıflar Genel Müdürlüğü, 2017).

1.1.3.2. Kooperatifler

Kooperatiflerin amacı; ortaklarının ihtiyaçlarını karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle ve en düşük maliyetle karşılamaktır. İşte kooperatifler bu ortak ideali gerçekleştirmek için kurulur ve ticari işletmelerden farklı olarak kâr amacı ön planda değildir. Bilindiği üzere diğer ticari işletmelerin ortak amacı kâr elde etmektir. Kooperatiflerde ise ana amaç ortakların ihtiyaçlarını en az maliyetle karşılamaktır. Kooperatifler, bireylerin tek başlarına yetersiz olan sermayelerini bir araya getirmek suretiyle yatırıma yöneltir ve üretimde artış sağlar. Böylece bireysel tasarruflar uygun kooperatif modelleriyle ekonomiye kazandırılır.(MEB, 2014:2)

Kooperatifler ortak amaç için bir araya gelen kişilerin kurduğu bir örgüttür ve kişilere tek başlarına yapmaya güçlerinin yetmediği işleri yapma şansı verir hem de toplumsal kalkınma sağlar. Örneğin, yapı kooperatifleri, üretim kooperatifleri ve tüketim kooperatifleri bunlar için kurulmuştur. Yapı kooperatiflerinde insanların zorunlu ihtiyaçlarından olan barınma ihtiyacı için bir araya gelerek konut ihtiyaçlarının karşılanmasını hem de inşaatın yapımında çalıştırdığı işçiler ile işsizliği azaltmış, belediyeye ödenen vergi ve harçlarla ülke ekonomisine katkı sağlamış olur. Üretim kooperatiflerinde kişiler ürünlerini üretmek için gerekli teçhizatı bir araya gelerek edinebilir, birlikte üretim yapabilirler (MEB, 2014:3).

1163 sayılı Kooperatifler Kanununa göre tüzel kişiliği haiz olmak üzere ortaklarının belirli ekonomik çıkarlarını ve özellikle meslek ve geçimlerine ait ihtiyaçlarını, işgücü ve parasal katkılarıyla karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle sağlayıp korumak maksadıyla gerçek ve tüzel kişiler tarafından kurulan değişir ortaklı ve değişir sermayeli ortaklıklara kooperatif denir. Bir kooperatif en az 7 ortak tarafından imzalanacak anasözleşme ile kurulur. Anasözleşmenin ticaret sicili müdürlüğünde yetkilendirilmiş personel huzurunda imzalanması gerekir. İlgili Bakanlık faaliyet konuları itibarıyla kooperatifleri sınıflandırmaya, çalışma bölgeleri oluşturmaya, kooperatif kuruluşu için asgari ortak sayısından az olmamak üzere

ortak sayısı ve kooperatif kurulmasına yönelik diğer şartlar ile usul ve esasları belirlemeye yetkilidir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ilgili Bakanlık tarafından çıkarılacak tebliğ ile belirlenir. (MEB, 2014:3)

Yapı kooperatifleri ile konusuna taşınmaz mal temlik dâhil bulunan diğer kooperatiflerin ana sözleşmelerinde ortaklara taşınmaz mal temlik edileceği hakkındaki taahhütler başka bir resmi şekil aranmaksızın muteberdir.

Sermaye miktarı sınırlandırılarak kooperatif kurulamaz. Kooperatif adını ancak bu kanuna göre kurulmuş teşekküller kullanabilir.

Fransa, özellikle 1830 ve 1848 halk hareketleri sonrasında Avrupa'daki kooperatif hareketine örnek teşkil eden ülkelerden biri olmuştur. İlk tarım kooperatifi 1880'lerde kurulmuş ve Fransız kooperatifçiliği kurumsal bir kimlik edinmiştir (GTB, 2015).

Tarım kooperatifleri, kooperatif bankalar, perakende kooperatifleri, tüketici kooperatifleri, esnaf sanatkâr kooperatifleri, hizmet ve istihdam kooperatifleri, eğitim kooperatifleri, sigorta kooperatifleri, ulaşım ve taşıma kooperatifleri, denizcilik kooperatifleri, yapı kooperatifleri başlıca kooperatif türlerini oluşturmaktadır. Sıralanan bu türlerin her biri öncelikle kendi içlerinde birlik olarak örgütlenmiş ve bunların birlikleri federasyon çatısı altında bir araya gelmiştir. Ulusal düzeyde de "COOPFR (Fransız Kooperatifçilik Hareketi Temsilci Örgütü)" adında milli birlikleri bulunmaktadır (GTB,2015). 2014 Dünya Kooperatifçilik Raporu'nda ilk 300 içerisinde 41 Fransız kooperatifi vardır (<http://www.euricse.eu/en/node/2576>). (12.07.2019)

1.1.3.3. Sendikalar

2821 Sayılı Sendikalar Kanunu, çalışma ilişkilerinde ekonomik, sosyal hak ve menfaatlerin korunması ve geliştirilmesi için işçiler ve işverenler tarafından meydana getirilen sendikalar ile konfederasyonların kuruluşu, teşkilatı, faaliyeti ve denetlenmesi esaslarını düzenlemektedir.

İşçi sendikaları, işkolu esasına göre bir işkolunda ve Türkiye çapında faaliyette bulunmak amacı ile bu işkolundaki işyerlerinde çalışan işçiler tarafından kurulur. İşveren sendikaları, işkolu esasına göre bir işkolunda ve Türkiye çapında faaliyette bulunmak amacı ile bu işkolundaki işverenler tarafından kurulur. Kamu işveren sendikalarının, aynı işkolundaki kamu işverenleri tarafından kurulması ve aynı işkolunda faaliyette bulunması şartı aranmaz. Bir işkolunda birden fazla sendika kurulabilir. Meslek veya işyeri esasına göre işçi sendikası kurulamaz. Sendikalar, tüzüklerinde belirtmek şartıyla ve genel kurul kararıyla şube açabilirler (2821 Sayılı Kanun, md. 3).

Sendikalar aşağıdaki faaliyetlerde bulunabilirler (md 32):

- Toplu iş sözleşmesi konusunda akdetmek,
- Toplu iş uyuşmazlıklarında, hukuki yollar çerçevesinde ilgili makama, arabulucuya, hakem kurullarına, iş mahkemelerine ve diğer yargı organlarına başvurmak,
- Çalışma hayatından, toplu iş sözleşmesinden, mevzuattan, örf ve adetten doğan hususlarda işçileri ve işverenleri temsilen veya yazılı başvuruları üzerine, nakliye, neşir veya adi şirket mukaveleleri ile hizmet akdinden doğan hakları ve sigorta haklarında üyelerini ve mirasçıları temsilen davaya ve bu münasebetle açtığı davadan ötürü husumete ehil olmak,
- Grev veya lokavta karar vermek ve idare etmek.

Fransa'da 1884'te sendikaların kurulmalarına imkân veren yasal düzenlemeler yapılmıştır. (Şahin,2015:167). İşçi sendikaları tarihsel dönemin içerisinde farklı düşünce akımlarından etkilenmiş ve bu doğrultuda işlevlerini yerine getirmiştir. Bu akımlardan ilki 'anarko-sendikalist' ve 'Marksist görüş' tür. Her iki görüşün gayesi, kapitalizmin kurduğu sistemin ortadan kaldırılmasıdır. Aralarındaki farklılık, anarko-sendikalistlere göre devrimi gerçekleştirmek için kullanılacak tek araç 'genel grev' iken, Marksistlere göre 'siyasi eylem ve siyasi örgütlenmedir.

Anarko-sendikacılık ilk olarak 19.yüzyılın sonlarına doğru Fransa’da ortaya çıkmıştır. (Tokol, 1994:25-26).

1895’te kurulan Fransa’nın ilk sendikal üst örgütü olan Genel İş Konfederasyonu (CGT) bir süre Anarko-sendikalist anlayışla yönetilmiştir. Bu anlayışa göre devlet ve siyasi partilerle ilişki kurulamayacağı “amiens şartı” ile nitelik kazanmıştır (Mahiroğulları, 2003:364). Fransa’da sendikal mücadele İngiltere’den çok sonra ortaya çıkmış olsa da, 1789 Fransız Devrimi’nden sonra yaşanan gelişmeler Fransa’da sınıf mücadeleleri açısından önemli rol oynamıştır.

Fransız Devrimi akabinde kapitalist sisteme karşı ilk kitlesel tepki eylemler “baldırı çıplaklar” tarafından olmuştur. Bu hareket üst sınıf, zengin tabakalara düşman ve küçük mülkiyeti koruyucu bir harekettir mahiyetindedir. 1871’de ilk işçi hükümeti olan “Paris Komünü” kurulmuş ve ilk sendikalar da sanayinin gelişmesiyle birlikte “emek borsaları” şeklinde örgütlenmiştir. 1884 yılına gelindiğinde yapılan yasa ile sendikaların önceden izin almadan serbestçe kurulabilmelerine olanak verilmiş ve sendikaların devlete karşı bağımsızlığı garanti altına alınmış ve bireysel sendika özgürlüğü kabul edilmiştir (Özkiraz ve ark., 2008:108-126).

Fransız sendikacılığı mücadele edilerek yasallık kazanmıştır. Hareketin ideolojik boyutu “devrimci elitlerin” çabalarıyla oluşmuştur. Bu nedenle Fransız Sendikacılığının benimsediği ideoloji, yalnızca üyelerinin çıkarlarını korumayı değil aynı zamanda kapitalist toplum düzeninin çıkar odaklı yapısının ortadan kaldırılmasını amaçlamıştır. 20.yy’a kadar sendikalar, siyasi alandaki hareketlerini siyasi partileri dışlayarak yürütmüştür. 1920’de Fransız Komünist Partisinin kurulması ve Lenin’in sendikaların komünizmin ilkokulları olduğunu belirten açıklaması sendikacılık anlayışının Marksizm’e everilmesine yol açmıştır. Bu çerçevede II. Dünya Savaşı sonrasında sendikalar, kendilerine fikren yakın sosyalist partilerle her konuda işbirliğine dayalı “yarı bağımlı” ilişki içerisine girmiştir (Mahiroğulları, 2003:378-379).

1980 sonrası Türkiye’de apolitikleşme süreci başlamıştır. Bu süreçte toplumun her kesiminde politika üretme ve mücadele etme yöntemleri kesintiye

uğramıştır. Sendikal mücadele süreci bitmiş, toplumun ileriye dönük attığı adımlar sekteye uğramıştır (Yavuziğit,1995:429)

1.1.3.4. Dernekler

Bireyler, karşılaştıkları ve içinden çıkmakta zorlandıkları problemleri çözebilmek için başkalarıyla bir araya gelirler ve belirlenen bir ortak görüş etrafında ve çıkarları doğrultusunda diğer kişilerle güç birliği yaparlar. Dernek, genellikle kapsayıcı bir yarar için çalışmak, sorumluluklar almak ve sosyal gelişmeler karşısında bir ölçüde etkili olmak üzere kişilerin bir araya gelmesiyle oluşan, gönüllülük esasına dayanan ve kar amacı gütmeyen kişi topluluğudur. Bu perspektiften, dernek az çok kalabalık bir kişi topluluğunun belirli bir amaca ulaşmak için veya ortak olan bir menfaati kazanabilmek üzere oluşturulan tüzel kişidir.(Sezer, 2008)

Ülkemizde, derneklerin oluşum sürecine baktığımızda bunların ağırlıklı olarak toplumsal ve siyasal gelişmelerin paralel bir gelişme izlediği söylenebilir. 1908’de ilan edilen Meşrutiyeti izleyen süreçte dernek kurma faaliyetlerinin hızlandığı 1909 yılında Cemiyetler Yasası ile dernekler düzenlemesi liberal bir anlayışla düzenlenmiştir. 1923 yılında derneklerin idari işlemleri ve hesaplarının denetimi konusunda yetkilendirilmiş teftiş kurumları olmuştur (Yavuziğit,1995:429) .

Günümüzde ise dernekler İçişleri Bakanlığı’na bağlı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü altında bulunmaktadır.

Çalışmamıza konu Fransa’da yaşayan Türklerin dernekleşme hareketleri örgütlü bir yapı şeklinde Fransa’da mevcudiyet sürmektedir. Dini ve Kültürel alanda çalışma yürüten 400’den fazla Türk toplumuna hitap eden, Türklere ait dernek kurulmuştur. Bu manada en önde diyebileceğimiz, Diyanet İşleri Türk İslam Birliği, kısa adıyla DİTİB, vardır. Bundan sonra çeşitli sivil toplum örgütlerinin çalışmalarıyla ortaya çıkan Fransa Milli Görüş Teşkilatı, Fransa Türk Federasyonu, Alevi Dernekleri Federasyonu, Batı ve Orta Fransa Türk Dernekler Birliği, Normandiya bölgesinde kurulu Normandiya Türk Dernekleri Birliği ve COJEP

International ismiyle sivil toplum örgütleri vardır. (TBMM, İnsan Hakları Komisyonu Raporu,2009:71).

Fransa'da 1789 Fransız İnsan ve Vatandaş Hakları Bildirgesiyle vatandaşlara çeşitli bireysel haklar verilmiş ne var ki dernek kurma konusunda sınırlamalar söz konusudur. 1791 "Le Chapelier" kanunu 1789 Bildirgesine aykırı olduğu sebebiyle dernek kurulmasını yasaklamıştır. 1808 tarihli Ceza Kanunu'nun 291. maddesi, yirmiden fazla kişiyle kurulan derneklerin hükümetten müsaade olmadan kurulmasını yasaklamıştır.(Tanör,1978:53)

1848 Anayasasının kabulünden sonra derneklerin kurulmasında serbestliğe doğru ilerleyen bir duruma rağmen serbestlik düşünceleri kısa bir süre devam etmiştir. Dernek kurma özgürlüğü askıda kalmış, ancak üçüncü cumhuriyet döneminde tanınmıştır. Bu dönemde dahi, sendikalar 1884 tarihinde, kooperatifler ise 1898 yılında tanınmakla birlikte, dernek kurma özgürlüğünün genel bir prensip olarak güvence altına alınması ancak 1901 tarihli kanunla gerçekleşmiştir(Tanör,1978:53).

Dini toplulukların oluşması konusunda ise 1901 tarihli kanun diğer derneklere nazaran farklı koşul aramış (kurulma konusunda, özel bir kanunla izin verilmesi şartı aranmaktaydı), bu toplulukların diğer derneklerle aynı kategoride değerlendirilmeleri için 1942 tarihinin beklenmesi gerekmiştir (Sezer,2008:3-6) .

1.1.3.4.1. Derneklerde Olması Gereken Temel Unsurlar

Kavram olarak deneği oluşturan unsurlar üzerinde bilgi sahibi olmak, dernek kavramını bütün yönleriyle anlayabilmeyi kolaylaştıracaktır. Topluluk haline gelmiş insanları bir dernek kavramı altına koyabilmek için, kazanılmış bir tüzel kişilikten bahsetmemiz gerekir. Böyle bir tüzel kişiliğin ortaya çıkabilmesi belli başlı unsurları ihtiva etmesini zorunlu hale getirir. Bu zorunlu unsurlar başta hedefe konulmuş bir amaç, devamlılık gösterecek bir süreklilik, derneği oluşturan şahıs ve resmiyeti kazanmış olduğunu kanıtlayan tüzel kişiliktir.(Turhan, 2008:36-40)

Derneği başta inşa eden insan unsuruna üye tabiri kullanılır. Katılma veya katılmama noktasında özgürlük zorunludur. Bu konuda bir resmi makamdan izin alınması gerekli değildir. Derneğin kuruluş amacında saklı olanlarla üyeler faaliyet alanı oluştururlar. Her derneğin zorunlu tüzüğü gereği bir tek amacının olması ve bu amacı da temellendirirken çoğunluk düşüncesinden ziyade tüzükte yazılı olanı uygulamasını gerekli gören durumu olmalıdır.

Mevzuatta denekleri konu alan kanunun ikinci maddesi; derneklerin kanunların sınırlarını aşmayan açık ve ortak amacı gerçekleştirmek için kurulacağını belirtmiştir. Bir diğer unsur olan derneklere süreklilikten kasıt; belirlenmiş bir süre için kurulmaya izin veren dernek olgusu üyelerinin süre sınırlaması olamadan bir araya gelebilmesini ifade eder. Denekte olması gereken dördüncü ve son unsur; derneğe resmiyet atfeden tüzel kişiliği var olmasıdır. Maddi hayatta somut bir karşılığı olamayan tüzel kişilik soyut bir kişiliği ifade eder. Ancak bireyin toplulukla bir amaç etrafında bulunmasıyla gerçekleşir. (Turhan, 2008:36-40)

Türk Dernekler Kanunu'na göre dernek kurabilmek için en az 7 gerçek kişi bir araya gelmek durumundadır. Dernekler yönetmeliğine göre düzenlenmiş olan formun 7 kurucu üye tarafından doldurulması gereklidir. Dernek kurucuları tarafından her sayfası imzalanmış şekilde hazırlanan dernek tüzüğü olmalıdır. Dernek karar tutanağı, yabancı bir dernek bünyesinde bulunacak ise İçişleri Bakanlığı'nın izninin verildiğine dair beyan, yazışma ve tebligat almaya yetkili kişilerin adres bildirimleri bulunmalıdır.

Dernek tüzüğünde mevzuat gereği, derneğin adı ve merkezi, derneğin amacı ve faaliyet alanı, derneğe üye olma ve üyelikten çıkarma şartları, yönetim ve denetim kurlarının görev ve yetkileri, ödenecek aidat, gelir kaynakları, iç denetim yolları, geçici yönetim kurullarının bildirilmiş olması gereklidir.

Dernek kuruluş işlemlerinden sonra tutulması gerekli defterler vardır. Üye kayıt defteri, ödenen aidatların tutulduğu makbuzlar, genel kurul toplantı tutanakları, denetim ve iç denetim tutanakları bulunur.

1.1.3.4.2. Derneklerin Organları ve Dernek Türleri

Derneklerde bulunması gereken zorunlu organlar; genel kurul, yönetim kurulu ve denetim kurullarıdır. Derneklerde bu zorunlu organlar dışında farklı organlar da oluşturabilirler. Ne var ki kurulacak olan bu organlara derneklerde bulunması zorunlu organların görev, yetki ve sorumluluklarının devri söz konusu olamaz.

Derneklerin en yetkili karar organı genel kuruldur. Derneğe kayıtlı üyelere meydana gelir. Genel kurulun görev çerçevesi, dernek organlarını seçmek ve derneğin diğer bir organına verilmemiş olan işleri görmektir. Üyeliğe kabul veya üyelikten çıkarmaya genel kurul karar verir, derneğin diğer organlarını denetler ve onları haklı sebeplerle her zaman görevden alabilir. Yönetim kurulu, beş asıl ve beş yedek üyeden az olmamak üzere dernek tüzüğünde belirtilen sayıda üyeden oluşur. Yönetim kurulu, derneğin yürütme ve temsil organıdır; bu görevini kanuna ve dernek tüzüğüne uygun olarak yerine getirir. Temsil görevi, yönetim kurulunca, üyelere birine veya bir üçüncü kişiye verilebilir.

Üç asil üç yedek üyeden az olmamak kaydıyla dernekler de Denetim Kurulu, oluşturulur. Denetleme görevi dernek tüzüğünde belirtilen esas ve usullere göre yapar; denetleme sonuçlarını bir raporla yönetim kuruluna ve genel kurula sunar.

Faaliyetlerine göre ise dernekler;

- Mesleki dayanışma derneği
- Spor ve sporla ilgili dernekler
- Dini hizmetlerin yerine getirilmesine yönelik faaliyet gösteren dernekler
- Eğitim, araştırma üzerine dernekleri
- Kültürel, sanatsal faaliyetler ve turizm dernekleri
- İnsani yardıma yönelik dernekleri

- Sağlık alanında faaliyet gösteren dernekler
- Toplumsal değerleri yaşatma derneği
- Bireysel öğreti ve toplumsal gelişim derneği
- Çevre ve doğal hayatı koruma dernekleri
- Şehirlerin imarı ve kalkındırılmasına yönelik dernekleri
- Hak ve savunuculuk derneği
- Düşünce temelli dernekler
- Çocuk dernekleri
- Şehit yakını ve gazi dernekleri
- Yurt dışından gelen Türklere ait dernekler

1.2. Yerinden Yönetim İlkesi

Kamu Yönetimi bir bütün olarak, toplumun ihtiyaç duyduğu hizmetlerin halka etkili ve verimli olarak sunulabilmesi için organize edilmesidir. Bu hizmetler topluma iki düzeyde sunulur; merkezi yönetim ve yerel yönetim.

Türkiye’de kamu yönetimini ve özellikle yerel yönetimleri yeniden yapılandırma konusundaki çalışmalar ve yerel yönetimlerdeki değişim 2002’den sonra mümkün olmuştur. Bu durum özellikle son on yılda gerekliliğinin şiddetini artırmıştır. Bunun oluşmasını sağlayan nedenlerden, ülke içindeki değişen siyasi ve ekonomik yapı, kırdan kente doğru gelişen yoğun göç olgusu, bölgeler arasında gelişmişlik farkı, artan demokrasi talepleri ve merkezi yapının hantallığıdır. Değişim sürecini zorlayan dış nedenler ise, küreselleşmeden kaynaklanan siyasi ekonomik değişimler, onaylanan uluslararası antlaşmalar, tam üyelik yolunda Avrupa

Birliği'nin yerinden yönetim politika araçları, ilkeleri ve ülke olarak bunlara uyum ve reform uygulamaları ile vermeye çalışılan karşılıklardır (Toksöz vd., 2009).

Yerellik ilkesi, bir yetkinin kamusal ihtiyaçların en yakında olan birim tarafından yerine getirilmesi ve alt birimlerin yetkisini mutlaka gerekli olduğunda ve hizmetin daha iyi görülmesi gereğiyle st kademeye devretmesini ifade etmektedir (zer, 2012:444). Bu anlamıyla yerel yönetimler siyasi yerinden yönetim ve idari yerinden yönetim olarak ayrılırlar.

1.2.1. Siyasi Yerinden Yönetim

Siyasi yerinden yönetim, siyasi güç algısının merkezi idare ile mahalli yönetim birimleri arasında paylaşımıdır. Başka bir ifadeyle siyasal özerklik olarak kavramlaşan siyasal yerinden yönetim, federal yapı görünümünde olan devletlerde bağlı şekilde getirilmiş ve idaresinde ki içyapısıyla özerk, federal yönetime bağlı federe birimleri içine almaktadır. Bu sistemde siyasi otorite merkezde birikmemiş, çeşitli birimler arasında dağılmıştır.

Siyasi yerinden yönetim ilkesiyle ortaya çıkan il, cumhuriyet, kanton ve eyalet gibi mahalli yönetim üniteleri, egemenliğin bir parçasına sahiptir. Mahalli yönetim ünitelerine yasama ve yürütme konularında kısmi bir özerklik verilmektedir. Ancak bunlar, ulusal hükümet karşısında ikinci derecede egemen kuruluşlardır. Bu mahalli yönetim birimlerinin yetkileri federal anayasa tarafından düzenlenmektedir. Kamu hizmeti sunan devletin içinde egemenlik hakkı olmayan yerel birer alt birimi olarak yerel yönetimler egemen ve yarı-egemen devletlerde bu şekilde konumlanmıştır. (Parlak, 2011: 853)

Federal devlet otoritesini ortaya çıkaran siyasi, yerinden yönetim olmuştur. Çünkü federal yönetim, tek merkezli üniter devlet sisteminden değişik ve onun karşıtı bir siyasi otoriteyi temsil eder. Üniter, merkeze bağlı devlet otoritesinde vatandaşlar ile ulusal hükümet arasında egemenlik gücüne haiz başkaca yönetim birimleri bulunmamaktadır. Diğer bir ifade ile üniter devlette ulusal hükümetin sınırları dışında yönetim organlarına yüklenmiş bir egemenlik alanı yoktur. Ancak bu devlet sistemi, ulusal hükümetin (merkezi idarenin) birçok kamu hizmetinin

yürütülmesini belediye gibi yerel yönetimlere ya da bölgesel kuruluşlara aktarmasına mani değildir. (Parlak, 2011: 853)

1.2.2. İdari Yerinden Yönetim

İdari(yönetmel) yerinden yönetim şeklinin içini dolduran ise kamu yönetimi içinde tüzel kişiliğe haiz bazı kurum ve kuruluşlardır. Adem-i merkeziyeti benimseyen idari yerinden yönetim, bazı kamu hizmetlerinin merkezi idare ve onun hiyerarşisi dışında kalan kamu tüzel kişileri tarafından yerine getirilmesini ifade eder. (Parlak, 2011: 853)

1.2.2.1. Hizmet Bakımından Yerinden Yönetim

Hizmet bakımından yerinden yönetim, kamu hizmetlerinin bir kısmının, merkez dışından bağımsız örgütçe yerine getirilmesidir. Üniversiteler, meslek odaları, Kamu İktisadi Teşekkülleri hizmet yerinden yönetime örnek teşkil ederler. (Parlak, 2011: 853)

1.2.2.2. Yer Bakımından Yerinden Yönetim

Belediyeler

Günümüz anlamında ilk belediye teşkilatı 1855 tarihinde İstanbul'da kurulmuştur. Cumhuriyet döneminde 1930 yılında çıkarılan 1580 sayılı Belediye Kanunu ve 1984 yılında çıkarılan 3030 sayılı Büyükşehir Belediyeleri Kanununa göre görev yapmışlardır. 2004 yılında yapılan düzenleme ile 5372 sayılı yeni yasanın kabulü ile belediye kanunu kabul edilmiştir. 5216 sayılı yasa ile Büyükşehir Belediyeleri Kanunu değiştirilmiştir. Halen ülkemizde 30 Büyükşehir belediyesi bulunmaktadır(TBB, 2014). Türkiye'de 4 ayrı belediye vardır;

- İl ve İlçe Belediyeleri
- Büyükşehir Belediyeleri
- Büyükşehir belediye sınırları içindeki ilçe belediyeleri
- Belde Belediyeleri

Belediye'nin üç organı vardır.

- Belediye meclisi,
- Belediye encümeni
- Belediye başkanı

Belediye Meclisi: Belediyenin karar organıdır.

Görevleri; personelin performans ölçütlerini görüşmek ve kabul etmek, bütçe kesin hesabını kabul etmek, belediye imar planını kabul etmek, borçlanmaya karar vermek, kanunlarda vergi, resim, harç gibi mali yükümlülüklerin uygulanacak ücret tarifelerini belirlemek, şartlı bağışları kabul etmek, meclis başkanlık divanını ve encümen üyeleri ile ihtisas komisyonları üyelerini seçmek gibi görevleri vardır. Belediye meclisleri her ayın ilk haftası, meclis tarafından önceden belirlenen günde, toplantı yerinde toplanır. Ekim ayı bütçe görüşmesine rastlayan toplantı süreci 20 gün, normal zamanlarda toplantı süresi en çok 5 gün olabilmektedir. Belediye meclisi üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar verir.

Belediye Encümeni: Yürütme organıdır ve ilgili kanunla gösterilen esas ve usullere göre seçilmiş üyelerden oluşur. Seçimler her yıl gizli oylama ile yapılır. Belediye başkanının katılamayacağı toplantılarda belediye başkanının görevlendireceği başkan yardımcısı ve encümen üyesi encümene başkanlık eder.

Görevleri; stratejik planlar ile bütçe kesin hesaplarını inceleyip belediye meclisine görüş bildirmek, kamulaştırma kararını almak ve uygulamak, öngörülme-yen giderler ödeneğinin harcama yerlerini belirlemek, kanunlarda öngörülen cezaları vermek, umuma açık yerlerin açılış ve kapanış yerlerini belirlemektir.

Belediye Başkanı: Belediye başkanı, belediye idaresinin başı ve belediye tüzel kişiliğinin temsilcisidir. İlgili kanunda gösterilen esas ve usullere göre seçilir. Buna göre belediye başkanları halkoyuyla 5 yıllığına seçilmektedir.

Görevleri; belediye teşkilatının en üst amiri olarak belediye teşkilatını sevk ve idare etmek meclise ve encümene başkanlık etmek, belediyenin taşınır ve taşınmaz mallarını idare etmek, belediyenin gelir ve alacaklarını takip etmek, belediye personelini atamak, şartsız bağışları kabul etmek gibi görevleri vardır.

- Köyler

Köy, insanların bir arada yaşadıkları en küçük yerleşim birimidir. Bu doğrultuda ise bu yerleşimlerin yerel ve müşterek ihtiyaçlarının karşılanması için kurulan yönetim birimi ise köy idaresidir (Ulusoy ve ark., 2010). Genellikle kırsal kesimde yer alan ve küçük nüfuslu yerleşimler olarak karşımıza çıkan köyler, tüzel kişiliğe sahip en küçük yerleşim birimleridir. Sosyal ve ekonomik açıdan bakıldığında ise genellikle tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin yapıldığı mekânsal alanlardır (Akdemir, 2010).

1.3. Yerel yönetimlerin Özellikleri

“Yerel yönetimlerin evrensel tanımı; belirli bir coğrafi alanla sınırlanmış, il, köy ve kent gibi yerleşim birimlerinde yaşayan topluluk üyelerine bir arada yasamaları nedeniyle, kendilerini en çok ilgilendiren konularda hizmet üretmek amacıyla kurulan, karar organları ve bazı durumlarda da yürütme organları yerel toplulukça seçilerek göreve getirilen, yasalarla belirlenmiş görev ve yetkilere, özel gelirlere, bütçeye ve personele sahip, merkezi yönetimle ilişkilerinde özerk olarak hareket edebilen kamu tüzel kişileri olarak ifade edilmektedir” (Aydın, 2008: 32).

Yerel yönetimler sistemselsel olarak daha demokratik yönetim anlayışı ile kurulmuşlardır. Siyasal katılım, vatandaşların siyasal sistem karşısında durumlarını, tutumlarını ve davranışlarını belirleyen bir kavramdır. Bunu sadece yerel seçimlerde oy kullanma kavramı olarak düşünmek yanlış bir bakış açısıdır. Yönetime katılma, basit bir meraktan yoğun bir eyleme kadar uzanan geniş bir tutum ve faaliyet alanını kapsar. Yerel anlamda siyasal katılımın sağlanabilmesi için ilgi, önemseme, bilgi ve eylemin bir arada olması gerekmektedir (İsbir, 2010:1581-1585).

Yerel yönetimlerin özellikleri ile ilgili bilgilere genel olarak bakıldığında yerel yönetimlerin şu özelliklere haiz olduğu görülmektedir (Yiğit, 2008):

- a) Tüzel kişiliğe sahiptirler.
- b) İlkesel olarak yerinden yönetim anlayışıyla uyumlu olarak kurulurlar.
- c) Tüm karar mekanizmaları seçimle belirlenir.
- d) Merkezi yönetimle yerel yönetimlerin arasındaki denetim anlayışı idari vesayettir.
- e) Yerel yönetimlere görevlerini yerine getirebilmeleri için gelir getirici kaynaklar sunulur.
- f) Yerel yönetimler Bakanlar Kurulu kararıyla kendi aralarında birlikler kurabilirler.

Yerel yönetimler, kanunlarla belirlenen ve başka birimlere devri yapılmamış olan tüm işlerle ilgilenebilmektedirler. Yerel yönetimler, ulusal sınırlar içerisinde konumlanmış bulunan köy, kent, kasaba gibi toplulukların ortak ve yerel ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla belli bir yasal düzene bağlı kalarak oluşturulmuş anayasal kuruluşlar olarak tanımlanmaktadır (Nadaroğlu, 2001: 3).

Türkiye’de yerel yönetimlerde model ve ölçek çalışmaları ile ilgili en köklü değişikliklerden biri 6360 sayılı Kanun ile olmuştur. Bu kanun çerçevesinde 14 yeni büyükşehir belediyesi kurulmasıyla Türkiye’deki toplam büyükşehir belediye sayısı 30’a yükselmiştir. Kanun ile birlikte, bütün büyükşehir belediye sınırları il mülki sınırı olarak kabul belirlenmiş, ilçe belediye sınırları ilçe mülki sınırı olarak belirlenmiştir.

Ayrıca kanun çerçevesinde, Büyükşehir Belediyesi olan illere bağlı ilçelerin mülki sınırları içerisinde yer alan köy ve beldelerin tüzel kişilikleri kaldırılmıştır. Tüzel kişilikleri kaldırılan köy ve beldeler, belde ismiyle tek mahalle olarak bağlı buldukları ilçenin belediyesine katılmıştır. Büyükşehir belediyesi bulunan 30 ilde il özel idarelerinin tüzel kişiliği kaldırılmıştır. İl belediyesi bulunan 51 ilde ise il özel idarelerinin tüzel kişiliği devam etmektedir. Kanunun bazı maddeleri yayımı tarihinde diğer maddeleri ise 30 Mart 2014 tarihinde yapılan mahalli idareler genel seçimi ile birlikte yürürlüğe girmiştir. (TBB, 2014).

Özerklik, özerk yerel yönetim kavramı yerel makamların, kanunlarla belirlenen sınırlar çerçevesinde, kamu işlerinin önemli bir bölümünü kendi sorumlulukları altında ve yerel nüfusun çıkarları doğrultusunda düzenleme ve yönetme hakkı ve imkânı anlamını taşır(Avrupa Yerel yönetimler Özerklik Şartı Md.3).

Doğrudan, eşit ve genel oya dayanan gizli seçim sistemine göre serbestçe seçilmiş üyelerden oluşan ve kendilerine karşı sorumlu yürütme organlarına sahip olabilen meclisler veya kurul toplantıları tarafından kullanılacak, mevzuatın olanak verdiği durumlarda, vatandaşlardan oluşan meclislere, referandumlara veya vatandaşların doğrudan katılımına olanak veren öteki yöntemlere başvurulabilmesini hiçbir şekilde etkilemeyecektir(Avrupa Yerel yönetimler Özerklik Şartı Md.4).

Yerel yönetimlere verilen idari özerklik ile birlikte mali özerklikte tanınmalıdır. Aksi durumda var olan özerkliğin bir anlamı olmayacaktır.

Demokrasiden söz edebilmemiz için halkın toplumun bütünüyle ilgili temel kararları alması veya almaya yetkili olması gerekir. Bu bağlamda demokrasinin olmazsa olmaz iki koşulu vardır, bunlardan biri özgürlük, diğeri de eşitlik ilkesidir. Yerel yönetim süreçlerine halkın katılımının sağlanması, demokratik yerel yönetim için seçim gerekli fakat yeterli değildir. Yerel yönetimlerin işleyişine yerel halkın katılımı sürekli kılınmalıdır. Halk katılımı, çoğulculuk ilkesi ve seçmene karşı hesap verme sorumluluğu demokratik yerel yönetimin asgari gerekleridir. Yerel yönetimlere halk katılımı, sorunların daha sağlıklı bir şekilde belirlenmesini

sağlamanın yanında, çözümlerin de daha etkili ve tutarlı olmasını sağlar. Karar alma sürecine halkın katılımının sağlanması zorunlu bir unsurdur (Görmez, 1990).

1.4. Yerel yönetimlerin Varlık Sebepleri

Yerel yönetimlerin ortaya çıkışlarında siyasal ve ekonomik nedenlerin çok önemli etkisi vardır. Yerel yönetimlerin varlık nedenleri incelenirken, ekonomik, siyasal ve hukuksal boyutta incelenmesi gereklidir.

Hukuksal sebepler, kamu hizmetlerinin görülebilmesi için devletin örgütlenmesinde, birbirinin karşısı olan iki eğilim vardır. Bunlardan birincisi "merkezi yönetim", ikincisi ise "yerinden yönetimdir" (Öncel,1992:14). Yerinden yönetim ya da yerel yönetim, yönetim biliminde "ademi merkezîyet" olarak bilinen kavramdır. Yerinden yönetim yerel nitelik taşıyan kamusal mal ve hizmetlerin devlet tüzel kişiliği dışındaki kamu tüzel kişilerinçe gerçekleştirilmesi için, bir kısım kamu güçlerinin daha az yetkili bir otoriteye transfer edilmesidir. Daha az yetkili otorite karşımıza yerinden yönetim kavramını çıkarır (Nadaroğlu,1994:32).

Siyasal yerinden yönetim, yerel yönetimlerin bir türüdür ve devletlerin siyasal yapılarıdaki farklılıkların için tanımlama yapmak gerekir. Bu anlamda, Üniter Devlet (Türkiye, Fransa, İngiltere, Yunanistan vd.), Federasyon (Amerika, İsviçre, Almanya vd.) ve Konfederasyondur. Çalışmamızda ele aldığımız Türkiye ve Fransa birer üniter devlettir ve üniter bir rejimde egemenlik bütünüyle ulusal meclisin elindedir ve egemenliği siyasi iktidar temsil eder (Öztürk, 1992). Yerel yönetimler üniter yapıdaki devletlerde birer kamu tüzel kişiliğidir. Yerel yönetimlere değişik ölçülerde özerklik verilebilir.

Yönetsel yerinden yönetim, yasama ve yargı erklerini merkezde toplanmıştır. Yerel yönetimlerin yalnızca yürütmeye ilişkin yetkileri vardır. Yönetsel yerinden yönetim, merkeze bağlı sistemin, yerel vasıftaki ortak yararları hakkıyla koruyamaması sonucunda ortaya çıkmış bir sistemdir (Nadaroğlu,1989).

Siyasi faktörler, yerel yönetimlerdeki demokrasi ve yerel yönetimlerin sivil toplum ile ilişkileri önemlidir. Halkın siyasal yönetime etkin olarak katılımı

önemlidir. Karar alma süreçlerine katılım, demokrasinin önemi, seçim yöntem ve uygulamaları önemlidir.

Ekonomik faktörler içerisinde sosyal mal ve hizmetleri önemlidir ve özellikle bunların bölünememesi, sağladığı faydanın kişilere ayrı ayrı dağıtılamamasıdır, Bu durumun sonucu olarak sosyal malların tüketiminde rekabet yoktur. Sosyal mal ve hizmetlerin faydası 'bölünememekte' tir. Diğer bir özellik ise; istenirse dahi toplum içinde bazı kişilerin bunların tüketiminden dışlanamamasıdır. Gereksinimleri karşılamaya yönelik bu tip mal ve hizmetlerin taşıdıkları bu özelliklerden dolayı piyasa mekanizmasına göre üretilemezler. Kişilerin bu tür mal ve hizmetlerden sağladıkları faydanın kolektif faydadan ayırt edilip ölçülmesi ve dolayısıyla fiyat mekanizması yoluyla bedelini ödeyene satılması ve sadece onun kullanımına sunulması olası değildir (Nadaroğlu,1989).

1.5. Türkiye’de Yerel Yönetim

Demokrasinin gelişmesinde etkin rol oynayan yerel yönetimler, mahalli ihtiyaçların karşılanmasında kamusal olan mal ve hizmetlerin muhataplarına etkin ve ideal usulüyle verimli bir şekilde yerine getirilmesinde önemlidir. Merkezin yerel ulaşmada karşılaşacağı engellerin aşılması yerel yönetimlerin etkinliğiyle aşılabılır. Yerel sevide görülecek hizmetler daha hızlı ve araya vasıta girmeden yerine getirilmektedir.

Merkeziyetçi devletler mahalli imkânları halka sunmada yerel yönetimleri ana aktör olarak kullanmaktadır. Yerel hizmetlerde kullanılan yerel yönetim hizmet araçları, refah düzeyinde artışıyla olumlu bir tablo ortaya koymak için devamlılık içinde reformlara muhatap olmaktadır. Çağın verdiği bilimsel ve teknolojik argümanların kullanımı sebebiyle, eskiye göre, yapılan yenilikler, daha etkin, hızlı ve verimli bir yerel yönetim oluşumunu ortaya çıkardığı görülmektedir. Bu bilgiler ışığında baktığımızda Türkiye’de yerel yönetimler aktif olarak yeniliklere ve modernleşme evresinde ilerlemektedir.

Yerel yönetimlerin çağın gereklerine cevap verebilmesi için yeniliklere açık olması gerekliliği, modern değişimlere kapı aralaması ile her yeni siyasi iradenin

masasında halledilmeyi bekleyen bir istek olarak durmakta ve bu reformlar türlü sebepler yüzünden bir türlü istenilen düzeyde yerine getirilememektedir. Yapısal reformlar ile yerel idari faaliyetlere ve demokratik süreçlere katılım artırılmalıdır. Bunun gerçekleşmesi yerel demokrasiyi güçlendireceği yönünde bir bakışı beraberinde getireceği varsayılmaktadır.

Yerel yönetimlerde gerekli reform ve yeniliklerin yapılmaması sonucu bölgeler arası dengesiz bir idare fonksiyonunu öne çıkaracak, kaynak dağılımının sorunsal sarmalı büyüyecek, merkez-yerel düzeylerinde ki olumsuzluklar ekonomik verilerde kendini olumsuz hissettirecek duruma gelme tehlikesini gösterecektir. Avrupa Birliği süreci içinde olan Türkiye'ye bunun olumsuz etkileşimi yadsınamaz şekilde yansiyacak diye öngörülmektedir.

Varsayımsal yaklaşımla yerel yönetim reformlarının yapılabildiği bir ortamda, yerel demokrasinin işlerliğiyle siyasal katılımın artışı, yerel hizmetlerin etkinliği ve verimliliği ile memnuniyet ölçüsünün artışı görülecektir. Toplumsal refaha sebep olacak yerel yönetim yeniliklerinin zaman geçirilmeden yerine getirilmesi ve merkez yerel ilişkisinin bu doğrultuda geliştirilmesi demokrasi kazanımını daha değerli kılacağı düşünülmektedir.(Ökmen, Elma,2013:15-23)

Yukarıda bahsi geçen bilgilerin öngörüsüyle belirtebiliriz ki Türkiye' de yerel yönetimin ideal hedeflere ulaşmada kullanacağı organlarını değerlendirmek Türkiye'de yerel yönetimleri anlamak için gereklidir. Bu organlar şunlardır:

- a. Belediyeler
- b. Büyükşehir Belediyeleri
- c. İl Özel İdareleri
- d. Köyler

1.5.1. Belediyeler

Tarihsel süreçte Belediyeler Osmanlı Devletinde yerel yönetim organı olarak mevcut anlamda ilk belediye yönetiminin kurulması çalışmaları Tanzimat dönemini izleyen yıllarda ve hususiyetle 1854-1856 Kırım Savaşı zamanında Batılı ülkeler ile

artan temas sonucunda ortaya çıkmış, Fransız yerel yönetim organı olan komün idarelerinden örnek alınarak 1855 yılında ilk olarak İstanbul'da belediye kuruluşu denemesine girilmiştir(Aytaç, 1998:22). Kurulan belediyenin o dönemde ki adı Şehremaneti, karar alma ve yürütme organları; şehremini (belediye başkanı) ve şehir meclisinden oluşmaktaydı. İhtisap Nezaretini sonlandıran şehremanetinin şehrin zorunlu ihtiyaç maddelerinin teminine dikkat etmek, yol ve kaldırım yapım ve onarım, şehrin temizlik işleri ve esnafın kontrol ve takibi gibi vazifeleri bulunmaktaydı(Ortaylı, 2000:134).

Belediye yönetiminin modern almada ilk kurulması, Kırım Savaşı zamanında Osmanlı Devletine müttefiklerinin tesiriyle olmuştur. Zira o dönemde yüz binin üzerinde yabancı İstanbul'da yaşamaktaydı ve Batılı devletler, kendi uyruklarından olan bu insanların modern, bakımlı, temiz bir şehirde yaşamalarını istemektedirler(Türe, 2000:38).

Osmanlı dönemi belediyeçilik anlayışı, özerk bir durum ve yerel yönetim sistemine geçiş olmaktan ziyade, şehrin bayındırlık ve şehir hizmetlerin yürütülmesine yönelik bir kurumsallaşma olarak hedeflenmiş ve uygulanmıştır. Merkeze bağlı devlet anlayışı ve geleneğinin ağırlıkta hâkim olduğu bir ortamda sadece düzenli kent hizmetlerinin yerine getirilmesi için hizmet kuruluşu olarak kurulan belediyeler, mahalli komünal özelliklere sahip olamamışlardır(Görmez, 1997:197). Günümüzde de bu durumun değişmeden devam ettiğini söyleyebiliriz.

Cumhuriyet döneminde, 1982 Anayasası'nın 127. maddesinde belirtildiği gibi yerel halkın mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulmakta ve il özel idareleri, belediyeler ve köy idareleri olmak üzere üç yerel yönetim biriminden oluşmaktadır. Başka bir ifadeyle, Anayasa'nın 127. maddesine göre "Mahalli idareler; (yerel yönetimler) il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere, kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileridir" (Anayasa, 127. madde). Bu maddeden de anlaşıldığı gibi belediyeler anayasal kurumlardır (Mahalli İdareler 2009 Faaliyet Raporu, 2010) .

Yerel yönetim birimleri içinde belediyeler, yerel ihtiyaçların karşılanmasında önemli işlevler yürütmekte ve Türk yerel yönetim sisteminde ağırlıklı bir yer işgal etmektedir. Tanzimat sonrasında yönetim anlayışımıza dâhil olan belediye yönetimlerinin, Batılı anlamda bir yerel yönetim birimi niteliğine tam olarak kavuştuğunu söylemek güçtür. Ancak, yaşanan tarihi süreç içinde önemli mesafelerin alındığı yadsınmaz bir gerçektir. Özellikle son dönemde yapılan yasal düzenlemelerle belediyeler yapısal ve işlevsel bir dönüşüm yaşamaktadır (İnaç ve Ünal, 2007: 46).

5393 sayılı Belediye Kanunu'nda yer alan tanıma göre belediye; 'Belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikli ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan idari ve mali özerkliğe sahip bir kamu tüzel kişisi' tir.

Yerel yönetim birimi olan belediye ve belediye hizmetlerini düzenleyen 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 5393 Sayılı Belediye Kanunu olmak üzere iki temel hukuksal metin bulunmaktadır.

1.5.2. Büyükşehir Belediyeleri

Kanunda geçen ifade ile bir yerde toplam nüfusun 750.000'den fazla olması o yerin kanunla büyükşehir belediyesi kapsamına girebilmesine imkân tanımaktadır.(Temel Belediye Mevzuatı, 2019:94)

Büyükşehir Belediyesi Kanunu, büyükşehir belediyeleri ile büyükşehir belediyeleri sınırları içindeki ilçe belediyelerinin sorumluluğunda bulunan hizmetleri düzenlenmektedir. Kanun büyükşehir belediyesi yönetiminin hukuksal statüsünü düzenlemeyi ve hizmetlerin plânlı, programlı, etkin, verimli ve uyum içinde yürütülmesini amaçlamaktadır. Belediye Kanunu özellikle il, ilçe ve belde belediyelerini düzenlemekle birlikte; büyükşehir belediyeleri ile büyükşehir belediyeleri sınırları içinde kalan ilçe ve ilk kademe belediyeleri de yasa kapsamına girmektedir. Yasayla belediyelerin kuruluş, yetki, görev ve sorumlulukları, organları, yönetimi ile çalışma usul ve esasları düzenlenmiştir (Erdoğan, 2010: 24).

Büyükşehir belediyelerinin görev ve yetkileri 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7. maddesinde sıralanmıştır. Ayrıca 5393 sayılı Belediyeler Kanunu'nun 14. ve 15. maddeleri de büyükşehir belediyelerine bazı görev ve sorumluluklar yüklemiştir. 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7. maddesinde büyükşehir belediyelerinin görev ve sorumlulukları aşağıdaki gibi sıralanmaktadır. (5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 7. madde)

1.5.3. İl Özel İdaresi

Yerel Yönetim birimi olan İl Özel İdaresinin tarihsel geçmişi Osmanlı döneminden çıkış bulmuştur. İl Özel Yönetimleri Osmanlı'daki adıyla; ' İdare-i Umumiye-i Vilayet Nizannamesi', 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren geliştirilmeye başlanmıştır. Daha sonra 1913 yılında İdare-i Umumiyyeyi Vilayet kanunu ile illerin yönetim şekli 73 maddelik esalar ile , genel idarenin yanında bir de "il özel yönetimi"nin açılması öngörüldü. Her Sancak'tan seçilip gönderilen dörder üyeden oluşan umumi meclis (bugünkü İl Genel Meclisi)'nin başkanlığı, merkezi idarece atanan valiye tevdi ediliyordu(Keleş ve Yavuz, 1989:39). İl özel idarelerinin temelini oluşturan bu adımlardı.

İl özel idaresi, ilde yaşayan insanların mahalli yerel müşterek vasıftaki ihtiyaçlarını görmek ve yerine getirmek üzere kurulan ve karar mekanizmaları yapılan seçimler sonucu demokratik olarak seçmenin kararıyla seçilerek oluşturulan, idari ve mali özerkliğe haiz kamu tüzel kişileri olarak belirtilmiştir. Organları şu şekildedir: Vali, İl Genel Meclisi ve İl Encümeni olarak belirtilmiştir (Koçak, Kavsara, 2012:61-73).

İl özel idareleri, her ilde mevcuttur ve görevleri il sınırları ile sınırlıdır (5302 Sayılı Kanun, Madde 5). İl özel idarelerinin kurulması, illerin kurulması ile ilgili kanunla kurulur ve şayet il kaldırılırsa, il özel idaresinin tüzel kişiliği de sona erer (5302 Sayılı Kanun, md. 4). İl özel idarelerine yüklenen görevleri 5302 Sayılı Yasa'da sıralanmıştır. Bunlar; İl sınırları içinde; sağlık, tarım, sanayi ve ticaret, bayındırlık ve iskân, toprağın korunması, binaların yapımı, erozyonun önlenmesi, sosyal hizmet ve yardımlar, yoksullara mikro kredi verilmesi, çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları, ilk ve orta öğretim kurumlarının yapılması için arsa temini, , bakımı ve onarımının sağlanması, kültür ve turizm, gençlik ve spor hizmetlerinin doğrudan ya da dolaylı olarak sunulmasıdır. (Koçak, Kavsara, 2012:61-73).

Belediye sınırları dışında ise il özel idaresi; imar, , yol, su, kanalizasyon, çevre, katı atık, acil yardım ve kurtarma, kırsal orman köylerinin desteklenmesi, arazi ağaçlandırma, park ve bahçe tesislerine ilişkin hizmetlerin yerine getirilmesi ile görevli ve yetkilidirler.

Bu arada, merkezi idare tarafından yerine getirilen görev ve hizmetlere ait yatırımlardan uygun bulunanlar il özel idareleri eliyle de gerçekleştirilebilecektir. Bu yatırımlara ayrılan ödenekler, ilgili kuruluş tarafından o il özel idaresi bütçesine transfer edilir. İl özel idaresi yapılan bu yatırımların yüzde yirmi beşine kadar olan kısmına kendi bütçesinden harcama yapabilir. 5302 Sayılı Kanunun 6. ve 7. maddelerinde, açık bir ifade ile il özel idarelerinin görev ve sorumlulukları ile yetki ve imtiyazlarının (ayrıcılık) neler olduğu belirtilmiştir. Günün şartları gereği, il çevre düzeni planlarının, valilerin beraberliğinde büyük şehirlerde, Büyükşehir belediyeleri, diğer illerde il belediyesi ve il özel idaresi ile birlikte yapılması hükmü getirilmiştir. İl çevre düzeni planlarının belediye meclisi ile il genel meclisi tarafından onaylanması öngörülmüştür. (Md. 6/b). (Koçak, Kavşara, 2012:61-73).

1.5.4. Köyler

Köyler tarihsel olarak tarihin kadim zamanlarından itibaren belli yerleşelerde insanların toplu olarak bir arada yaşamı kendiliğinden ortaya çıkarmalarıyla oluşmuştur. Devletin teşkilat şemasının dışında ilk oluşumlarıyla ayrı bir yerde duran köyle, Osmanlı'dan miras olarak Türkiye idari yapısının içinde kendine yer bulmuştur. Osmanlı döneminden resmîyetinin varlığı adına ilk yansıması 1829 yılında İstanbul'da yerleşik kurulan Muhtarlık kurumudur.(Keleş, 2009: 200-201)

Cumhuriyet döneminde çıkan 442 sayılı Köy kanunu ile Köyler; 1924'te geçmişteki yasal statüsünün devamını sürdürdüğü görülmektedir. Bu kanunun içeriğinde köyün tanımlanmasında, nüfus ölçütünün esas alındığı görülmektedir. Kanunda başka bir ifade ile köyü belirtirken; okul, cami, hayvanlar için otlak ve meralar, bağ, bahçe ve tarlalarıyla bir yapıyı teşkil ettiği görülmektedir. Yine kanunun içeriğine baktığımızda, köyün kurulması için belirlenmiş nüfus sayıları; 150'den aşağı 2000 kişiden fazla olmamalıdır. Kanunun hayata geçmesiyle o

dönemde yukarıda ifade ettiğimiz nüfus sayılarına uyan yerlerin Köy Tüzel Kişiliğini kazanmalarını sağladığı görülmektedir. Köyün kurulması aşamasında, İç İşleri Bakanlığının idari işlemiyle gerçekleşeceği belirtilmiştir. Ancak bu işlemin ortaya çıkmasından evvel köyün kurulması için İl Genel Meclisinin ve Bayındırlık ve İskan Bakanlığının ve nihayetinde Sağlık Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle yapılmalıdır.(Ulusoy ve Akdemir, 2010: 320-322)

1.6. Türkiye’de Sivil Toplum Ve Yerel yönetimler İlişkisi

Türkiye’de ‘sivil toplum kuruluşları kavramsal olarak devletten önce olan, devletin içinde varlık süren ancak devletle özdeş bir yapı olmayan; hatta öyle durumlar mevcut ki devlete karşı koyabilme noktasında ileriye gidebilen bir ilişkiler yumağı görünümünde olabilmektedir. İster merkezi yönetim olsun ister yerel yerel yönetimler olsun, faaliyet alanını bunların dışında, gerçekleştirme alışkanlığı sivil toplumda mevcuttur. Merkez ve yerel idarelerin ulaşmadıkları yerlere sivil toplum kendi etkileşim alanını kullanmak suretiyle ulaşır ve sorunların çözümü, tespiti, tanınması ve çözümü rolünü üstlenir. Böylelikle sivil toplum ile yerel yönetimler arasında ki bu etkileşimin sağlıklı olması için belli bir demokrasi birikimi gerekli görünmektedir. (Sayıştay, 2008:93-94)

1970’li yılların sonuna yaklaşıldığında güçlü devlet teamülüne sahip devletlerde, demokrasi alt yapısının eksikliğinden kaynaklı yerel unsurların işlevsiz kaldığı bir gerçektir. Bu gibi devletlerde kamu politika ve uygulamalarının merkezi hükümetler aracılığıyla yukarıdan aşağı yönlü planlarla gerçekleştiği söylenebilir. Bu tür bir siyasal anlayış ve yapı toplumun ihtiyaçlarını devlete iletebilecek zorunlu iletişim yollarından yoksun olabilir. Bu sebepten ötürü devlet kültürü kamusal hizmet ve programların uygulanması ve sunulmasında insanların merkezi hükümetle olan istek ve beklentilerini duyurmalarını zaman zaman engelleyen veya geri bırakan bir olgu olarak görülebilmektedir. Bunların yanında 1980’li yılların başından itibaren dünya genelinde baş gösteren yerelleşme hareketleri muktedir devlet geleneğine sahip olsalar bile, idaresinin demokratik anlayışa hâkim olduğu hemen her ülkeyi kademe kademe etkileşimi altına almış olacaktır. (Sayıştay, 2008:93-94)

İnsanların; demokratik anlayışı, çoğulcu yönetim fikri, temel hak ve özgürlükler noktasında ki değerlerin savunulması gibi önemli konularda daha yoğun bir şekilde karşı karşıya kalmaları ile birlikte örgütlenmiş toplum daha fazla önemini ortaya çıkarmıştır. Bu bağlamda sivil toplum kuruluşları yerel siyasetin vazgeçilmezi konumuna gelmeye başlamış ve kendini var eden kuruluş amacı dışında da etkili olabilmektedir. (Sayıştay, 2008:93-94)

Özetle, eski zamandan günümüze yerel yönetimlerin hareketlerinde ortaya çıkan sorunların aşılması bireysel bazda hareketle değil, örgütlü bir yapıyla aşılabileceği fikri önem kazanmıştır. İnsanların örgütlü bir yapıyla ortaya çıkmaları sivil toplum olgusuyla mümkündür. Bu örgütlenme, baskı grupları oluşturulmasında, insanların ufkunun açılmasında, çoğulcu toplum anlayışının kavranmasında ve en önemli görülen demokratik aklın ortaya çıkmasında ki katkısı daha da önemini açık etmiştir.

Bulduğumuz zamanda demokratik duruşunun iddiasıyla ortaya çıkan yerel mekanizmalar, sivil toplumu görmezden gelemezler. Yerel yönetimlerde demokratiklik anlayışı kazanılan bir güç veya iktidarın kendiliğinden elde edilmiş bir amaç olarak değil, sivil toplumla paylaşılacak bir kaynak olarak görmesi ve bu doğrultuda en azından devlet ile sivil toplum arasında bir köprü konumunda görmesi gerekir. (Sayıştay, 2008:93-94)

İKİNCİ BÖLÜM

FRANSIZ YEREL YÖNETİM SİSTEMİ

2.1. Fransa'da Yerel Yönetim Tarihsel Süreci

Ulusal bütünlüğünü erken dönemde oluşturarak, ulusal merkezi monarşiye, ilk kavuşan ülkelerden biri olan Fransa'nın, yönetim tarihinde ayrı bir önemi bulunmaktadır. Bununla birlikte Fransa'nın siyasî ve yönetim düzeni, kapitalizm ötesi koşullara ulaşarak enformasyon toplumuna geçiş aşamasına gelen milletlerin mikro milliyetçilik (etnik milliyetçilik) ve etnisite kavramlarına kuvvet veren kimi muasır akımlara diz çökmeden merkezîyetçi devlet oluşumunun muhafaza edilip edilmeyeceği veya yerellik ilkesinin bu kavramlar tarafından yozlaştırılıp yozlaştırılmayacağı sorularına da bir yanıt özelliğindedir. Zira Fransa, kapitalist birikim sürecinin belli evrelerinde söz edilen bölgelerarası istikrarsızlıkta bu istikrarsızlığın yönlendirdiği siyasal, sosyal, etnik ve iktisadi ara problemlerini merkezîyetçi devlet düzeninden ve Birlik Anayasası'nın prensiplerinden fazla özveride bulunmadan, belli bir seviyede bir sonuca ulaştırabilen nadir ülkelerden biridir (Nitas, 2003: 201).

Fransa'da 1789 Devrimi ile birlikte mutlakîyetçi monarşi devri bitmiş, Napolyon aracılığıyla merkezîyetçi yönetsel model oluşturulmuş ve bu model başta Türkiye olmak üzere birçok ülkenin yönetim ve hukuk düzenlerini kökten etkilemiştir (Şinik, 2012: 109-112).

Fransa'da devlet hizmetlerinin merkez-yoğun şekilde teşkilatlanması aşağı yukarı iki asır süresince, değişik seviyelerde de olsa, devam etmiştir. 1982 senesinden beri gerçekleştirilen ıslahatlar ile Fransız devlet yönetimi merkezîyetçilikten adem-i merkezîyetçiliğe doğru bir geçiş yaşamaya başlamıştır (Parlak, 2006: 241).

Fransa'da 1982 senesinde başlatılan ıslahat hareketinin iki önemli aşaması mevcuttur. Bu aşamalardan birincisi, yerelleşme prensibini hayata geçirmeyi hedeflemiştir. 1982 senesinden sonra meydana gelen değişimler ile yerinden yönetim anlayışı anayasal sistemde etkili olmuştur.

1981-83 ıslahatları ile Fransa'da önemli yerelleşme teşebbüsleri yaşanmıştır. Deferre kanunları olarak tanınan düzenlemeler ile mahalli idareler üzerinde merkezi kontrol ciddi derecede azaltılırken yürütme vazifesi de valilerden alınarak il ve bölge meclislerinin başkanlarına verilmiştir.

Geçmişte, tüzel kişiliğe sahip devlet kurumları olan bölgeler, mahalli idare statüsü elde etmiş, bütün mahalli idare basamaklarına önemli miktarda yetki ve kaynak aktarılmıştır. Bu devirde belediyelerin sağladıkları hizmetlerin daha aktif bir biçimde gerçekleştirebilmesi maksadıyla kısıtlı kaynakların önemine dikkat çekilerek belediyelerin halka güven sağlamaları ve aktif bir biçimde idare edilmelerinin gerekliliğine vurgu yapılmıştır (Eliçin Arıkan, 2006: 278; MC Hunt ve Chandler, 1993: 56-58).

1981-83 ıslahatlarının en önemli neticelerinden biri yerinden yönetim kuruluşlarının devlet karşısındaki özerkliklerinin hukuki olarak kabul edilmesidir. Mahalli idare ıslahatı ile bölge mahalli yönetimlerinin kurulması merkezîyetçi bir ülke olan Fransa'da ciddi bir atılım sayılmaktadır. İlk başlarda bölge mahalli yönetimlerini kurmakla yönetsel düzende önemli bir değişim sergileyen Fransa'nın federal sisteme geçeceği korkuları oluşmuş, fakat bu oluşumun bölge planlaması önündeki engelleri ortadan kaldıran, bölgesel kalkınmayı sağlamak maksadıyla gerçekleştirilen önemli bir adım olduğunun farkına varılmıştır.

Fransa'da, 80'li ve 90'lı yıllardaki yönetsel regülasyonun (düzenleme, ayarlama) ilkelerinde ve uygulamalarındaki dönüşümler bariz bir şekilde özel kesim ile mahalli idare arasında meydana gelmiştir. Bu değişimler, klasik devlet anlayışının planlı iktisada dayalı niteliğini yitirmeye başlaması; mahalli idareden yerel yönetişime geçiş ile beraber bölgesel manada bir regülasyon düzeninin oluşması biçiminde kendini göstermiştir (Clark, 2000: 166).

Devlet ve mahalli idareler arasında pazarlık ve fikir alışverişinde bulunmanın temelini teşkil eden birtakım resmi olmayan kurallar oluşmuştur. 1982 senesinden önce de çok kısıtlı seviyede görülen bu bağlantılar bu zamandan sonra devlet politikalarında sözleşmeye dayalı bir oluşumu tartışmaya açmıştır (Balme ve Legales, 1997: 149).

1992 senesinde, daha önce yapılan ıslahatlar kadar köklü olmayan ve önceki ıslahatları tamamlayan özellikle düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. 1992 senesinde gerçekleştirilen düzenlemelerde şu üç konuya büyük değer verilmektedir. Bunlar; merkezi idareden taşra organizasyonuna yetki devri, mahalli demokrasiye ait düzenlemelerde bulunulması ve seçilmişlere de bazı haklar verilmesidir (Loughlin ve Seiler, 2001: 202; Eliçin Arıkan, 2006: 280).

1992 senesinde mahalli idareler ile alakalı olarak gerçekleştirilen düzenlemelerde yerleşmenin olgunluk seviyesine erişmesi amaçlanmıştır. Merkezin siyasi veya idari gücünü azaltmak ve bu siyasi ve idari gücü yerele yaymak amacıyla şu üç prensibe sahip çıkılmış ve benimsenmiştir. Bunlar (Parlak, 2005: 13):

- Mahalli demokrasiyi ilerletmek.
- Mahalli topluluklar arasında yeni işbirliği bağlantılarında yaşanacak güçlükleri ortadan kaldırmak.
- Yerleşme politikalarına yönelik değişiklikler yaparak devlette ıslahat çalışmalarını hayata geçirmek.

1981-92 senelerinde uygulanan ıslahatlar, mahalli demokrasinin geliştirilmesi amacıyla gerçekleştirilen düzenlemeler ile pekiştirilmiştir. Böylelikle yönetim yurttaşa daha yakın duruma gelmiştir. Temsili olmaktan ziyade katılımcı demokrasiyi amaçlayan teşebbüsler, güçlü bir mahalli demokrasinin oluşturulmasında büyük bir rol oynamaktadır.

Saydamlık, daha uygun iletişim imkanları, yurttaşların mahalli yönetime sesini duyurmasında kolaylıklar sağlanması, müzakere ve değişik menfaatleri bulunan grupların eşgüdümünün kurumsallaştırılması, kamuoyu yoklamaları, mahalli yurttaşlığın tekrardan oluşturulması gibi uygulamalar mahalli demokrasiyi ilerletmeye yönelik girişilen değerli faaliyetlerdir (Loughlin ve Seiler, 2001: 207).

Fransa, 2000 tarihinden sonra yerel katılımın güçlendirilmesi için büyük adımlar atmıştır. Adımların başarı ile neticelenmesi yerel demokrasinin kazanılması bakımından önem arz etmektedir. Fransa, merkezi yönetim yapısı ve daha sonra da demokrasi hareketleri ile birçok ülke için örnek olmuştur. Bundan dolayıdır ki

Fransa, merkezi sistem ve yerel yönetim yapısı bakımından oldukça büyük bir öneme sahiptir.

Fransa, Napolyon tarafından kurulmuş olan merkez yapısını 1982 tarihinde gerçekleştirilen yerel yönetim reformlarına dek muhafaza etmiştir. Fakat daha sonra merkeziyetçi yapı yerini yerel yönetimlere bırakmıştır. Aynı zamanda reformdan önce sadece kendisine verilen görevi ifa eden bir kamu kuruluşu olan bölge, reform ile birlikte yerel yönetimin bir birimi olarak faaliyetlerine devam etmiştir.

Fransa'da yerel yönetimlerin yapısı bölge, il ve belediyelerden oluşmaktadır. Burada bölge ve iller merkezi idarenin ve yerel yönetimin birimi olarak örgütlenmektedir. 1982 tarihinde başlayan yerel yönetim hareketi 2003 Anayasası değişikliği ile hız kazanmıştır. Yapılan değişiklikler neticesinde Anayasa'da yer alan "üniter devlet" ifadesi yerini "Cumhuriyet yerinden yönetim ilkesi çerçevesinde örgütlenir" ifadesi almıştır.

2000'li senelerin başında yapılan ve ikinci evre olarak isimlendirilen ıslahatlar ise, 1982 ıslahatlarındaki esas amaçların devamlılığını vurgulamıştır (Eliçin Arıkan, 2006: 267). Bu ıslahatlarla, merkezi idare ile mahalli idareler arasında tekrardan görev ve yetki bölüşümüne gidilmiş ve bunun neticesinde ağırlık merkezi idareden mahalli idarelere doğru kaymıştır. Mahalli idarelerin yetki ve görevleri gerçekleştirilen bu değişiklik ile net bir biçimde tayin edilmiştir (Gezer, 2004: 13). 2003 senesinde uygulanan son anayasa değişikliği ile birlikte yerelleşme açısından büyük önem teşkil eden kararlar verilmiştir (Canatan, 2006: 300).

17 Mart 2003 yılında yürürlüğe giren değişiklikle, Anayasanın 1. maddesi "*Cumhuriyet yerinden yönetim prensibine göre teşkilatlanır*" biçiminde değiştirilerek "*üniter devlet*" kavramı çıkarılmış, yerindenlik prensibi ve Cumhuriyetin adem-i merkeziyetçi özelliği anayasa hükmü olarak uygulanmaya başlanmıştır. Bununla birlikte, yeni mahalli idare örneklerinin ortaya çıkarılmasına olanak sağlanmış ve parasal denkleştirme yöntemi ile yardım sağlanarak, parasal özerklik güvence altına alınmıştır.

Mahalli birimlerin sahip olduğu yetkiler anayasa içerisinde yer alarak, kanun koyucu karşısında garantiye alınmıştır. Mahalli meclisleri toplantıya davet etmek için dilekçe sunma hakkı, karar maksatlı halkoylaması., mahalli idarelerin kurumsal teşkilatlanması konusunda seçmenlerin görüşlerinin alınmasını öngören doğrudan

demokrasi metotları anayasal olarak garanti altına alınmıştır (Eliçin Arıkan, 2004: 39-40).

2003 yılında yapılan Anayasa değişikliği mahalli idarelerin mesuliyetleri ve yetkileri bakımından üç yeniliği beraberinde getirmiştir. Bunlar: yerellik prensibi, düzenleyici işlem yapma yetkisi ve deneysel uygulama yetkisidir (Canatan, 2006: 309-310).

2003 senesinde gerçekleştirilen anayasa değişikliği ile beraber mahalli idarelere mahalli vergileri alma yetkisi sağlanmış ve merkezi idare vergilerini kendilerine aktarabilme imkanı verilmiştir. Böylelikle mahalli idareler yasanın öngöreceği şartlarda vergi matrah ve oranlarını tayin edebileceklerdir. Uygulanan bu düzenlemeler mahalli idarelerin parasal özerkliği bakımından hayati bir öneme sahiptir (Şengül, 2007: 574).

2003 Anayasa değişikliği ile birlikte bölge idaresine sağlanan yasama yetkisi, idari teşkilatlanmada bölgeci zihniyetin kuvvetlenmesine imkan sağlamıştır. Anayasa değişikliği ile beraber belediye ve il mahalli idarelerinin ardından bölge mahalli idareleri de anayasal statü elde etmiştir. Fransa bu ıslahat ile birlikte küresel boyutta devletin eleştirilmesi, liberal değişim ve Avrupa'nın bir bütün olma sürecinin beraberinde getirdiği “*Bölgeler Avrupa'sı*” bakış açısının bir sentezini gerçekleştirmekte ve ilerleyen tarihte ortaya çıkacak federal yapıya kendisini alıştırmaktadır (Eliçin Arıkan, 2004: 44; Eliçin Arıkan, 2006: 281).

2003 senesinde yapılan Anayasa değişikliğine uyum sağlamak amacıyla meclisten geçen 13 Ağustos 2004 yasası il mahalli yönetimi ve bölge idaresine oranla belediyelere daha az miktarda yeni görev devretmiştir. Bu noktada belediyelere sosyal lojman ve talebe yurtlarının idaresinde yetki verilmiştir (Auby vd., 2008 :223). 2003 yılı ve sonrasında mahalli idareler konusunda gerçekleştirilen ıslahatlar, 1982 senesi ıslahatları ile aynı ilkeleri paylaştığından, ikinci adım olarak adlandırılmaktadır (Canatan, 2006 : 296).

Bilhassa 1982 senesinde Fransa'da uygulanan büyük çaplı yönetsel değişiklikler, yerelleşme ile ilgili olarak Fransa'ya önemli deneyimler kazandırmıştır. Merkezîyetçi devletin geleneksel modelini oluşturan Fransa'da detaylı yerinden yönetim ıslahatları uygulanmıştır. Merkezîyetçi devlet yapısına sahip olan Fransa'da

gerçekleştirilen değişikliklerde, yerinden yönetim anlayışı büyük rol oynamıştır. 2003 yılında Anayasa'nın 1. Maddesi'nde merkeziyetçi devlet yapısına ilave edilen desantralizasyon (yerinden yönetim) kavramı ile bu evrenin kanuni dayanağı da gerçekleştirilmiştir.

Valilerin mahalli idareler üzerindeki vesayet yetkisine son verilmesi ise, en ciddi gelişmelerden biri olarak görülmektedir. Böylelikle 1982 ve 2003 seneleri arasında uygulanan mahalli idare ıslahatları, Fransa'daki etkili merkezi idareye dayalı merkeziyetçi devlet yapısını, yerinden yönetim anlayışı doğrultusunda dönüştürmüştür. İlk başlarda bu teşebbüslerin mahalli demokrasiyi iletirmek, karar organlarını topluma yaklaştıracığı, siyasi ve idari ıslahatlar barındıracağı düşüncesi hakim olmakla birlikte arzu edilmeyen neticeler de ortaya çıkarmıştır. Fransa'daki yerinden yönetim ıslahatları, mahalli demokrasinin değil yerel iktidarın kuvvetlenmesine yol açmıştır (Güneş, 2000: 279).

Çalışmanın bu bölümünde; yerel yönetimlerin hukuki yapısı, yerel yönetim türleri ve yetkileri, yerel yönetimlerin gelirleri ve merkezi yönetim ile yerel yönetimler arasındaki vesayet ilişkisi konuları ele alınmaktadır.

2.2. Fransız Yerel Yönetimlerde Hukuki Yapı

Komünleri (belediyeleri) idare eden yasama hükümleri Belediyeler Kanunu ile düzenlenmiştir. 1884 senesinden beri değişik zamanlarda uygulanan hükümlerden meydana gelmiş Belediyeler Yasası, belediyeler arası yardımlaşmayı artırmak amacıyla oluşturulan 6 Şubat 1992 tarihli yasa ile değiştirilmiştir. İlleri idare eden yasama hükümleri, genel durumuyla 10 Ağustos 1871 Yasası, 2 Mart 1982 Yasası ve yetki paylaşımı ile alakalı olarak oluşturulan yasalardan gelmektedir. Bölgeler için ise temel kaynaklar, 5 Temmuz 1972 Yasası, 2 Mart 1982 Yasası ve yetki paylaşımı ile alakalı yasalardan oluşmaktadır (Toksöz vd., 2009: 59).

Fransa'da yerel yönetim sisteminin dönüşümüne ilişkin ilk derinlemesine girişimler 5.Cumhuriyetin (1958-) akabinde görülmeye başlanmıştır. 1980'in ilk yıllarında hayata geçirilen yerinden yönetim politikaları merkeziyetçi düşüncenin kamu yönetiminin değişimi açısından önem taşıdığı fikriyle hareketlerdir. İdari sistemin yerelde güçlenmesi doğrultusunda gerek anayasa gerekse de kanunlarda değişikliklerle açılımlar yapılmıştır. Bölgesel yerel yönetimlerin kurulması, idari

vesayetin sınırlandırılması veya kaldırılması, devlet ile yerel yönetim mekanizmaları arasında yeniden görev ve kaynak bölüşümün yapılması bu dönemde belirgin bir şekilde karşımıza çıkar.

2000'li yılların başında ise Fransız yerel yönetim sisteminde yapılan değişiklikler anayasa düzeyinde gerçekleştirilmiştir. 2003 yılında Anayasa'da yerel yönetimlerle ilgili değişikliklerle beraber yerel yönetim mekanizmaları anayasal konumları itibariyle daha da güçlendirilmiştir. Demokrasinin güçlü bir şekilde tecelli ettiği yerel sistemler önemini göstermiştir. Bu anayasal değişiklikler neticesinde diğer yerel yönetimler gibi belediyelerin idari yapılarında ve mali kapasitelerinde pozitif yönde değişiklikler yaşanmıştır.

Fransız yerel yönetim mekanizmalarının yerinden yönetim kaidesine göre yapılacağına anayasal ilke haline gelmesiyle yerel yönetimlerin merkezi yönetim karşısında daha özerk hale gelmesinin yolu açılmıştır. İdari ve mali özerkliğin kuvvet kazanmasına yönelik yeni anayasal ilkelerin oluşumuyla Fransız kamu yönetimi sistemi Bonaparist yapılanmasından uzaklaşma sergilemektedir(Şengül,2012:31-34).

Fransa ekseninde yerinden yönetim politikaları yönetim organizasyonunu işlevsel ve yapısal anlamda etkilemiştir. Yapılan yeni politikalarla daha etkin ve verimli bir belediye yönetimi inşa etmek amacıyla belediyelerin birleştirilmesine odaklanmıştır. Ayrıca belediyelerin yönetim anlayışında zaman içinde gelişen geleneksel görevlerine ilave yeni görev ve yetkilerle donatarak idari mekanizmasını daha aktif hale getirmeye çalışılmıştır. Mali kaynakların daha verimli kullanılması amacıyla belediyelere yeni yüklenen görevler ve mevcut görevleri ile orantılı kaynak tahsisi yapılmaya gidilmiştir ve bu şekilde mali sorunların çözüme kavuşması sağlanmaya çalışılmıştır. Demokratik açılımlarla halkın yerel yönetime katılımını güçlendirmek ve belediye organları arasındaki ilişkiyi olumlu yönde çevirmek üzere yeni yönetim mekanizmaları uygulamaya konulmuştur. Değişen kentsel yaşam koşulları içerisinde uygulamaya konulan yerinden yönetim politikalarının asıl amacı mevcut koşullarda daha etkin ve verimli bir yerinden yönetim örgütü kurmaktır. (Şengül,2012:31-34).

2.2.1. Commune'ler (Belediye)

Fransa'nın en ufak ve 19. asırdan beri en az değişen yerel yönetim birimi belediyelerdir. Bugün Fransa'da 36.552 şehir ve 129 denizaşırı yerlerde olmak üzere toplam 36.681 belediye mevcuttur. Köy mahalli idare biriminin bulunmaması ve ufak belediyelerin kendi içlerinde birleşmemeleri nedeniyle miktarları bu kadar çoktur (Ulusoy ve Akdemir, 2004: 133).

Belediyeler; kent planlaması, altyapı çalışmaları ve devlet eliyle desteklenen konut yapımı, ışıklandırma, atık toplama, geri dönüşüm, su ve toplu taşıma gibi mahalli devlet hizmetlerinin sunulması, sıhhat ve sosyal hizmetler kapsamında okul ve hastane inşası, bakım ve tamirat faaliyetleri, yaşlı yardım ve hasta bakım işleri, kültürel ve sanatsal hizmet yerlerinin inşası ve çalıştırılması, kamu sıhhat ve emniyeti ile alakalı çalışmaların yapılması gibi değişik alanlarda mesuliyetleri bulunmaktadır. Kentsel belediyelerin mesuliyet ve coğrafi alanları, kırsal alanda yer alan belediyelere kıyasla daha geniştir (Erbay,1999: 63-66)

İl ve bölge idareleri gibi belediyelerin de direkt o bölgenin seçmenleri aracılığıyla 6 seneliğine göreve getirilen ve genel karar kuruluşu olan belediye meclisleri yer almaktadır. Herhangi bir beldede yaşayan asgari 5 sene o beldede ikamet etmek şartıyla, meclis üyeliğine aday olabilmekte ve o bölgenin seçmenlerinin talebi doğrultusunda göreve getirilebilmektedir. Meclis üye miktarı nüfusa paralel olarak değişmektedir (Okçu ve Özgür, 2013: 420).

Meclis belediye hudutları dahilinde tüm hizmetlerin yürütülmesinden mesul olup, geniş yetkileri elinde bulundurmaktadır. Meclisin esas görevleri; bütçeyi tasdik etmek, başkanı göreve getirmek, imar planlarını tasdik etmek ve belediye hizmetleri ile alakalı kararları vermektir (Özgür ve Parlak, 2006: 245).

Belediye meclisi bizzat üyeleri içinden yine 6 seneliğine belediye başkanı ve yardımcılarını göreve getirmektedirler. Belediye başkanı mahalli yönetici olarak, alınan meclis kararlarını uygulamakta, hizmetlerin gerçekleştirilmesini kontrol etmekte ve meclis toplantılarını yönetmektedir. Devletin mümessili olarak da doğum, nikah ve ölüm gibi bilgileri kaydetme, hükümetin uygulamaya koyduğu kanunları uygulama ve bu maksatla lüzumlu düzenlemeleri yerine getirmekle mükelleftir (Ulusoy ve Akdemir, 2004: 133).

Meclis ve başkan arasındaki yetkilerin bölüşümü hakkında gerçekleştirilen kanuni düzenlemeye göre; belediye hizmet kurumlarının oluşturulması ve genel düzenlemeden meclis mesul iken, belediye çalışanlarının işe yerleştirilmesi, sıhhat ve etrafın korunması, belediye meclis azalarının istifalarının onaylanması hususlarında meclis başkanı yetkilidir (Parlak ve Ökmen, 2015: 104).

2.2.2. Le Department (Departmanlar)

İl; hudutları dahilindeki yerel gereksinimlerin giderilmesi temeline dayalı olarak oluşturulmuş en eski yönetim birimidir. İller gerek yerel yönetimin gerek merkezi idarenin taşradaki birimi sayılmaktadır. 1982 senesinde anayasada mahalli idarelerin kuvvetlendirilmesine yönelik uygulanan değişiklikler, kurumların demokratik yapılanması, yetki ve mesuliyetlerinin önemi ve hızla kuvvetlenen yapıları nedeniyle iller Fransa'da büyük bir öneme sahip yönetim birimleridir (Ulusoy ve Akdemir, 2004: 134). 2011 senesinde Mayotte Adalar Topluluğu'nun da ilave edilmesiyle günümüzde 96 metropolitan ve 5'i denizaşırı olmak üzere toplam 101 il organizasyonu bulunmaktadır.

İl idareleri yurttaşların gündelik işlerinin yürütülmesi, sosyal katkıların ve sağlık hizmetlerinin sağlanması, sosyal hizmet personelinin işe alınması, okul ve mahalli taşıma gereksinimlerinin karşılanması, okul ve kültür ile alakalı binaların tadilatlarının yapılması, iktisadi ve kültürel ilerlemenin özendirilmesi ve müzecilik gibi turizmi ilgilendiren faaliyetler olmak üzere değişik alanlarda hizmet sağlamaktan mesuldür (Ünüşan, 1996: 103).

İl idaresinin umumi karar alma kuruluşu “*İl Genel Meclisi*”dir. İl Genel Meclisi'nin üye miktarı illerin sahip olduğu nüfusa göre değişmektedir. Meclis seçimleri 6 senede bir uygulanmakta fakat 3 senede bir meclisin yarısının yerine yeni üyeler getirilmektedir. İl Genel Meclisi 3 ayda bir toplanmaktadır (Ulusoy ve Akdemir, 2004, s:134).

İl genel meclisi gerçekleştirdiği ilk toplantısında, 3 seneliğine yürütme organı olarak görevini ifa edecek başkanını göreve getirmektedir. İl genel meclisi başkanının esas görevleri; bütçeyi düzenlemek ve meclise bütçe ile alakalı bilgi

vermek, harcamaları tasdik etmek, gelirleri tahsil etmek, ilin mallarını idare etmek ve çalışma raporu düzenlemektir (Özgür ve Parlak, 2006: 244). Başkanın seçim yoluyla göreve gelmesi ve 1982 senesinde gerçekleştirilen ıslahat ile vali (Erbay, 1999: 58-74) karşısındaki konumu kuvvetlenmiştir. Daha önce vali aracılığıyla uygulanan mahalli idarelerle alakalı bazı görevler, kanun kapsamında, meclis başkanına aktarılmıştır (Ulusoy ve Akdemir, 2004: 134).

2.2.3. La Region (Bölgeler)

Fransız Anakarası'nda 22, Fransa'nın deniz aşırı topraklarında ise dört bölge bulunmaktadır. Fransa'da bölge idaresi, bilhassa merkezi idarenin iktisadi ve alan planlamalarını daha etkili bir şekilde gerçekleştirmek ve bazı hizmetlerin daha totaliter olarak verilmesini sağlamak amacıyla 1964 yılında yürürlüğe konulan bir yasayla oluşturulmuştur. Daha sonra 1972-73 senelerinde iyileştirmeye tabi olan bölge idareleri danışma kurumu olmaktan çıkarak bir devlet kurumu olma özelliğine kavuşmuştur. Kuvvetli bir merkezîyetçi devlet yapısına sahip olan Fransa'da bölge idaresi anlayışını benimsemek çok da kolay gerçekleşmemiştir. Bölge idareleri, göreve getirilen bölge valileri aracılığıyla bölgenin iktisadi ve sosyal büyümesinden mesul kurum konumuna getirilmiştir. İlk oluşturulduğu zamanlarda bölge idaresi parlamentodaki milletvekilleri, bölgedeki illerden görev başına getirilen belediye meclis azaların ve önde gelen belediyelerin mümessillerinden meydana gelmekteydi. Fakat 1982 senesinde başlatılan ıslahat faaliyetleri ile beraber bölge idareleri daha da değerli birer mahalli idare kuruluşu konumuna gelmiştir. Fakat kısıtlı finansal yardım ve yetki aktarımı olmaması sebebiyle çok büyük ölçekli bölge idareleri kurulamamıştır (Toksöz vd., 2009: 60-62).

Bölge idaresinin faaliyetleri işin uzmanları tarafından idare edilen beş birim altında bölge idare binasında yürütülmektedir. Bu birimler Avrupa ve Uluslararası İlişkiler, Sürdürülebilir Kalkınma, Kalkınma, Liseler ve Toplum Birimleri olarak sıralanmaktadır. Bu birimlere yardım birimi mahiyetinde insan kaynakları, iç kontrol, kurumsal iletişim, hukuk gibi bölümler eşlik etmektedir. Bu birimler aracılığıyla liselerin inşası, onarımı ve malzemelerinin satın alınması; yetişkin eğitimi ve mesleki eğitim; toplu taşıma ve yollar; bölgesel büyüme ve planlama; iktisadi kalkınma;

konut edinme ve sosyal destek; yüksek öğrenim ve araştırma; spor, turizm ve kültür konularında faaliyetler gerçekleştirilmektedir. Fransa'da bölge idarelerinin en başta gelen görevlerinden biri de bölge kalkınma planlarının düzenlenmesidir (Toksöz vd., 2009: 60-62).

2.2.4. Özel Statüye Sahip Yerel yönetimler

Fransız devlet idaresinde özel statülü mahalli idare birimleri de mevcuttur. Bunlardan en başta geleni ayrıca başkent olan Paris'tir. Fransa için Paris, tarihi boyunca her daim özel statülü bir idareye sahip olmuştur. Bu özel statü içerisinde Paris, gerek il gerek belediye statülerine sahip bulunmaktadır. Paris ile birlikte Korsika ve Fransa'nın denizaşırı toprakları da özel statülü idarelere sahiptir. Paris hem belediye meclisi hem de il genel meclisi niteliğine sahiptir. Paris'in özel statülü olmasının en büyük nedenlerinden biri Kolluk-Emniyet Valisi'nin Paris Meclisi'nde devletin temsilcisi sıfatıyla bulunmasıdır. Paris Belediye Başkanı'na güvenliği temin etme görevleri kısıtlı olarak 1982 sonrasında gerçekleşen düzenlemeler ile verilmiştir. Fakat bunlar Paris'te yer alan Emniyet Valisi'nin yetkilerini düşürecek nitelikte değildir. Paris, başkent ve özel idareye sahip bir mahalli idare birimi olarak ilçelere bölünmüştür. 20 tane ilçenin yer aldığı Paris'te ilçeler öteki illerde, Marsilya ve Lyon dışında, olduğu gibi komün tüzel kişiliğine sahip değillerdir. Söz konusu bu 20 ilçe Paris'in idari birimleri gibi idare edilmektedir. Bu ilçeler idari birim olmasına karşın seçim yoluyla göreve gelen ilçe meclisleri aracılığıyla idare edilmektedirler. Fakat görevleri daha ziyade danışmanlıktır (Toksöz vd., 2009: 63).

2.3. Fransız Yerel yönetimlerinin Gelirleri

2003 senesinde gerçekleştirilen anayasa değişikliğinin ardından mahalli idarelerin parasal özerkliği güvence altına alınmıştır. 2003 Anayasa değişikliği ile birlikte mahalli idarelerin gelirleri içinde vergi gelirleri ve öteki öz gelirlerin paylarının yüksek olacağı tahmin edilmiştir. Bu sebeple 2004 senesinde yürürlüğe konulan yasayla, öz kaynakların, gelirlerin tümü arasında önemli bir kısım meydana getirmesi amacıyla bazı kriterler benimsenmiştir. Mahalli idarelerin öz kaynaklarının toplam gelirler arasındaki oranı 2003 senesi baz alınarak bir önceki senenin altına

inmeyecek biçimde düzenlenmiştir (Canatan, 2006 :304-305). Mahalli idareler bütçelerini denk biçimde düzenlemelidir. Mahalli bütçelerin denk olma durumu a posteriori yapılan kontrollerde göz önüne alınmaktadır (Auby vd., 2008 : 295).

Mahalli idarelerin gelirleri vergi gelirleri, transfer gelirleri ve diğer gelirler biçiminde sınıflandırılmıştır. Vergi gelirleri arasında ise bu dört esas vergi kalemi yer almaktadır. Bina vergisi, arazi vergisi, oturma vergisi ve meslek vergisidir. Bu vergilerle alakalı çok miktarda istisna ve muafiyet mevcuttur. Vergi oranları yasalarda tayin edilen ölçüde mahalli idareler vasıtasıyla belirlenmektedir. Doğrudan tahsil edilen vergilere ilaveten komünler, çevre temizlik vergisi gibi farklı vergiler de almaktadır (Auby vd., 2008 :289-290).

Komünlerin de içinde yer aldığı mahalli yönetimler kamu yardımlarından faydalanmaktadır. Mahalli idarelere yapılan merkezi idare transferleri iki başlık altında ifade edilmektedir. İlki, 1979 yasasıyla ortaya çıkarılan mahalli idare faaliyet yardımları çerçevesinde yollanan yardımlardır. İkincisi, 7 Ocak 1983 yasasıyla tayin edilen yerinden yönetim yardımlarıdır. Bu katkılar, 1982 mahalli idare ıslahatı neticesinde mahalli yönetimlere devredilen görevlere ilişkin olarak devletin mahalli idarelere sağladığı katkılardır. Bilhassa bölge ve il yerel idareleri için tasarlanmışsa da belediyeler de bu yardımlardan istifade etmektedirler. Komünler yerinden yönetim transferlerini okul taşımacılığı, kentleşme görevleri, belediye kütüphane hizmetleri, hijyen ve sağlık hizmetleri için kullanmaktadır (Auby vd., 2008 :291).

Komünlerin aynı zamanda yatırım gelirleri ve diğer gelirleri de mevcuttur. Komünler, yatırım harcamalarının finansmanında borçlanma yoluna gidebilmektedir. Borçlanma, bilhassa 1982 ıslahatından sonra epey kolaylaşmış olup, devlet veya özel kredi kuruluşlarından temin edilmektedir. Mahalli idarelere kredi sağlayan kuruluşlar içinde DEXİA2 ayrıcalıklı bir konuma sahiptir (Auby vd., 2008 : 292).

Öteki mahalli idare birimleri gibi belediyelerin gelir yönetimi salt olmayıp iki yönden kısıtlanmıştır. Birincisi, mecburi görevlere elverişli kaynak transfer etmeleri gerekmektedir. İkincisi, mahalli idareler ilke olarak gelir fonlarını hazineye tutmak mecburiyetindedir. Hazineye mahalli idarelerin kendi fonları oluşturulmaktadır. Mahalli yönetimlerin gelirlerini idare etmek maksadıyla mahalli idarelerin çatısı altında bir hazine görevlisi yer almakta ve bu hazine görevlisi mahalli idare adına gelir yönetiminden mesul olmaktadır. Mahalli idarelerin elde ettiği gelirler herhangi

bir bankaya yatırılmamaktadır. Mahalli idare gelirlerinin hazine üzerinden idaresinde mali yasalar aracılığıyla istisnalar uygulanabilmektedir (Auby vd., 2008: 294-295).

2.4. Merkezi Yönetim Ve Yerel yönetimler Arasındaki Vesayet İlişkisi

Vesayet denetimi “*hukuka uygunluk*” ve “*yerindelik*” olarak iki biçimde yürütülmektedir. 1982 ıslahatlarından sonra Fransa’da, vesayet makamlarına mahalli idarelerin karar ve işlemlerinde, yalnızca hukuka aykırılık sebebiyle inceleme yetkisi verilmiştir. Böylelikle yerindelik denetimine son verilmiştir. 2003 anayasa değişikliğinin ardından, mahalli idarelerin usulüne göre verilmiş ve duyurulmuş olan kararları tasdik edilmeye lüzum kalmadan yürürlüğe konmuştur. Buna karşın yasada yer alan bazı kararların uygulanabilmesi için valiye bilgi verilmesi gerekmektedir.

Yasada, valiye bilgi verilmesi zorunlu olan kararların valiler vasıtasıyla yürürlüğünün durdurulması, değiştirilmesi veya uygulama alanından çekilmesi mümkün değildir. Bu yetkinin amacı, yasa koyucunun önemli saydığı hususlarda valinin hukuka aykırılık belirlemesi durumunda yönetsel yargıya müracaat edebilmesidir. Özetle valinin mahalli idarelerin kararları üzerinde direkt olarak bir vesayet yetkisi bulunmamaktadır. Mahalli idarelerin vermiş olduğu kararlar ve düzenledikleri bütçeler üzerinde mülki idare amirlerinin tasdik yetkisine son verilmiştir.

Fransa’da mülki idare amirlerinin denetim yetkisi genel denetim yapma ile sınırlandırılmıştır (Çevikbaş, 2008: 79). Bununla birlikte mahalli idarelerin bütçe kontrolü yerel Sayıştay olarak adlandırılan kurumlar vasıtası ile gerçekleşmektedir. Bütçe açığı, bütçenin gecikmesi, denkleşmemesi gibi hallerde vali Sayıştay’ın müdahale etmesini ve bir kontrol gerçekleştirmesini talep edebilmektedir (Tortop, 1995: 81-87).

Fransa’da gerçekleştirilen bir diğer önemli değişiklik illerin idare edilmesinde ortaya çıkan ikili yapının ortadan kaldırılmasıdır. Vali, il genel yönetiminde devletin temsilcisi sıfatıyla görevini ifa etmeyi sürdürürken, il mahalli yönetimlerindeki yürütme yetkileri seçim yoluyla görev başına gelen genel meclis başkanına aktarılmıştır.

Bu biçimde il mahalli yönetimleri tamamen bir mahalli idare birimi haline gelmesi arzu edilmiş olsa da Fransa'da idari vesayet denetimi bazı kararların tasdik edilmesi biçiminde varlığını duyurmayı sürdürmüştür. Çok önemli sayılan ve ileriki zamanlarda giderilmesi çok zor problemlerin ortaya çıkma olasılığı bulunan imar ve ihale işlemleri, vali aracılığıyla yönetsel yargıya taşındığı zaman yürütmeleri kendiliğinden durdurulmakta ve yönetsel yargının kararı beklenmektedir (Yıldırım, 1997: 201). Bununla birlikte 2002 senesine kadar mahalli seviyede demokrasi ile halk kontrolü (bilgi edinme hakkı gibi) ve işbirliği (belediye birlikleri) kuvvetlendirilmiştir. Özetle, Fransız anayasasında vesayet denetiminden idari denetime doğru bir geçiş yaşanmaktadır (Aktalay, 2010: 125).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

CORBEİL-ESSONES TÜRK KÜLTÜR DERNEĞİ ANKET ÇALIŞMASI YÖNTEM

3.1. Corbeil-Essonnes Türk Kültür Derneği Kuruluş Aşaması

İş gücü transferi anlaşmalarıyla Türkiye'den Fransa'ya gelen Türk vatandaşlarının zorlu ama bir o kadar da neticeleri itibariyle kazanımlarından gördükleri olumlu sonuçlarıyla elde ettikleri Corbeill-Essonnes Türk Kültür Derneği 1979 yılında, ilk adımları yaklaşık on Türk vatandaşının girişimleriyle hayata geçmiştir. İlk zamanlar bekâr evleri (foyer) diye adlandırılan evlerde ailesiz olarak ikamet eden ancak bütün mesaisi çalışma ve iş ortamında geçen Türkler, Fransa'da belli bir düzen kurduktan ve yasal haklar adına öğrenilen yeni bilgiler ışığında dernekleşme yoluna çıkmışlardır.

Bu ihtiyacın ana unsuru İslam dininin mükellef üzerine yüklediği belli sorunlulukların yapılması noktasında zorlukların çekilmesi olmuştur. Dini bayramlarda bayram namazının kılınamaması, Fransa'da yaşayan diğer Müslüman gruplar arasında mezhepsel farklılıkların oluşu, bir diğer etken olarak sosyo-kültürel ihtiyacın zarureti kültürel birliktelik hisleriyle doruk noktasına çıkmış ve dernekleşme fikri iyice üzerinde durulması gereken bir hal almıştır.(Kılıç, kişisel iletişim)

Dernek kurulması aşmasında ilk girişimler, kurulacak derneğin dini vecibelerin yerine getirilebileceği bir ortamını ihtiva etmeli, yoksa kahvehane veya lokal tarzlı bir ihtivamı barındırmalı tartışmasıyla bir süre akamete uğramıştır. Ancak 1980 yılına gelindiğinde Corbeill-Essonnes şehrinde yaşayan Türkler aile bazında yirmi aileyi geçmiştir. Aile sayısında olan artış dernekleşme ihtiyacını artırmış ve çevre şehirlerde kurulan Türk dernekleri haberleri süreci hızlandırmıştır.

O dönemde Fransa'nın 41 bölgesi diye adlandırılan şehrindeki Türklerin Kurdukları dernek ile irtibata geçilmiş ve süreç hakkında bilgi alınmıştır. 41 bölgesindeki Türklerin verdiği bilgiler doğrultusunda o denemin Corbeill-Essonnes

şehrinde bulunan Türkçe öğretmeni Yakup Gülneç'in eşliğinde Paris Türk Konsoloslüğundan yardım alınmaya yönelik ziyaret gerçekleştirilmiştir.

Yapılan bu ziyarette Corbeill-Essonnes Türk Kültür derneğinin ilk başkanı olan Veysel Zengin Türk Konsoloslüğünün yardımı ile ilk dernek tüzüğünü yazıyorlar. Yazılan bu tüzük daha sonraki aşamada Fransızca diline tercüme edilmiştir. Bu tüzük ile 1981 yılında Corbeill-Essonnes valiliğine dernek kurulması amacıyla ilk müracaat yapılmış ve dernek kurulmuştur. Ancak derneğin bir fiziki alanı mevcut değildir. Fransa'da yerel seviyede yaygın olan sosyal kültür evleri üzerinden verilen bir adres beyanı ile başvuru yapılmıştır. Fiziki mekânın olmayışı sebebiyle dernek iki yıl faaliyetsiz kalmış ve Valilik bu durum için ihtarname göndermiş ve derneğin aktif olup olmadığını sorgulamıştır. Bu durum Corbeill-Essonnes şehrinde yaşayan Türkleri kurdukları derneğe fiziki mekân noktasında biran önce adım atmaya zorlamıştır. .(Kılıç, kişisel iletişim)

Yapılan toplantı sonunda Corbeill-Essonnes şehrinde küçük bir mekânın kiralanması yoluna gitmişlerdir. İlerleyen süreçte bu mekân satın alınmıştır. İlk adres olarak 68 Rue Oberkamps Corbeill-Essonnes belirlenmiş ve 18 Şubat 1983'te dernek aktif hale getirilmiştir.

Türlerin kurmuş oldukları bu dernek sebebiyle zamanla Corbeill-Essonnes şehrindeki Türk nüfus artmıştır. 1992 yılına gelindiğinde ise mevcut binaya ek bir yapı yapılması yoluna gidilmiştir. Artan nüfus yeni gelişmeleri beraberinde getirmiştir. Mevcut yapıya dâhil edilmek üzere 1999 yılında alan genişlemesine tekrar gidilmiştir. Dernek faaliyetleri bu sürece kadar Belediyeden bir yardım veya kolaylık sağlamamıştır.

2003 yılına gelindiğinde mevcut dernek başkanı Kadir Kılıç olmuştur ve Corbeill-Essonnes Türk Kültür Derneği dernekleşme faaliyetlerine devam etmektedir. 2009 yılına gelindiğinde Corbeill-Essonnes derneğinin fiziki alanı 657m kare olmasına rağmen artık ihtiyaçlara cevap vermekte zorlanmaktaydı. Artık dernek mensupları daha kapsamlı bir fiziki mekânın alınması noktasında fikirleri dile getirmeye başlamışlardır. Derneğin genel kurul toplantılarının ana konusunu bu konu almaya başlamıştır. 2010 yılına gelindiğinde artık yeni yer aranmaya başlanmış ve

2012 yılında yeni ve şuan mevcut olan dernek alanı bulunmuştur. Sürecin bu noktasında tezimizin ana teması kendini ortaya koyacak zemin bulmuştur. Zira tezimiz Fransa'da yaşayan Türklerin birlikte ve bir olarak hareket kabiliyeti gerçekleştirmeleri durumunda elde edilecek olanakları ortaya koymak olacaktır. İşte Corbeill-Essonnes Türk Kültür Derneği bu konuda güzel bir örnek teşkil etmektedir.

Yeni yer arayışında Coebeil-Essonnes Belediyesiyle iletişime geçilmiş 2007 yılında Corbeill-Essonnes şehrinde yaşayan Türk nüfus artmış ve artık aktif bir şekilde yerel siyasete dâhil olma fikrini başkan Kadir Kılıç öncülüğünde gerçekleştirme yoluna gidilmiştir. Ve bundan sonra 2009 da yapılan mahalli seçimlerde Türk toplumu birlikte hareket etmiştir. Seçimler sonucunda Türk toplumunu temsilen Corbeill-Essonnes Belediye meclisine Corbeil-Essonnes Türk Kültür Derneği yönetimi üyelerinden bir kişi girmiştir. Ancak bu seçimler iptal edilmiştir. .(Kılıç, kişisel iletişim)

2011 yılında tekrarlanacak olan seçim öncesinde Türk toplumunun seçime etki eden potansiyeli seçime giren adaylarca anlaşılmış ve Corbeill-Essonnes'te yaşayan Türklerde bu durumu kendi lehlerinde olumlu kullanmışlardır. Türklerin iki öncüllüğü seçime gidecek olan adaylara iletildi. Bunlar, birincisi Türk toplumunu temsil eden birinin belediye meclisine girmesi ikicisi de yeni bir dernek yerinin alınması ve sonrasında destek verilmesi. Dönemin Corbeill-Essonnes belediye başkanı Cerge Dassaolt bu isteklere sıcak yaklaşması Türk toplumunun yerel siyasi eksenini belirledi. .(Kılıç, kişisel iletişim)

2011 yılında yapılan yerel seçimler tekrar iptal edilmiş ancak Türk toplumunun desteklediği parti 27 oyla seçimi kazanmıştı. Bu durum Türk toplumunun oyunu çok değerli duruma getirdi. Daha sonra 2011 yılında yapılan yerel seçimde Jampiere Pechter desteklenmiş ve kazanmıştır. Bu süreçte Türk toplumunu temsilen Volkan Aykut Corbeill-Essonnes belediye başkan yardımcısı olmuştur. Bu şekilde belediye ile kurulan iyi ilişkiler dernekleşme alanında olumlu sonuçlar vermeye başlamıştır.

Siyasi alanda ortaya konulan birliktelik tavrı yerel makamlardan maddi manevi desteğin alınmasının yolunu açmıştır. Yeni seçilen Belediye başkanının

desteklemesiyle artık Türk toplumu yeni dernek alanına geçme imkânına kavuşmuştur. Sonuç olarak Nisan 2012’ de yeni yer alınmış ve 14 Ocak 2017 yılında Corbeill-Essonnes Türk Kültür derneği dört yıllık inşaat sürecinden sonra yeni dernek yerinde resmi açılışını gerçekleştirmiştir. Corbeill-Essonnes Türk Kültür derneğinin yapılan açılışına Türk ve Fransız resmi makamlarının katılımıyla yapılmıştır. Mevcut durumda ilk açılış aşamasında bir avuç Türk vatandaşının girişimiyle hayata geçirilen Corbeill-Essonnes Türk Kültür Derneği yaklaşık dokuz yüz aileye hizmet veren bir dernek haline gelmiştir. .(Kılıç, kişisel iletişim)

3.2. Derneğin Yaptığı Faaliyetler

Dernek başkanı Kadir Kılıç’ın ifadesiyle yapılan faaliyetler üç ana başlıkta gerçekleştirilmektedir:

Kültürel Faaliyetler

Dini Faaliyetler

Sportif Faaliyetler.....

Corbeill-Essonnes Türk Kültür derneği hali hazırda fiziki yapısı içinde Camii, düğün salonu, lokal, konferans salonu ve Türk Toplumunun çocukları ve yetişkin bireylere yönelik eğitim hizmetleri için var olan dersliklerden oluşmaktadır. Yılda bir sefer olmak üzere, 10-11 Haziran 2019 tarihinde de bu yılkinin yapıldığı Kültür Festivallerini düzenlemektedir. Fransa’da Corbeill-Essonnes şehrinde yaşayan Türk toplumunun sosyo-kültürel ihtiyaçlarına cevap vermektedir. Dini hayatın emirlerinin yaşanmasında sunduğu imkânlar son derece takdire şayandır. .(Kılıç, kişisel iletişim)

3.3.Araştırma’nın Yöntemi

Araştırmamızın bu bölümde, konunun sınırlılıkları, araştırmanın yapım modeli, konuya hâkim evren, örneklem, verilerin toplanma usulü, yapı geçerliliği, güvenilirlik analizi ve verilerin analizine ilişkin bilgilere yer verilmiştir. Üye sayısı bakımından 130 üye sınırlaması içinde, aktif üyelik sınırlamasına gidilen Corbeil-

Essonnes Türk Kùltür derneği üyeleri üzerinden, araştırmamıza konu Türklerin, Fransa'da ki dernekleşme faaliyetleri ve Fransız yerel yönetimleriyle olan ilişkilere bakış açısından, fikir elde etmektir. Üyelerin bakışı üzerinden elde edilen veriler ışığında beklentilerin karşılanması ve sorunlar üzerindeki düşünceleri ortaya koyup imkânlar ölçüsünde yeni faaliyetlere pozitif katkı sağlamak yöntemin belirlenmesinde ana etkindir.

3.3.1. Sınırlılıklar

Araştırmamızın sınırlılıkları Fransa'nın Corbeil-Essonnes şehrindeki 1983 yılında çok kısıtlı imkanlar, yetersiz alt yapı, elde olmayan bilgi birikimi ile ancak ileriye ön görme noktasındaki cesaretlerin birleşmesi ile bir grup Türk vatandaşının bin bir zahmet ve emekle küçük bir evin alt katında kurdukları ancak mevcut durumda konferans salonundan, düğün salonuna, aktif durumda çalışan lokal hizmetinden ibadethaneye ve daha bir çok sosyal hizmetin bir arada verildiği bir komplekse sahip Corbeil-Essonnes Türk Kùltür derneği ve bu derneğin Fransız yerel yönetimiyle olan ilişkileriyle sınırlıdır. Ayrıca araştırma bu bölgedeki Türk derneğine üye katılımcılara anket yoluyla sorulan sorular ve sorulara verdikleri yanıtlarla sınırlandırılmıştır.

3.3.2. Araştırmanın Modeli

Araştırmada kullandığımız yöntem alan taramasıdır. Tarama modelleri, durumun kendi şartları içerisinde olan haliyle geçmiş ya da mevcut durumunu göz önüne alan ve hiçbir değişikliğe mahal vermeden aynen aktarımı amaç edinen modeldir. Bu araştırma modelleri, var olan durumu birebir olduğu gibi yansıtmayı esas alır. Araştırmaya konu olan olay, birey veya nesne kendi şartları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Ankete katılanları farklı saiklerle fikir değiştirme, etkileme yönünde bir gayret gösterilmemiştir.

3.3.3. Evren ve Örneklem

Evren, genel olana yönelik bulguların tespiti ve genellenmeye varılacak bulguların ortaya çıkması amacıyla belirlenen eleman grubudur.(Karasar, 2017:147)

Bu araştırma Fransa'nın Corbeil-Essonnes şehrindeki Türk Derneği üyeleriyle gerçekleştirilmiştir. Bu bölgede bir Türk derneğine üye olanlardan araştırmayla ilgili bilgiler elde edilmiştir.

Araştırmanın geniş bir alanı kapsamaması söz konusu olduğundan üyelerin tümüne ulaşmada birtakım zorlukları beraberinde getirmektedir. Bu sebeple, araştırmada belirlenen bu evren üzerinden örneklem alınma yoluna gidilmiştir.

Örneklem; hedef kitle olarak belirlenen evren içinden ulaşılmasında karşılaşılabilecek farklı engellerin minimum düzeyinde ve evrenin geneline yönelik belirgin bir fikri ortaya çıkarma yönünde güvenilirliği maksimum düzeye yaklaştırması varsayılan durumdaki belirlenen yapıdır.

Bilimsel tespitler ışığında evren-örneklem güvenilirlik ilişkisini ortaya koyan sayısal veriler Tablo 1. de görülmektedir.

Tablo 1. Örneklem Büyüklüğü-Güven Seviyesi

Aşağıdaki tabloda ki veriler ışığında araştırmacı kendi örneklem büyüklüğü durumuna göre hareket etmeleri, sonuca ulaşmada yardımcı olacak hesaplama değerlerini göstermektedir. (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2004, s.49-50). Tablodaki veriler ışığında çalışmamızda ki örneklemden çıkacak sonuçların kayda değer olması beklenmektedir.

Evren Büyük- Lüğü	+ 0.03 örnekleme hatası (d)			+0.05 örnekleme hatası (d)			+0.10 örnekleme hatası (d)		
	p=0.5 q=0.5	p=0.8 q= 0.2	p=0.3 q=0.7	p=0.5 q=0.5	p=0.8 q= 0.2	p=0.3 q=0.7	p=0.5 q=0.5	p=0.8 q= 0.2	p=0.3 q=0.7
100	92	87	90	80	71	77	49	38	45
500	341	289	321	217	165	196	81	55	70
750	441	358	409	254	185	226	85	57	73
1000	516	406	473	278	198	244	88	58	75
2500	748	537	660	333	224	286	93	60	78
5000	880	601	760	357	234	303	94	61	79
10000	964	639	823	370	240	313	95	61	80
25000	1023	665	865	378	244	319	96	61	80
50000	1045	674	881	381	245	321	96	61	81
100000	1056	678	888	383	245	322	96	61	81
1000000	1066	682	896	384	246	323	96	61	81
100 Milyon	1067	683	896	384	245	323	96	61	81

Araştırmamız da örneklem sayısının belirlenmesi hususunda, dernek üye sayısının tamamına ulaşmadaki zorluk sebebiyle, belirlenen 65 kişi üzerinde çalışma gerçekleştirilmiştir. Bu sayıda yapılan anket değerlendirmesi 130 olan üye sayısına nazaran kayda değer fikir sunması beklenmektedir. Alan taramalarında en az 20-50 katılımcının olması kayda değer sonuçlar için gereklidir.(Başaran, 2017:493)

Üyelerle yapılan anket çalışması sürecinde, ankete katılımında ön yargılı bir tavrın gözlemlenmesi, sayısal çoğunlukta istenilen sayıya ulaşmada engel, faklı bir durumu da ortaya çıkartmaktadır. Ancak kullanılan iletişim süreciyle bu faktör bir nebze olsun aşılmıştır. Seçilen örneklem gurubu yöneltilen sorulara samimi ve dürüstlük kaidesince cevaplar vermişlerdir.

3.3.4. Verilerin Toplanması

Anketin ilk bölümü katılımcıları tanımaya yönelik sorulardan oluşmaktadır. Bu sorular katılımcının Fransa’da ne kadar süredir buldukları, iş meslek bilgileri, dernek üyelik süreleri toplumsal buluşma alanları hakkında genel bilgilere yönelik soruları ihtiva etmektedir. Bu bölümde yöneltilen soru sayısı 19 soru ile sınırlıdır.

İkinci bölümde ise, Fransa’daki Türk derneklerinin Fransa yerel yönetimiyle olan ilişkilerine dair veri toplamak amacıyla bu çalışma için geliştirilen likert tipi “Fransa’daki Türk Derneklerinin ve Fransa Yerel Yönetimiyle İlişkileri” (FTDYİ) ölçeğinden yararlanılmıştır. Bu bölümdeki toplam soru sayısı 13’dür. 5’li Likert tipi formatında, dernek üyelerinin katılma dereceleri ise, “Kesinlikle Katılmıyorum (1), Katılmıyorum (2), Kararsızım (3), Katılıyorum (4), Kesinlikle katılıyorum (5) şeklinde oluşturulmuş olup negatif anlamlı ifadeler ters kodlanmıştır. Ölçekteki 2, 3, 5, 7, 8, 10 ve 11. maddeler negatif anlamlı ifadelerdir. Her iki bölümde cevaplar yüz yüze görüşme tekniğiyle elde edilmiştir.

3.3.5. Yapı Geçerliliği ve Güvenilirlik Analizi

Yapı geçerliğinden kasıt araştırmaya konu olan durumun ölçümünde, beklenen ölçümün hangi derecede doğru olduğudur. Açımlayıcı faktör analizinde öncelikle verilerin faktör analizine uygunluğu araştırıldı. Bu uygunluğun

belirlenebilmesi için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem yeterliliği ölçütü testi ve Bartlett testi (Bartlett test of Sphericity) yapıldı. FTDYİ'den edilen verilerin KMO değeri 0,754 olarak bulunmuştur. Analizdeki Bartlett's testi sonucu ise = 263,163 ($p < 0,001$) olarak hesaplanmıştır. Faktör analizinin yapılabilmesi için KMO değerinin minimum 0,60 ve Bartlett's testinin de anlamlı çıkması gerekmektedir (Yıldız, 2016: 50-67).

Çıkan sonuçlara göre veriler, faktör analizine için uygun olduğuna karar verilmiştir. Verilerin faktör analizine yönelik uygunluğu değerlendirildikten sonra, faktörlerin elde edilme aşaması sürecine geçilmiştir. Ölçeğin kaç tane faktörden oluşacağına karar vermede öz değer (eigenvalues) istatistiği ve açıklanan toplam varyansların yüzdelik yöntemlerinden istifade edilmiştir. Daha sonra faktörlerin rotasyonu aşamasına geçilmiş ve varimax tekniği kullanılmıştır. Rotasyon aşaması kısmında ise isimlendirilebilir ve yorumlanabilir faktörler elde edilmiştir.

3.4. Anket Tablolar

Tablo 2. Faktörlerin Açıkladığı Varyanslar ve Öz Değerler

Faktör	Öz değer	Varyans (%)	Kümülatif (%)
1	4,100	31,541	31,541
2	1,830	14,078	45,619

Faktör sayısının belirlenmesinde genel kaide öz değeri 1 den büyük olan faktörler kayda değer görülür (Büyüköztürk, 2010:156). 13 ifade ile yapılan ilk analizde, ölçeğin öz değeri 1'den büyük olan 4 faktörde toplanma eğiliminde olduğu tespit edilmiştir. Ancak açıklanan varyanslara bakıldığında ilk iki faktörün toplamda ölçeğin %45,61'ini açıkladığı görülmüştür. Buna ek olarak negatif anlamlı ifadelerin tek faktörde toplanma eğiliminde olduğu ve diğer faktörlere yüklenme yapmadığı

göz önüne alınarak ölçeğin 2 faktörlü olmasının daha uygun olacağına karar verilmiştir.

Ölçeğin iki faktörden oluşmasına karar verildikten sonra rotasyon aşamasında, döndürülmüş faktör matrisi (Rotated Component Matrix) oluşturulmuş ve maddelerin her bir faktördeki yük değerleri (factor loading) incelenmiştir. Ölçekte her bir faktörde bulunacak olan maddelerin yük değerlerinin 0,30 ve üzeri olması uygun değerler olarak kabul edilmektedir. (Özkan ve Alkan, 2004). Bir maddenin farklı faktördeki yük değerleri birbirlerine çok yakınsa o maddenin ölçekten çıkarılması gerekmekte ancak bu farklılığın 0,1 düzeyinde olması ilgili maddenin faktörünü belirlemede yeterli bir aralık olarak kabul edilmektedir. (Bryman ve Cramer, 2001; Büyüköztürk, 2010; Kalaycı, 2009). Buna göre, ölçekten herhangi bir maddenin çıkarılmasına gerek kalmamış ve maddeler yüklendikleri faktörlere diğer faktöre kıyasla en az 0,1 düzeyinde farklılık göstererek dâhil olmuşlardır.

Tablo 3. Ölçekteki Maddelerin Faktör Yükleri

Md. no	Ölçekteki ifadeler	Faktörler	
		1	2
Türk Derneklerine Yönelik Engeller	5	Fransa yerel yönetimi, diğer ülke vatandaşlarının derneklerine göre Türk derneklerine daha zorlayıcı davranmaktadır.	0,805
	8	Fransa yerel yönetimi, derneğimizi sık sık denetime tabi tutmaktadır.	0,748
	7	Fransa yerel yönetimi, dernek faaliyetlerimize kısıtlama getirmektedir.	0,628
	10	Fransa yerel yönetimi, derneğimizin yasal süreçlerinde bizlere	0,638

		zorlukla çıkarmaktadır.	
	2	Fransa yerel yönetimi, Türklerin dernek faaliyetlerine engel olmaktadır.	0,629
	3	Fransa yerel yönetimi, Türk derneklerini sık sık denetime tabi tutmaktadır.	0,627
	11	Fransa yerel yönetimi, Fransız derneklerine göre bizim derneğimize olumsuz yönde ayrımcılık yapmaktadır.	0,592
Türk Derneklerine Yönelik Destekler	12	Fransa yerel yönetimi, derneğimize ekonomik destek sağlamakta	0,772
	4	Fransa yerel yönetimi, diğer ülke vatandaşlarının derneklerine göre Türk derneklerine daha yardımsever davranmaktadır	0,750
	13	Fransa yerel yönetimi, derneğimize mekânsal (dernek binası vb.) destek sağlamaktadır.	0,744
	6	Fransa yerel yönetimi, dernek faaliyetlerimize destek olmaktadır.	0,460
	1	Fransa yerel yönetimi, Türklerin dernek faaliyetlerine destek olmaktadır.	0,443
	9	Fransa yerel yönetimi, derneğimizin yasal süreçlerinde bizlere kolaylıklar sağlamaktadır.	0,338

Tablo 2. ve Tablo 3. birlikte incelendiğinde, 2 faktörlü ve toplam 13 maddeden oluşan ölçeğin açıklanan toplam varyansı %45,61'dir. Birinci faktör varyansının %31,541 ve ikinci faktörün %14,078 olduğu görülmektedir. 13 madde

olarak oluşturulan ölçeğin maddelerinin faktör yük değerleri incelendiğinde 0,805 ile 0,338 arasında değiştiği görülmektedir.

Fransa'daki Türk Derneklerinin ve Fransa Yerel Yönetimiyle İlişkileri ölçeğinin güvenilirlik katsayısı Cronbach's Alpha 0,80 olarak hesaplanmıştır. Ölçeği oluşturan faktörlere ait iç tutarlılık katsayısı ise Türk derneklerine yönelik engeller için 0,83 iken, Türk derneklerine yönelik destekler için 0,66 olarak hesaplanmıştır. Likert tipi bir yapı ölçekte yeterli görülebilecek bir güvenilirlik katsayısının mümkün olduğunca 1'e yakın olması doğruluk açısından gerekmektedir.(Büyüköztürk,2005:1-182). Bu sonuçlara göre ölçek yeterince güvenilir düzeydedir.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırma sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda kullanılan paket programı SPSS 22.0 (Statistical Package for the Social Sciences)- dir ve %80-95 güven aralığında çalışılmıştır. Aritmetik ortalamalar değerlendirilirken 00-1.79 Kesinlikle Katılmıyorum, 1.80-2.59 Katılmıyorum, 2.60-3.39 Kararsızım, 3.40-4.19 Katılıyorum, 4.20-5.00 Kesinlikle Katılıyorum aralıkları temel alınarak yorumlanmıştır. Çalışmada kullanılacak yöntemlerin belirlenmesi amacıyla, Fransa'daki Türk Dernekleri ve Fransa Yerel Yönetimiyle İlişkileri ölçeğinin normal dağılıma uyduğuna basıklık ve çarpıklık katsayısı ile incelenerek karar verilmiştir. Ayrıca ölçek ortalamalarındaki farklılığı belirlemek amacıyla parametrik testlerden bağımlı örneklem t-testi kullanılmıştır.

Tablo 4. Basıklık ve Çarpıklık Değerleri

	n	Çarpıklık	Basıklık
Eğitim Araştırmalarının Gerekliliği	65	0,133	-0,451
Eğitim Araştırmalarına Değer Verme	65	0,180	-0,147

Ölçeklerden elde edilen basıklık ve çarpıklık değerlerinin +1,5 ile -1,5 arasında olması normal dağılım için yeterli görülmektedir. Bu durumda parametrik testlerin kullanımını uygun bulunmuştur.

Tablo 5. Katılımcıların Sosyodemografik Özelliklerine İlişkin Betimleyici Bulgular

	n	%
Cinsiyet	Kadın	12 18,5%
	Erkek	53 81,5%
	Toplam	65 100%
Yaş	18-27	3 4,6%
	28-37	13 20,0%
	38-47	23 35,4%
	48-57	21 32,3%
	58+	5 7,7%
	Toplam	65 100%
Eğitim Düzeyi	İlköğretim	30 46,2%
	Lise	25 38,5%
	Lisans ve üstü	10 15,4%

	Toplam	65	100%
	Bekar	5	7,7%
Medeni Durum	Evli	60	92,3%
	Toplam	65	100%

Tablo 5. incelendiğinde araştırmaya katılan 65 kişinin 12'sinin (%18,5) kadın, 53'ünün (%81,5) erkek olduğu, 3'ünün (%4,6) 18-27, 13'ünün (%20,0) 28-37, 23'ünün (%35,4) 38-47, 21'inin (%32,3) 48-57 yaş aralığında ve 5'inin (%7,7) 58 ve üstü yaşta olduğu görölmektedir. Katılımcıların eğitim düzeylerine bakıldığında, 30'unun (%46,2) ilköğretim, 25'inin (%38,5) lise, 10'unun ise (%15,4) lisans ve lisansüstü mezunu olduğu görölmektedir. Ayrıca, araştırmaya katılanların 5'inin (%7,7) bekar, 60'ının (%92,3) evli olduğu görölmektedir.

Bu sonuçlar çerçevesinde şu kanı ön plana çıkmaktadır; Fransa'da alan taraması yaptığımız Corbeil-Essonnes Türk Kültür Derneği üyelerinde olan, eğitim düzeyi ileri düzeyde görölmemektedir. Burada karşımıza çıkan durumu açıklarken, saha üzerinde yapılan çalışmalarda yüz yüze iletişimden elde edilenler ışığında öğrendiğimiz, Fransa'ya ilk gelen gurbetçilerin yükseköğrenim görmemiş işçi sınıfından olduğu kanısını ortaya doğrulamasıdır. İlk gelen gurbetçilerin bu durumunu göz önüne aldığımızda, dernekleşme ve dernek kurmada ilerleyişin istenilen seviyelere ulaşamamasında farklı bir boyutu gösterdiği görölmüştür.

Amaç olarak, ekonomik seviyenin ilerletilmesi önceliği ilk zamanlarda, eğitimin ikinci plana atılmasını sağlamış, yetişen nesillerle irtibat kopukluğu eğitime yönelik takibatı önemsizleştirmiştir. Ancak ekonomik refahın düzeyi artıkça eğitimin önemi dikkate alınmıştır. Dil eğitimi tabir yerindeyse, 'yabancının dilini mi öğreneceğiz' gibi bir yaklaşımla öteleştirilmiştir. Fransa'da dünyaya gelen Türk toplumunun çocukları bu yanlış anlayışı ortadan kaldırmış ve dil eğitimin önemini

belirginleştirmiştir. Yeni nesillerin bu gelişim ve entegrasyon durumu, ilk gelen gurbetçilerde atılacak adımların yönünü etkilediği görülmüştür.

Tablo 6. Katılımcıların Yaşam Biçimlerine İlişkin Betimleyici Bulgular

	n	%
Fransa'ya geledi kaç yıl oldu?	1 yıldan az	0 0,0%
	1-3 yıl	4 6,2%
	4-6 yıl	6 9,2%
	7 yıl ve daha fazla	55 84,6%
	Toplam	65 100%
Fransa'da kimlerle yaşıyorsunuz?	Yalnız	3 4,6%
	Ailemle	59 90,8%
	Akrabalarımle	0 0,0%
	Arkadaşlarımle	3 4,6%
	Diğer	0 0,0%
Toplam	65 100%	
Fransa'da ne iş yapıyorsunuz?	Öğrenci	1 1,5%
	İşçi	30 46,2%

	Kendi işimi	22	33,8%
	Çalışmıyorum	12	18,5%
	Toplam	65	100%
Fransa'da diğer Türklerle hangi sıklıkla görüşüyorsunuz?	Her hafta	58	89,2%
	Her ay	2	3,1%
	Birkaç ayda bir kere	4	6,2%
	Yılda birkaç kere	1	1,5%
	Toplam	65	100%
Diğer Türklerle nerede görüşüyorsunuz?	Evde	16	24,6%
	Dışarıda mekanlarda	14	21,5%
	Derneklerde	29	44,6%
	Diğer	6	9,2%
	Toplam	65	100%

Tablo 6. incelendiğinde araştırmaya katılan 65 kişinin 4'ünün (%6,2) 1-3 yıl, 6'sının (%9,2) 4-6 yıl arası, 55'inin (%84,6) 7 yıl ve daha fazladır Fransa'da ve 3'ünün (%4,6) yalnız, 59'unun (%90,8) ailesiyle, 3'ünün (%4,6) arkadaşlarıyla yaşadığı görülmektedir. Araştırmaya katılanların, 1'inin (%1,5) öğrenci, 30'unun (%46,2) işçi olduğu, 22'sinin (%33,8) kendi işini yaptığı ve 12'sinin (%18,5)

çalışmadığı görülmektedir. 58'inin (%89,2) her hafta, 2'sinin (%3,1) her ay, 4'ünün (%6,2) birkaç ayda bir kere, 1'inin (%1,5) yılda birkaç kere Fransa'da diğer Türklerle görüştüğü ve 16'sının (%24,6) evde, 14'ünün (%21,5) dışarıda mekânlarda, 29'unun (%44,6) derneklerde, 6'sının (%9,2) diğer yerlerde olmak üzere Fransa'daki Türklerle görüştüğü görülmektedir.

Alan taramamızın bu sonuçları ışığında şu yaklaşımları görebilmekteyiz; Corbeil-Essonnes Türk Kültür Derneğinin mevcut zaman dilimi üye potansiyeli, Fransa'ya ilk gelen Türk vatandaşlarının sayısal ağırlığını belirgin kılmıştır. Üyelerin kendi ülke mensubu olan Türklerle iletişimi sıklık açısından ağır gelmektedir. Bu durumun doğal sonucu, birbirleriyle olan iletişimin tezahürü dernekleşmede etkili olmuştur. Çünkü Fransa gibi bir Avrupa ülkesinde yabancı olarak yaşam süren Türk vatandaşları, sıklıkla görüşme ortamını en güzel şekilde kurulan derneklerin fiziki alanlarında devam ettirdikleri görülmektedir.

Tablo 7. Katılımcıların Derneklerle Bağlantılarına İlişkin Betimleyici Bulgular

		n	%
Fransa'daki Türk derneklerini takip ediyor musunuz?	Evet	45	69,2%
	Hayır	20	30,8%
	Toplam	65	100%
Fransa'da Türklerin dernekleşme ve organizasyon becerisini nasıl değerlendiriyorsunuz?	Çok iyi	7	10,8%
	İyi	19	29,2%
	Orta	17	26,2%
	Kötü	14	21,5%
	Çok kötü	8	12,3%

	Toplam	65	100%
	Evet	4	6,2%
Türk dernekleri dışında üye olduğunuz dernek var mı?	Hayır	61	93,8%
	Toplam	65	100%
	1 yıldan az	6	9,2%
	1-3 yıl	3	4,6%
Kaç yıldır bu derneğe üyesiniz?	4-6 yıl	8	12,3%
	7 yıl ve daha fazla	48	73,8%
	Toplam	65	100%
	Evet	11	16,9%
Dernekte aktif bir göreviniz var mı?	Hayır	54	83,1%
	Toplam	65	100%
	Sosyalleşmek	14	21,5%
	Dayanışma	28	43,1%
Derneğe üye olma amacınız nedir?	Yardımlaşma	17	26,2%
	Kendimi yalnız hissetmemek	6	9,2%
	Diğer	0	0,0%

Toplam	65	100%
---------------	-----------	-------------

Tablo 7. incelendiğinde, araştırmaya katılan 65 kişinin 45'inin (%69,2) Fransa'daki Türk derneklerini takip ettiği, 20'sinin ise (%30,8) takip etmediği görülmektedir. Fransa'da Türklerin dernekleşme ve organizasyon becerisini nasıl değerlendirdikleri sorulduğunda, 7'sinin (%10,8) çok iyi, 19'unun (%29,2) iyi, 17'sinin (%26,2) orta, 14'ünün (%21,5) kötü, 8'inin (%12,3) çok kötü cevabını verdiği ve 61'inin (%93,8) sadece Türk derneklerine üye olduğu, 4'ünün ise (%6,2) Türk dernekleri dışında başka derneklere de üye olduğu görülmektedir. Katılımcılara kaç yıldır derneğe üye oldukları sorulduğunda, 6'sının (%9,2) 1 yıldan az, 3'ünün (%4,6) 1-3 yıl, 8'inin (%12,3) 4-6 yıl ve 48'inin (%73,8) 7 yıl ve daha fazla süredir cevabı verdiği görülmektedir. Araştırmaya katılan 11 kişinin (%16,9) dernekte aktif bir görevi varken, 54'ünün (%83,1) aktif bir görevi yoktur. Kişilere derneğe üye olma amaçları sorulduğunda 14'ünün (%21,5) sosyalleşmek, 28'inin (%43,1) dayanışma, 17'sinin (%26,2) yardımlaşma ve 6'sının (%9,2) kendimi yalnız hissetmemek cevabı verdiği görülmektedir.

Tablo 8. Fransa'daki Türk Derneklerinin Fransa Yerel Yönetimiyle Olan İlişkileri

Maddeler	n	\bar{X}	SS	Katılma Durumu
Türk Derneklerine Yönelik Engeller (DYE)	65	3.19	0.84	Kararsızım
Fransa yerel yönetimi, Türklerin dernek faaliyetlerine engel olmaktadır.	65	3.47	1.14	Katılıyorum
Fransa yerel yönetimi, Türk derneklerini sık sık	65	3.29	1.20	Kararsızım

denetime tabi tutmaktadır.

Fransa yerel yönetimi, dernek faaliyetlerimize 65 3.24 1.19 Kararsızım
kısıtlama getirmektedir.

Fransa yerel yönetimi, Fransız derneklerine göre 65 3.16 1.20 Kararsızım
bizim derneğimize olumsuz yönde ayrımcılık
yapmaktadır.

Fransa yerel yönetimi, derneğimizi sık sık 65 3.15 1.26 Kararsızım
denetime tabi tutmaktadır.

Fransa yerel yönetimi, diğer ülke vatandaşlarının 65 3.06 1.26 Kararsızım
derneklerine göre Türk derneklerine daha
zorlayıcı davranmaktadır.

Fransa yerel yönetimi, derneğimizin yasal 65 2.98 1.09 Kararsızım
süreçlerinde bizlere zorluklar çıkarmaktadır.

Türk Derneklerine Yönelik Destekler (DYD) 65 2.72 0.75 Kararsızım

Fransa yerel yönetimi, dernek faaliyetlerimize 65 3.03 1.14 Kararsızım
destek olmaktadır.

Fransa yerel yönetimi, derneğimizin yasal 65 3.01 1.03 Kararsızım
süreçlerinde bizlere kolaylıklar sağlamaktadır.

13 Fransa yerel yönetimi, derneğimize mekânsal 65 2.67 1.38 Kararsızım
(dernek binası vb.) destek sağlamaktadır.

Fransa yerel yönetimi, diğer ülke vatandaşlarının 65 2.67 1.14 Kararsızım
derneklerine göre Türk derneklerine daha

yardımsever davranmaktadır

Fransa yerel yönetimi, Türklerin dernek 65 2.66 1.29 Kararsızım faaliyetlerine destek olmaktadır.

Fransa yerel yönetimi, derneğimize ekonomik 65 2.29 1.35 Katılmıyorum destek sağlamaktadır.

Genel Ortalama	65	2.97	0.66	Kararsızım
-----------------------	-----------	-------------	-------------	-------------------

Tablo 8. Fransa'daki Türk Derneklerinin Fransa Yerel Yönetimiyle İlişkileri incelendiğinde, dernek üyelerinin ölçekteki ifadelerine verdikleri cevaplar bakımından genel ortalama ($\bar{X}=2,97$) ile “Kararsızım” şeklindedir. Bu sonuca göre Fransa'daki Türk derneklerinin Fransa yerel yönetimiyle olan ilişkilerine dair genel olarak kararsızlık söz konusudur. Türk derneklerine yönelik engeller (DYE) ölçeğine ait ortalama ($\bar{X}=3.19$) ile “Kararsızım” ve Türk derneklerine yönelik destekler (DYD) ölçeğine ait ortalama ise ($\bar{X}=2,72$) ile “Kararsızım” şeklindedir. Dolayısıyla bu bulgu, araştırmaya katılanların Fransa yerel yönetiminin Türk derneklerine desteğe kıyasla daha fazla engel olduğunu ($\bar{X}_{DYE}-\bar{X}_{DYD}=0.47$) düşündüklerini göstermekle birlikte her iki ölçüğünde katılma dereceleri “Kararsızım” şeklindedir. Katılma dereceleri aynı olmakla beraber ortalamalar arasındaki bu farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını görmek amacıyla bağımlı örneklem t-testinden (paired sample t test) yararlanılmıştır.

Çalışmaya katılanların en yüksek ortalama ile katılım sağladıkları ifade;

Fransa yerel yönetimi, Türklerin dernek faaliyetlerine engel olmaktadır. ($\bar{X}=3.47$)

Bu fikre katılımda Corbeil-Essonnes Derneği üyeleri için şunu beyan edebiliriz; kişisel iletişim yolu ile yüz yüze görüşme ile edindiğimiz bilgiler ışığında Dernek başkanından Corbeil-Essonnes derneğinin kuruluş serüveni süreci ile ifade

edilen durumda Fransız yerel yönetimleriyle olumlu ilişkilerin varlığı görülmüştür. Burada çıkan sonuçta Fransa’da yaşayan Türklerin diğer Türk derneklerinde karşılaşılan olumsuz örneklerden etkilendikleri varsayımını doğrulamaktadır.

“Katılıyorum” şeklindeyken, en düşük ortalama ile katılım sağladıkları ifade;

Fransa yerel yönetimi, derneğimize ekonomik destek sağlamaktadır. ($\bar{X}=2.29$)

“Katılmıyorum” şeklindedir.

Tablo 9. Türk Derneklerine Yönelik Destekler ve Engellere İlişkin Bağımlı Örneklem t-Testi Sonuçları

Değişkenler	n	Ortalama	SS	t	Bağımlı Örneklem t-testi
DYE	65	3.19	0.84	4.23	0,00
DYD	65	2.72	0.75		

Tablo 9. incelendiğinde yapılan t-testi sonucuna göre; Türk derneklerine yönelik engeller (DYE) ölçeğine ait katılım ortalamaları, Türk derneklerine yönelik destekler (DYD) ölçeğine ait katılım ortalamalarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir. ($t=4.23$; $P>.05$). Araştırmaya katılanların verdiği yanıtlara göre, Fransa yerel yönetiminin Türk derneklerine destek olma ortalamaları ile Türk derneklerine engel olma ortalamaları arasında ($\bar{X}_{DYE} - \bar{X}_{DYD}=0.47$; $p<.01$), engeller lehine anlamlı fark olduğu gözlemlenmiştir. Dolayısı ile bu bulgu, araştırmaya katılanların Türk derneklerine yönelik engellerin, desteklere kıyasla daha fazla olduğunu düşündüklerini ve bu farkın da istatistiksel olarak anlamlı olduğunu göstermektedir.

SONUÇ

Yaptığımız çalışma özelinde, Türkiye ve Fransa'daki yerel yönetimlerin; yapısı, tarihi ve işleyişini inceledik. Avrupa Birliği ülkelerinden olan Fransa Türkiye'den çok göç alan bir ülkedir. Tarihsel süreç içerisinde savaşlar sonrası üretimde çalışacak nüfus azlığı nedeniyle Türkiye'den AB ülkelerine uluslararası protokollere bağlı olarak işçi alımları olmuştur. Sonraki nesiller de daha iyi şartlarda yaşama amacıyla bu göçü devam ettirmişlerdir.

Günümüzde 600 binden fazla Türk nüfusu Fransa'da yaşamaktadır. Türk nüfusunun yoğunluklu olduğu bölgelerde Türkler; ortak dil, din, inanç, hemşerilik hukuku ve ekonomik olarak birbirlerine destek olmak amacıyla bir araya gelerek topluluklar oluşturmuşlardır. Bu topluluklar siyasal yönetime dâhil olabilmek adına dernekler, vakıflar, kooperatifler gibi değişik statüde sivil toplum kuruluşları oluşturmuşlardır.

Bugün Fransa'da var olan Türk derneklerinin büyük bir kısmı dini içerikli, inanç temellidir ve kuşak farklılıkları ne olursa olsun, Fransa'daki Türk göçmenlerin dini kimlikleriyle güçlü bir şekilde özdeşleştikleri görülmektedir. Bu dini kimlik, şahsın kimlik özellikleri ve kişilerin aralarında sıkı bağlardan dolayı ortaya çıkan bir olgudur.

Tek başına hareketle güçlü bir yapıyı ortaya çıkaramayan kişisel kimlik, sosyal kimliğe büründüğünde, bir sosyal grup ya da topluluğa üyelik ile oluşan durumla kişisel kimliğe, bu üyeliğinden ötürü farklı bir değer ve duygusal bağlılığıyla kendine özel bir anlam atfeder. (Akıncı, 2010: 80-96) Sosyal grubun oluşturduğu bu yapının sağlıklı, üreten, hizmet veren ve ihtiyaçlara verdiği cevaplar niteliğinde ki alt yapısal dinginliği değer algısıyla doğru orantılıdır.

Konunun temel taşlarının iyi anlaşılması için öncelikle tarihsel süreçte Türk siyasal yapısı içinde sivil toplumun durumu incelenmiş ve sivil toplumla yakın ilişki halinde olan yerel yönetimlerin ve yerinden yönetimin önemine değinilmiştir. Demokrasinin olgunluğuyla endeksli etkin katılımçılık, yurttaşlık hakkı Türkiye'de gelişmiş ve yerel yönetimlere katılımı sağlayan sivil toplum kuruluşları

oluşturulmaya başlanmıştır. Kentlilik hakkı, hemşerilik hukuku ile yurttaş katılımcılığına imkân sağlanmıştır.

Türkiye’de sivil toplum kuruluşları dini, etnik, çevre, eğitim, kültür, sanat ve daha pek çok konuda bir araya gelerek dernekler, birlikler, vakıflar ve kooperatifler oluşturmuşlardır. Yerel yönetimlerde halkın katılımını sağlayan değişim süreçlerini sivil toplum, içselleştirerek geçirmiş ve duruma adapte olmaya çalışmışlardır. Mahalli idareler ekseninde sivil toplum ile yerel yönetim yapısının geliştirilmesi, daha hesap verebilir, daha demokratik, daha şeffaf bir yapının kurulması için yeniden yapılanma çalışmaları yapılmıştır.(Şahin,2015).

Demokratik ülkelerin hepsinde olduğu gibi Fransa’da da yerel yönetimler, ülke içindeki politikaların şekillenmesinde etkili olan güçlerin tesirinde kalmıştır. 1981 tarihinde François Mitterand tarafından dile getirilen “Fransa’nın kurulabilmesi için, geçmişte, güçlü ve merkeziyetçi bir iktidara ihtiyaç duyulmuştur. Ancak bugün Fransa’nın dağılmaması için, siyasal gücün daha çok yerel yönetimlere bırakılması zorunlu hale gelmiştir” ifadesi, Fransa için önemli bir değişimin başlangıcı olmuştur. 1982 reformları sonrasında ise Fransa önemli bir değişim sürecine girmiştir. Bunun nedeni; Avrupa Birliği’nin yapısına paralel olarak hareket etmesi, küreselleşmenin etkisi ile yerelleşme hareketlerinin etkili olması ve ulus devlet yapısını tehdit eder hale gelmesidir.

Yerel yönetimlerde faaliyet alanlarının çoğalması, yerel yönetimlerin halka yakın olması ve verilen hizmetlerin daha sağlıklı olması nedeniyle Fransa’da merkezi yönetim sitemine karşı gösterilen muhafazakâr yapıda çözümler yaşanmıştır. Fransa, tarihinde birçok değişime uyum sağlamış bir ülke olarak, bu değişim karşısında da önemli başarılar elde etmiştir. Bu bağlamda ülkenin idari yapısı ele alındığında birçok yönetim şeklinin izlerini görmek mümkündür. Ancak yerel yönetimler konusunda yapılan reform hareketleri Fransa açısından önemli bir dönemin başlangıcı olmuştur.

1901 tarihli Fransa Dernekler Kanunu’nun hukuk sistemine girişinden tam bir asır sonra 1 Temmuz 2001 tarihinde, Başbakan ve Dernekler Daimi Konferansı tarafından temsil edilen STK’lar arasında Sivil Toplum İlişkileri Sözleşmesi

(Charted'Engagements Réciproques entre l'Etat et les Associations Regroupés au sein de la CPCA) imzalanmıştır (Nancy, 2014).

Ayrıca Fransa'da yaşayan farklı etnik kimliklerin dernek, vakıf, birlik kurabilmesi içinde yasal düzenlemeler yapılmıştır. Ancak Fransa'da Türkler tarafından kurulan oluşumların dini ağırlıklı olması, son yıllarda dini karakterli terör olaylarının artması Avrupa'da yükselen İslam karşıtlığı söylemleri Türkler ve beraberindeki diğer milletlere ait sivil toplum kuruluşlarına yönelik engellemeler ve kısıtlamalar geçmiş dönemlere göre artmıştır. Ayrıca küresel boyutta hâkim olan ekonomik kriz sürecinde STK lara ayrılan bütçelerde kısıtlamalara gidilmiştir.

Çalışma yaptığımız dernek üyelerinin, Fransa hükümetinin Türk derneklerine sundukları katkılar ya da engellemeler konusundaki anket sorularına verdikleri yanıtlarda tüm bu uygulamalara benzerlik göstermekte ve geçmiş döneme göre daha fazla engel ve daha az destek olduğu sonuç yargısını oluşturmaktadır. Sivil toplum ve yerel mekanizmalar arası ilişkilerle yakından alakalı olan dernekleşme faaliyetleri, siyasal süreçlere katılımı farklı uygulamaları beraberinde getirmektedir. Anketimize verilen cevaplarda bu olgu görülmektedir. Çünkü Fransa'da yaşayan Türk toplumu ülkede kurulu derneklerle alakalarını hiç kesmemektedirler. Hal böyle olunca farklı derneklere farklı uygulamalar anketimizdeki bazı sorulara karasız yaklaşımları ortaya çıkarmıştır.

Fransa ekseninde merkezi idarenin yabancıların kurdukları sivil toplum örgütlenmelerine yönelik kısıtlama yaklaşımları, yerel düzeyde, yerel yönetimlerin sivil toplum örgütleriyle olan ilişkisini kesin ölçülerle etkisi altına aldığı görülmemektedir. Çünkü iletişimin yaygınlığı ile Fransa'da yaşayan yabancılar birbirleriyle olan irtibatlarını eskiye nazaran arttırmaktadırlar. Gerek sosyal ağların verdiği imkânlar gerekse Fransa'daki yabancıların yetişen yeni kuşak eğitim düzeyindeki artışın etkileriyle, sivil toplumdaki kaynaşma, bu etkiler ışığında artmaktadır. Örnek olarak Fransa'nın güneyindeki bir sivil toplum yapılanmasının yerel yönetimlerle olan olumlu ilişkileri geliştirme yöntemleri, Fransa'nın en kuzeyinde başka bir sivil toplum örgütünün aynı yöntemleri kullanarak yerel yönetimlerle farklı ve verimli ilişkileri kurmasında etkili olduğu görülmektedir.

Demokrasinin vazgeçilmez unsuru olan yerel yönetimler, yerel demokrasinin gelişmesiyle ve yerelde siyasal katılımın maksimum seviyelere gelmesiyle daha güçlü olacaktır. Yerel demokrasinin doğrudan ilişkisini en güzel şekilde yansıtan unsurlardan biri de yerel yönetimler ve sivil toplum ilişkisidir. Yerel yönetimlerde yürütme işlevini yerine getirenlerin yerel seçimlerle belirlenmesi, sivil toplum etrafında şekillenen oy potansiyelinin eksenini yine sivil toplumun belirliyor olması, yerel yönetim-sivil toplum ilişkisini doğrudan etkilemektedir.

Sivil toplumun özelliklerinin başında gelen olgulardan birisi, özerk yapıda olmaları ve kendi kararlarını kendileri alabiliyor olmalarıdır. Bunun ışığında şundan bahsetmemiz gerekir ki, sivil toplum kendi çıkarlarına uygun kararı benimseyebilmektedir. Siyasi otoritenin aksi yönünde fikir birliği geliştirebilir ve bunu siyasal katılım süreçlerinde tercih belirlemede kullanabilmektedir. Bireyin kendi başına farklı fikirlerinin olması sivil toplumun unsuru olmasıyla değer kazanır ve siyasal süreçlerde fikirlerinin karşılığını bu şekilde görebilir. Çalışmamıza konu Corbeill-Essonnes Türk Kültür Derneğinin yerel siyasette oynadığı rol, yukarıda bahsettiğimiz siyasal katılımda sivil toplumun rolünü doğrular niteliktedir. Çünkü 2011 yerel seçimlerinde, Corbeill-Essonnes belediye seçimleri 27 oy farkla belirlenmiştir. Böyle bir durum dokuz yüz aileye hizmet sunan konumda bir sivil toplum yapılanmasının önemini ortaya çıkarmaktadır.

Çalışmamız bir yerde geçekte mümkün olabilen dernek-yerel yönetim ilişkilerinin olumlu sonuçlarını, başka bir yerde olumsuz sonuçlar karşısında basık kalmasının ve bu sebeple yeni kurulacak ilişkilerin geri kalmasının yanlışlığına vurgu yapmaktadır. Oysaki olumsuzluk istisna olumluluk genel kaide olup Fransa'da yaşayan Türk toplumun dernekleşme faaliyetlerinde rehberlik işlevi görmesi gerekmektedir. Anketimizde böyle bir yanlış algının sonuçları karasızlık cevabının ağırlık kazanmasıyla ortaya çıkmaktadır. Yeni ve sağlam bakış açıları bu yanlış algıları sonlandıracağı umudundayız.

Çağımız teknolojik imkânları ve iletişimin her yönüyle insana hizmet ettiği böyle bir dönemde, insanlar ve toplumlar birbirinden etkilenmede hiç bu kadar kolay bir dönemi yaşamamıştır. İster siyasal ister sosyal olsun, yapılan faaliyetlerin geri dönüşünde olumlu sonuçlar da doğruyor olması, bu yapılanın farklı yerlerde farklı

versiyonlarla yapılmasına örnek olmaktadır. Avrupa’da yaşayan vatandaşlarımızın yeni kuşakları atalarının başlattıkları yolda ilerlerken geçmişin tecrübelerini gördüğü ölçüde geleceğe umutla bakıyor ve geleceğe yönelik daha sağlam adımlar atıyorlar. Çalışmamızın bu manada bir işlev sunmasını umuyoruz.

Sivil toplum örgütlenmelerinin yerelde iş birliği yapmasında, ister demokratik yollarla seçimle yürütmesi belirlenen yerel makamlar olsun, ister merkezi idarenin yerelde mevcut mekanizmaları ile olsun, önemini arttırarak sürdürmektedir. Derneklerin kurulmasın mevzuatla alakalı işlemler merkezi idarenin yerel makamlarıyla yürürken, dernek kurulduktan sonraki birçok önemli iş seğıilere dayalı yerel makamlarla yürümektedir. Bu süreçlerin sağlıklı ilerleyişı, güçlü ilişkilerin kurulmasıyla daha elverişli olduğı örnekleriyle ispatlanmıştır. Olumsuz örnekler hayatın akışında rehber edinilirse olumuz sonuçları beraberinde getirmesi kaçınılmazdır. Corbeil-Essonnes Türk Derneğı örneğinde yetkili ağızdan edindiklerimiz iyi ilişkilerin iyi sonuçlarını vermektedir. Ancak Fransa genelinde kurulu Türk derneklerinin bir kısmında, örneğın yasal prosedürlerin çeşitli sebepleriyle veya iş başında olan dernek idarelerinin yetersizliğı sebebiyle bir dernek yapısına kavuşmamış örnekler daha da ilerisi yerel unsurlarla kurulamayan ilişkisizlik sebepleri ile de aksayan faaliyetler mevcuttur. Ama nazarımız olumlu, başarıya daha yakın ve başarılımış dernek yapılarını görerek adımlarımızı belirlememiz sonuca varmada önem arz etmektedir.

Çalışmamızın bu amaçlara hizmet etmesi ümidimizdir. Son olarak yabancı bir ülkede de yaşıyor olsak da bir olup iri olabilmenin, güçlü ve kapsayıcı birlikteliğın önünde ki engelleri aşmamızın çokta zor olmadığı kanısındayız.

ÖNERİLER

Çalışmamız sürecinde edinilen bilgiler ışığında, Fransa'da yaşayan Türklerin dernekleşme ve sonrasında ortaya çıkan Fransız Yerel yönetimleriyle olan ilişkilerine yönelik yapılabilecekleri şöylece sıralayabiliriz:

1. Fransa'da yaşayan Türklerin siyasal süreçlerde daha belirgin olacak bir katılımı sergilemeleri gerekmektedir.
2. Fransızca lisanına hâkimiyeti üst seviye olan kişilerin derneklere daha aktif görev almaları sağlanmalı ve yerel idari unsurlarla iletişimde öncü konumunda değerlendirilmeleri sağlanmalıdır.
3. Fransa'da yaşayan Türk toplumunu kaynaştırmaya yönelik kurulan dernekler eliyle, kültürel faaliyetlere ağırlık verilmeli ve bu şekilde gerçekleşecek birliktelik unsuru kuvvetlendirilmelidir.
4. Dernekleşme faaliyetlerinde eğitim seviyesi noktasında belli bir duruma gelmiş olan geçlerin, dernekler etrafında buluşmaları sağlanmalıdır.
5. Türk toplumu içinde kadınların dernek faaliyetlerinde olan etkinlikleri artırılmalıdır.
6. Çoğunluk olarak Fransa'da mevcut Türk derneklerinin dini minvalde ortaya çıkmaları sebebi ile dernek faaliyetlerine uzak kalan, dini yaşam hassasiyeti düşük profilli vatandaşlara, bu dernek faaliyetlerine bir şekilde entegresi yolunda atılan adımlara daha geniş yer verilmedi.
7. Yeni nesillere derneklerin kuruluş serüvenleri hakkında daha detaylı bilgilerin sunulması sağlanmalı ve bu şekilde motivasyon zemini oluşturulmalıdır.
8. Kişisel menfaat düşüncelerinin toplumsal kazanımlardan daha önemli olduğu gerçeği dernek faaliyetlerinde vurgulanmalı ve bu yönlü bakış açıları kazanılmalıdır.

9. Türk toplumunun çocuklarına yönelik dernek merkezli faaliyetler mevcut durumu aşmalı çağın gereklerine ayak uyduran bir yapı almalıdır.
10. Dernekleşme faaliyetlerinde yasal prosedürlerde, çıkacak sorunlarla ilgili, Fransa geneli üzerinde diğer derneklerle iletişim yolları her zaman açık tutulmalıdır.
11. Fransa'da bulunan Türk makamlarıyla dernekleşme faaliyetlerinde iletişim daha etkinleştirilmelidir.
12. Kurulu bir dernek üzerinde yeni projelerin ortaya çıkması amacıyla geniş perspektifli, katılımcı bakışın hâkimiyeti belirginleştirilmelidir.
13. Dernekler üzerinden toplumun sosyalleşme olgusu artırılmadır.
14. Milli, manevi ve kültürel olguların unutulmaması, kaybolmamasını amaç edinen derneklerin bu amaca hizmetleri geliştirilmelidir.
15. Hukuki ve siyasi hakların Türk toplumunda bilinçli bir şekilde kullanılması sağlanmalı ve Dernekleşme faaliyetlerinde kolaylaştırıcı bir argüman olduğu kanısını topluma iyice yerleştirecek bir alt yapıya çalışılmalıdır.
16. Belli bir oy potansiyeli yakalanmış olan yerlerde bu potansiyelin maksimum kazanca hizmet etmesi sağlanmalıdır.
17. Yerel yönetimlerde görev alma stratejileri gençlere aşılmalı ve bu şekilde alınacak görev sahibinin Türk toplumun dernekleşme faaliyetlerinde siyasal mekanizmalarla köprü vazifesi görmesi sağlanmalıdır.
18. Güçlü dernek yapısı kurulmalı ve Fransız dernekleri sisteminde kendini göstermesi amaç edinilmelidir.

19. Fransız yerel makamlarının dernekler için organize ettiği sosyal, kültürel faaliyetlerine katılım asla elden bırakılmamalıdır.
20. Farklı yerlerde farklı derneklerin Fransız Yerel yönetimlerle doğabilecek olumsuzlukları, Fransız Yerel yönetimleriyle olan ilişkilerde olumsuz algıların önüne geçilmesi adına çalışmalar yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

Akıncı, M.A. ve Jolly, A., “*Fransa’da Türkçe Öğretiminde Son Durum: Uygulamalar, Sorunlar ve Öneriler*”. *Proceedings of the 8. Dünyada Türkçe Öğretimi: Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğretenler Zirvesi*, 2010, Ankara ss80-96.

Akpınar, A. , *Sivil Toplum: Düşünsel Temelleri Ve Türkiye Perspektifi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, A.Ü.S.B.E. ,1997, Ankara

Aktalay, Alptekin, *Yeni Kamu Yönetimi Anlayışı Çerçevesinde Merkezden Yönetim ve Yerinden Yönetim Arasındaki Denetim İlişkisi*, *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı*, yayımlanmamış doktora tezi,2010

Akyıldız, Y., Abay, A.R., “*Vakıf Müessesesinin Gelişimi Ve Mahiyeti Tarihsel Bir Değerlendirme*” , *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, 2017, ss 141-157 (erişim) <https://dergipark.org.tr/download/article-file/395273> 6 Temmuz 2019

Anayasa md. 127, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tc_anayasasi.maddeler?p3=127, (erişim) 16.07.2019

Aslan, Seyfettin , “*Sivil Toplum Ve Demokrasi*”, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2010, c15, s2, (erişim) <https://dergipark.org.tr/download/article-file/194584>, 05 Temmuz 2019 ss357-374

Auby, J.B, Noguella, R. , *Droit des Collectivités Locales*, Paris: PUF.

Aydın, M., *Sosyal Politika ve Yerel yönetimler*, Yedirenk İz Yayıncılık, İstanbul, 2008, ss. 32

Aytaç, F., *Açıklamalı Belediye Kanunu*, 6.Bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 1998

Başaran, Y. , *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Yil: 5, Sayı: 47, Haziran 2017, s.493

Balme, Richard, Le Gales, Patrick, “*Stars and Black Holes: French Regions and Cities in the European Galaxy*”, *European Integration and Local Government*, Ed.M.J.F. Goldsmith, K.K. Klausen, Edward Elgar Publishing, Cheltham UK.

Bilmen Ö. N., *Hukuk-i İslâmiyye ve İstilahc.tı Fıkhiyye Kâmusu*, C. IV, s. 172.

Büyüköztürk Ş. , *Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: Pegem yayınları, 2005, 5. Baskı, 1-182

Büyüköztürk, Ş. , *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*, Pegem Akademi, 2016, Ankara

Canatan, B. , “*Fransa’da 28 Mart 2003 Anayasa Değişikliği :Üniter Devlette Yerel yönetimlerin Yeniden Tanımlanması*”. (Edit: H. Özgür ve B. ParlaK), *Avrupa Perspektifinde Yerel yönetimler*, Bursa: Alfa Aktüel, 295-315, 2006

Canatan, B., “Fransa’da Yerinden Yönetimin Anayasal Kaynakları”, *Çağdaş Yerel yönetimler Dergisi*, C: 10, S: 1, Ocak, s. 7-25, 2001

Canatan, Bilal, “*Fransa’da 28 Mart 2003 Anayasa Değişikliği: Üniter Devlette Yerel yönetimlerin Yeniden Tanımlanması*”, “*Avrupa Perspektifinde Yerel yönetimler*”, (ed. H.Özgür-B.Parlak), Alfa-Aktüel Yayınları, İstanbul, 2006

Clark, David, “*Citizens, Charters and Public Service Reform in France and Britain*”, *Government and Opposition*, 2000, Vol.35, No.2, April.

Cohen, L., Manion, L. ve Morrison, K. , *Research methods in education* , 6. Baskı, London, 2007

Çelik, Celaledin, “Göç, Sığınma ve Medeniyetin Dayanışma Kodları.”, *Diyanet İlmî Dergisi*, ‘2018, ss. 6-9 (erişim)

https://www2.diyanet.gov.tr/DiniYay%C4%B1nlarGenelMudurlugu/DergiDokumanlar/Aylik/2018/nisan_aylik.pdf 06 Temmuz 2019

Çevikbaş, Rafet, “*Türkiye’de Yerel yönetimlerde Yerel Özerklik ve İdari vesayet*”, *Yerel Siyaset*, Ağustos, 2008

Eliçin-Arıkan, Yeşeren, “*Bütünleşen Avrupa’da Yerel yönetimler*”, *Görüş - Sayı 58*, İstanbul, 2004

Eliçin-Arıkan, Yeşeren, “*Fransız Yerel Yönetim Sistemi ve Türkiye’ye Yansımaları*”, *Avrupa Perspektifinde Yerel yönetimler*, (Ed. H. Özgür-B.Parlak), Alfa Aktüel Yayınları, İstanbul, 2006

Emini, F.T., “Türkiye’de Yerel yönetimler Reformunun İç ve Dış Dinamikleri”, *Yönetim Ve Ekonomi, Celal Bayar Üniversitesi İ.İ.B.F.*, 2009, cilt:16, sayı:2 ss32-46, Manisa (erişim) <http://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423938965.pdf> 14.07.2019

Erbay, Yusuf, “*Fransa’da İdari Sistem ve Yerel yönetimler, Çağdaş Yerel yönetimler*”, Cilt: 8, Sayı: 2, Nisan, 1999

Erdoğan, M. , *Sivil Toplum: Bir Kavramın Anatomisi*, Liberal Düşünce Dergisi, 1998, ss205

Erözden, O., “*STK’lar ve Hukuki Çerçevde Yenilik Talepleri Üzerine Notlar*”, *Merhaba Sivil Toplum (Der.: Taciser Ulaş)*, Helsinki Yurtttaşlar Derneği Yayını, İstanbul, 1998

Fedayi, Cemal, “*Sivil toplum nedir? Ne değildir?*”, 2016, (erişim) <http://www.hurfikirler.com/sivil-toplum-nedir-ne-degildir/> 05 Temmuz 2019

Gezer, Bekir, “Fransız ve Türk Yerel Yönetim Sistemlerinin Mukayesesi ve Ülkemiz Açısından Değerlendirilmesi”, *Yönetim ve Denetim Dergisi*, Cilt: 9, Sayı: 1, 2004

Görmez, K., “Türkiye’de Belediyeler ve Yerel Demokrasi”, *G.Ü. İ.İ.B.F. Dergisi*, Cilt 6, Sayı 2, 1990

Görmez, K., *Yerel Demokrasi ve Türkiye*, Vadi Yayınları, Ankara,1997

Güler, Hasan, “ Fransa’nın Göç Politikası Üzerine Bir Değerlendirme”, *Tarih Okulu Dergisi*, Aralık 2016, ss509-521 (erişim) http://www.johschool.com/Makaleler/1873497350_22.%20Hasan%20G%c3%bcler.509-521.pdf 6 Temmuz 2019

Güneş, İ, “*Yerel yönetimler ve Yerel yönetimlerin Varlık Nedeni*”, Prof Dr.Adnan Tezel’e Armağan, Marmara Üniversitesi Yayın No: 600, İstanbul, 2000

İsbir, B., “Temsili Demokrasi Anlayışına Göre Yerel yönetimlerde Özerklik”, *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* , Cilt: 11, Özel S.: 2009, s. 1571-1599 (Basım Yılı: 2010)

Karasar, N. , *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar İlkeler Teknikler*, Nobel Akademik Yayıncılık , 2017, Ankara, ss 147

Karşılıklı Taahütler Sözleşmesi, “*Charte d’engagements réciproques*” , Fransa, Nancy, 2014 (erişim) <http://ile-de-france.drjcs.gov.fr/spip.php?article955> 17.07.2019

Keleş, R, ve Yavuz, F., *Yerel yönetimler*, Genişletilmiş 2.Baskı, Turhan Kitapevi, 1989,Ankara,

KELEŞ, R. , *Yerinden Yönetim ve Siyaset* ,Cem Yayınevi. 2009, İstanbul

Koçak,S. , Kavşara,V. ,” 5302 Sayılı Kanun Sonrasında İl Özel İdarelerinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri “, *Yönetim Bilimleri Dergisi* Cilt: 10, Sayı: 20, ss. 61-73, 2012, (erişim) <https://dergipark.org.tr/download/article-file/46286> 13.07.2019

Loughlin, John, Seiler Daniel L,“*France: Between Centralization and Fragmentation*”, Subnational Democracy in the European Union, ed. J. Loughlin, Oxford-New York, Oxford University Press, 2001

Mahiroğulları, Adnan, “Fransa’da Sendika-Siyasal Parti İlişkileri”, *Marmara Üniversitesi İİBF Dergisi*, Sayı:1, Cilt:18, 2003

Mc Hunt J. Chandler, A, “*France*”, Local Government in Liberal Democracies, (Ed. J.A. Chandler), Routledge, London and New York, 1993

Milli Eğitim Bakanlığı, “*Kooperatifler*”, Ankara, 2014, (erişim)
<http://koop.gtb.gov.tr/data/539a9f45487c8e06f4401cb5/Kooperatifler,koop-gep%20meb%20kitap.pdf> 12.07.2019

Nadaroğlu, H., *Mahalli İdareler*, Beta Yayınevi, İstanbul, 2001

Nadaroğlu, H., *Mahalli İdareler*. 4.Baskı: Beta Yayınevi, İstanbul, 1989

Nadaroğlu, H., *Mahalli İdareler*. 5.Baskı: Beta Yayınevi, İstanbul, 1994

Nitas, Koraltay, “*Fransa Yönetim Sistemi*”, Yirmi Birinci Yüzyılda Yönetim, Türk İdari Araştırmalar Vakfı Yayınları, Ankara, 2003

OECD: “*Better regulation in Europe: France*”, OECD, 2010

Okçu, Murat ve Özgür, Hüseyini, “*Dünyada Yerel yönetimler Örnekler-Uygulamalar*”, Seçkin Yayınları, Ankara, 2013

Ortaylı, İ. , *Tanzimat Devrinde Osmanlı Mahalli İdareleri(1840-1880)*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2000

Ökmen, M. , Fikret, E. , *Türk Dünyasında Yerel yönetimler*, İmak Ofset, İstanbul, Nisan 2013

Öncel, Y. , *Mahalli İdareler Maliyesi*, Filiz kitapevi, İstanbul, 1992

Özer, Ahmet , “İl Özel Yönetimlerimiz ve Fransa’daki Son Gelişmeler”, *Türk İdare Dergisi*, S:383, Haziran, 1989, s.72-119.

Özer, M.A , *Yeni Kamu Yönetimi* , Barış Kitap, 2012 , Ankara, ss 444

Özkiraz, Ahmet & Talu, Nuray, “Sendikaların Doğuşu; Türkiye ve Batı Avrupa Ülkeleri Karşılaştırılması”, *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, ss.108-126, (2008).

Parlak, B. , *Kamu Yönetimi Sözlüğü*, MKM Yayıncılık, 2011, Bursa

Parlak, B. ve Özgür, H., **Avrupa Birliği'nin Bütünleşme Sürecinde Yerel yönetimler**, Alfa Yayınları, 2002, İstanbul

Parlak, Bekir ve Ökmen, Mustafa, “**Yerel yönetimler Kuram ve Uygulamada, Küresel ve Ulusal Sorunlar**”, Ekin Yayınları, Bursa, 2015

Parlak, Bekir, “**Küresel Gelişmeler ve AB Uygulamaları Ekseninde Yerelleşme**”, Teoriden Pratiğe Kamu Yönetimi: Yaklaşımlar, Sorunlar ve Metodlar, (Ed. N. Talat Arslan), Aktüel Yayınları, İstanbul, 2005

Parlak, Bekir, “**Avrupa Perspektifinde Yerel yönetimler içinde**”, (Editör: Özgür, Hüseyin, vd.), Alfa Aktüel Yayınevi, İstanbul, 2006

Sezer, T. DüNDAR, “Dernek Kurma Özgürlüğünün İçeriği ve Gelişim Süreci Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme”, **Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 2008,Cilt 10, Sayı:1 (erişim)

<http://www.sbe.deu.edu.tr/dergi/cilt10.say%C4%B11/10.1%20sezer.pdf> 9 Temmuz 2019

Sivil Toplum İzleme Raporu. Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı, (Erişim)

https://www.tusev.org.tr/usrfiles/files/izleme_Raporu_2013_2014.pdf 06 Temmuz 2019

Şahin, B. , “Almanya’daki Türk Göçmenlerin Sosyal Entegrasyonunun Kuşaklar arası Karşılaştırması: Kültürleşme”,2010, ss103-134 ,

(Erişim),http://www.politikadergisi.com/sites/default/files/kutuphane/almanyadaki_turk_gocmenlerin_sosyal_entegrasyonunun_kusaklar_arasi_karsilastirilmesi_kulturlesme.pdf

06 Temmuz 2019

Şahin, Hande, “İşçi Hareketine Tarihsel Bir Bakış: Dünden Bugüne Yaşanan Dönüşümlerin Analizi”, **İş-Güç-Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi**,

Cilt:17,Sayı:1, s.161-184, (2015). (erişim) <https://dergipark.org.tr/download/article-file/532222> 8 Temmuz 2019

Şengül, R., **Yerel yönetimler**, Umuttepe Yayınları, 2012, Kocaeli

Şengül, Ramazan, “**Fransa’da Kamu Yönetiminde Merkezîyetçilikten Yerelleşmeye Doğru**”, Kamu Yönetimi Yazıları, (Ed. B. Eryılmaz-M. Eken-M.L.Şen), Nobel Yayınları, Ankara, 2007

Şinik, Bilal, “*Avrupa’dan Karşılaştırmalı Yerel Yönetim Örnekleri*”, Türkmen Kitabevi, İstanbul, 2012

Şinik, Bilal, “*Türkiye, Avrupa Yerel yönetimler Özerklik Şartı’na Koyduğu Çekinceleri Kaldırırken*” , Siyasal Vakfı Bülteni, Yıl: 21, Sayı: 40, Ekim, Ankara, 2013

Tanör, Bülent, *Anayasa Hukukunda Sosyal Haklar*, 1978, İstanbul, (sosyal haklar)

TBB (2014). 6360 sayılı on dört ilde büyükşehir belediyesi ve yirmi yedi ilçe kurulması ile bazı kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapılmasına dair kanuna ilişkin rehber, file:///C:/Users/ASUS/Downloads/Documents/6360_torba_personel_rehber.pdf. Erişim Tarihi: 12.06.2019.

TBMM, “İnsan Hakları Komisyonu Raporu”, 23.Dönem, 4. Yasama Yılı, (erişim) https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/belge/4_Yasama_Yili_Faaliyet_Raporu.pdf 12.07.2019

Türkiye Belediyeler Birliği, *Temel Belediye Mevzuatı* , Haziran, 2019, Ankara, ss:94

Tokol, Aysen, “*Türkiye’de Sendikal Hareket*”, Ezgi Yayınları, Bursa, (1994)

Toksöz Fikret, Özgür Ali Ercan, Uluçay Öykü, Koç Levent, Atar Gülay, Akalın Nilüfer ,“*Yerel Yönetim Sistemleri*”, Tesev Yayınları, İstanbul, 2009

Toksöz, F., Özgür A.E., Uluçay, Ö., vd, *Yerel Yönetim Sistemleri Türkiye ve Fransa İspanya İtalya Polonya Çek Cumhuriyeti* , İstanbul: TESEV Yayınları, 2009, İstanbul

Tortop, Nuri, “*Fransa’da Yerel İdarelerin Devlet Tarafından Denetimi*”, Çağdaş Yerel yönetimler, Cilt: 4, Sayı: 2, Mart, 1995

Turhan, A. , *Avrupa Birliği Sürecinde Türkiye’ de Dernekler Ve Vakıflar Hukuku*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale, 2008, ss 36-40

Tutar, Filiz, Tutar, Erdiñ, .Çisil, Erkan, “Avrupa Birliği – Türkiye İlişkilerinde Sivil Toplum Kuruluşlarının Rolü”, *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2012, s10, (erişim) <https://dergipark.org.tr/download/article-file/15204>, 05 Temmuz 2019 ss.441-443

Türe, F., “*Türkiye’de Yerel yönetimlerin Kökeni: Osmanlı İmparatorluğu’nda Yerel yönetimler*”, Yerel Gündem, Yıl:2, Sayı:5, ss.34-41, 2000

Türkoğlu, İ. , “ Osmanlı Devletinde Para Vakıflarının Gelir Dağılımı Üzerindeki Etkileri”, *Süleyman Demirel İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 2013, 18(2), 187-196.

ULUSOY, A. , TEKİN, A., *Mahalli İdareler Teori, Maliye ve Uygulama* , Seçkin Yayıncılık, 2010, Ankara

Ulusoy, A. ve Akdemir,T., *Mahalli İdareler:Teori-Uygulama-Maliye*, 6. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2010

Ünüsán, Teoman , “*Avrupa’da Yerel yönetimler*”, Migm Yayın No:9, Ankara,1996

Vakıflar Genel Müdürlüğü, *İstaitistikler*.
<http://www.vgm.gov.tr/db/dosyalar/webicerik196.pdf>. erişim tarihi: 11.06.2019.

Yavuzyiğit, H., “Dernekler ve Demokrasi”, *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, Prof. Dr. Latif Çakıcı’ya Armağan, 1995, C.50, No:1-2.

Yıldırım, Uğur, “*Türkiye ve Fransa Yerel yönetimlerinin Mali ve İdari Politikalarının Karşılaştırılması*”, Türk İdare Dergisi, Yıl: 69, Sayı: 414,1997

Yıldız, M.A., “ Ölçme Eşdeğerliği Üzerine ve Genel Aidiyet Ölçeğinin (GAÖ) Ölçme Eşdeğerliğinin Genç Yetişkinlerde Cinsiyete Göre İncelenmesi”. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* , 2016, s. 50-72

Yazıcıoğlu, Y. , Erdoğan, S. , *Spss Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Detay Yayıncılık, Ankara, 2004

Yıldız, Özkan, Sivil Toplum Örgütleri, 'Özerklik': Kavramsal Bir Açılım, *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2007, ss. 53-58. (erişim) <https://dergipark.org.tr/download/article-file/223530> , 05 Temmuz 2019

Yiğit, M., *Türkiye'de Yerel yönetimlerde Katılım, Demokrasi ve AB Sürecinin Etkileri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2008

TOKİ, 2012, <http://www.toki.gov.tr/>, (Erişim): 17/06/2019

<http://epp.eurostat.cec.eu.int/portal/page>; (Erişim) 16.06.2019

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgc/consultation/index_en.htm;

<http://www.civilsoc.org> ; (Erişim) 16.06.2019

http://www.siviltoplum.com.tr/roportaj_1.html , (Erişim):16.06.2019

<http://www.tarimkredi.org.tr/goster.php?tablo=menu&id=24>, (Erişim):13/06/2019.

ICA, 2012, <http://www.ica.coop/coop/sectors.html>, (Erişim) 10/06/2019.

2821 Sayılı Kanun, md. 3, <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2821.pdf> (erişim) 12.07.2019

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 23.07.2004/25531 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan

5227 sayılı Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri Ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun, 15.07.2004

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu, 04.03.2005/25745 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan.

5393 sayılı Belediye Kanunu, 13.07.2005/25874 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan.

EKLER

Fransa’da ki Türklerin Kurdukları Dernekler Ve Fransız Yerel yönetimleriyle Olan İlişkileri Üzerine Yapılan Alan Taramasında Kullanılan Enket Formu

1. Katılımcının demografik özelliklerini tanımaya yönelik soruları ihtiva eden anket bölümü:

2. Cinsiyet	() Kadın () Erkek
3. Yaş	
4. Eğitim Düzeyi	() İlköğretim () Lise () Üniversite ve üstü
5. Medeni Durum	() Bekar () Evli
6. Fransa’ya geleli kaç yıl oldu?	() 1 yıldan az () 1-3 yıl () 4-6 yıl () 7 yıl ve daha uzun
7. Fransa’da kimlerle yaşıyorsunuz?	() Yalnız () Ailemle () Akrabalarım () Arkadaşlarımla () Diğer
8. Fransa’da ne iş yapıyorsunuz?	() Öğrenci () İşçi () Kendi işimi () Çalışmıyorum
9. Fransa’da diğer Türklerle hangi sıklıkla görüşüyorsunuz?	() Her hafta () Her ay () Birkaç ayda bir kere () Yılda birkaç kere
10. Diğer Türklerle nerede görüşüyorsunuz?	() Evde () Dışarda mekanlarda () Derneklerde () Diğer

11. Fransa'daki Türk derneklerini takip ediyor musunuz?	☐ Evet ☐ Hayır
12. Fransa'da Türklerin dernekleşme ve organizasyon becerisini nasıl değerlendiriyorsunuz?	☐ Çok iyi ☐ İyi ☐ Ne iyi ne kötü ☐ Yetersiz ☐ Çok yetersiz
13. Türk dernekleri dışında üye olduğunuz dernek var mı?	☐ Evet ☐ Hayır
14. Kaç yıldır bu derneğe üyesiniz?	☐ 1 yıldan az ☐ 1-3 yıl ☐ 4-6 yıl ☐ 7 yıl ve daha uzun
15. Dernekte aktif bir göreviniz var mı?	☐ Evet ☐ Hayır
16. Derneğe üye olma amacını nedir?	☐ Sosyalleşmek ☐ Dayanışma ☐ Yardımlaşma ☐ Kendimi yalnız hissetmemek ☐ Diğer (Yazınız).....

2. Katılımcıların, Fransa’da ki Türk dernekleri ile Fransız Yerel yönetimleri arasındaki ilişkilere yönelik anket çalışma bölümü:

1.Kesinlikle Katılmıyorum 2.Katılmıyorum 3.Kararsızım 4.Katılıyorum 5.Kesinlikle Katılıyorum

1) Fransa yerel yönetimi, Türklerin dernek faaliyetlerine destek olmaktadır.	1	2	3	4	5
2) Fransa yerel yönetimi, Türklerin dernek faaliyetlerine engel olmaktadır.	1	2	3	4	5
3) Fransa yerel yönetimi, Türk derneklerini sık sık denetime tabi tutmaktadır.	1	2	3	4	5
4) Fransal yerel yönetimi, diğer ülke vatandaşlarının derneklerine göre Türk derneklerine daha yardımsever davranmaktadır.	1	2	3	4	5
5) Fransal yerel yönetimi, diğer ülke vatandaşlarının derneklerine göre Türk derneklerine daha zorlayıcı davranmaktadır.	1	2	3	4	5
6) Fransa yerel yönetimi, dernek faaliyetlerimize resmi katılım sağlamaktadır.	1	2	3	4	5
7) Fransa yerel yönetimi, dernek faaliyetlerimize kısıtlama getirmektedir.	1	2	3	4	5
8) Fransa yerel yönetimi, derneğimizi sık sık denetime tabi tutmaktadır.	1	2	3	4	5
9) Fransa yerel yönetimi, derneğimizin yasal süreçlerinde bizlere kolaylıklar sağlamaktadır.	1	2	3	4	5
10) Fransa yerel yönetimi, derneğimizin yasal süreçlerinde bizlere zorlukla çıkarmaktadır.	1	2	3	4	5
11) Fransa yerel yönetimi, Fransız derneklerine göre bizim derneğimize olumsuz yönde ayrımcılık yapmaktadır.	1	2	3	4	5
12) Fransa yerel yönetimi, derneğimize ekonomik destek sağlamaktadır.	1	2	3	4	5
13) Fransa yerel yönetimi, derneğimize mekânsal (dernek binası vb.) destek sağlamaktadır.	1	2	3	4	5